

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Diplomski sveučilišni studij knjižničarstva

Matija Sovulj

**Analiza sadržaja hrvatskih narodnih knjižnica na
Facebooku**

Diplomski rad

Zadar, 2017.

Sveučilište u Zadru
Odjel za informacijske znanosti
Diplomski sveučilišni studij knjižničarstva

Analiza sadržaja hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku

Diplomski rad

Student:

Matija Sovulj

Mentorica:

doc. dr. sc. Jadranka Stojanovski

Zadar, 2017.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Matija Sovulj**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **Analiza sadržaja hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku** rezultat mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mogega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mogega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 12. srpnja 2017.

Sažetak

Ovaj se rad bavi analizom sadržaja hrvatskih narodnih knjižnica na društvenoj mreži Facebook. Rad je podijeljen na dva dijela, teorijski koji se temelji na stručnoj literaturi i istraživački dio. U teorijskom su dijelu prikazane osnovne informacije vezane uz pojmove weba 2.0, knjižnice 2.0, društvenih mreža i naposljetku najpopularnije društvene mreže Facebook. U literaturi koja se bavi istraživanjem uporabe društvene mreže Facebook u knjižnicama prevladavaju tri kategorije objava sadržaja i tri osnovna gledišta: knjižnično, korisničko i sadržajno. U radu je objašnjena važnost strateškog planiranja i postojanje uputa za objavljivanje sadržaja na Facebooku. Također su u teorijskom dijelu pojašnjene razlike u objavama na Facebooku s obzirom na vrstu knjižnice. Prikazano je stanje hrvatskih knjižnica na Facebooku od samog početka uporabe društvenih mreža u Hrvatskoj do danas. U istraživačkom dijelu analiziran je sadržaj koji su hrvatske narodne knjižnice objavile tijekom 2015. godine te je dana usporedba s prijašnjim istraživanjima u Hrvatskoj. Prikupljeni su i analizirani metrički pokazatelji: ukupan broj objava, broj oznaka *Sviđa mi se*, broj poklonika, broj korisničkih komentara, fotografije, videozapisi i poveznice. Same objave su kategorizirane u pet kategorija: *Događanja*, *Poslovanje i usluge*, *Preporuke knjižnične građe*, *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* i *Ostalo*.

Ključne riječi: narodne knjižnice, web 2.0, knjižnica 2.0, društvene mreže, Facebook

Zahvala

Majci, bez čije ljubavi, razumijevanja i podrške ne bih mogao ovo postići.

Sadržaj

Sažetak	4
Uvod	1
2. Knjižnice i Web 2.0.....	2
3. Knjižnice i društvene mreže	4
3.1 Knjižnice i Facebook.....	5
4. Istraživanje	27
4.1 Svrha.....	27
4.2 Metodologija	27
4.3 Tijek istraživanja	27
4.4 Analiza rezultata.....	28
4.4.1. Uvodno poglavlje.....	28
4.4.2. Knjižnice	37
4.5 Rasprava	63
5. Zaključak	71
6. Literatura	74

1.Uvod

Internetom se danas koristi više od 3 milijarde pripadnika svjetske populacije i taj broj iz godine u godinu raste.¹ Čak 1,65 milijardi ljudi koristi se društvenom mrežom Facebook, što čini gotovo polovicu korisnika interneta.² „Sâm pojam društvene mreže prema Boyd i Ellison označava *web* uslugu koja pojedincima omogućava: 1) stvaranje javnog ili polujavnog profila unutar sustava; 2) stvaranje skupa korisnika s kojima su u kontaktu; 3) mogućnost pregledavanja svoje liste poveznica i kontakata te pristup istim podacima drugih korisnika unutar sustava.”³ Drugi autori društvenu mrežu definiraju kao „*online* platformu koja omogućuje svojim korisnicima stvaranje javnih profila i interakciju s drugim korisnicima unutar društvene mreže.”⁴ Dakle, u kontekstu današnjih elektroničkih medija samo korištenje društvenim mrežama odnosi se na korištenje internetom i *web* aplikacijama u svrhu komuniciranja na načine koji dosad nisu bili mogući. Struktura prenošenja informacija promijenila se od modela odozgo prema dolje u model kreiranja informacija odozdo prema gore, a uključuje interakciju podržanu *web* aplikacijama koje daju korisnicima mogućnosti stvaranja informacija. U prošlosti su, dakle, velike medijske korporacije stvarale sadržaj za korisnike, a danas ga može stvarati sâm korisnik i dijeliti ga dalje. Trend razvoja društvenih mreža promijenio je funkciju interneta kojim se nekad koristilo kao repozitorijem znanja, a danas se pojavom društvenih mreža njime koristi kao alatom za umrežavanje, odnosno spajanje ljudi.⁵ Od mnoštva postojećih društvenih mreža danas se najviše ističe Facebook. Iako je u samom početku zamišljen kao sredstvo komunikacije među studentima, danas ga koriste profitne i neprofitne ustanove, pa su tako knjižnice u želji za unapređivanjem komunikacije i odnosa sa svojim korisnicima, svoju prisutnost objavile, među ostalim, i na Facebooku.

¹ Usp. Internet World Stats. URL: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm> (17. 5. 2016.)

² Usp. The Statistics Portal. URL: <http://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/> (21. 5. 2016.)

³ Boyd, Danah M.; Ellison, Nicole B. Social Network Sites: Definition, History and Scholarship. // Journal of Computer Mediated-Communication 13 (2008), str. 211.

⁴ Techopedia. URL: <https://www.techopedia.com/definition/4956/social-networking-site-sns> (21. 5. 2016.)

⁵ Usp. Weaver, Alfred C.; Morrison, Benjamin B. Social Networking. // Computer 41 2 (2008), str. 97–100.

2. Knjižnice i Web 2.0

Demokratizacija interneta pojavila se razvijanjem softvera koji omogućuje korisniku aktivno sudjelovanje u stvaranju sadržaja na internetu. Današnje *web* aplikacije smanjile su brojna tehnička ograničenja, pa tako ljudi s niskom razinom informatičkih vještina mogu stvarati sadržaje na internetu. Današnji fotografi ne trebaju biti programeri kako bi uređivali i objavlјivali svoje fotografije. Novinari bez poznavanja *HTML-a* mogu objavlјivati svoje članke na blogu. Web 2.0 ne osigurava samo laganu objavu i pristup informacijama, već predstavlja društveni fenomen koji međusobno spaja ljude. Korisnici weba 2.0 unutar virtualnih društvenih zajednica ne samo da stvaraju sadržaj već ga i dijele s drugima. Web 2.0 stavlja korisnika u središte zbivanja te, umjesto potrebe za učenjem složenih programskih jezika, korisniku nudi jednostavan dizajn i lakoću korištenja. Web 2.0 prvi put spominje Tim O'Reilly 2004. godine te tim pojmom opisuje način poslovanja, usluge i tehnologije koje su preživjele financijski slom tehnološkog tržišta s kraja devedesetih godina 20. stoljeća. Tim O'Reilly pojasnio je karakteristike druge generacije interneta:

- 1) *Web* kao platforma – *web* je postao programerska platforma za koju se cijelo vrijeme proizvode novi softveri. Aplikacije su dostupne online i jednostavne su za korištenje.
 - 2) Utjecaj umreženosti - sve veći broj sudionika unapređuje umrežene zajednice.
 - 3) Iskorištavanje kolektivne inteligencije – također poznato i kao znanje masa.
- Zasniva se na mišljenju da će većina uvijek imati više znanja od pojedinca. Dobar primjer iskorištavanja kolektivne inteligencije bio bi *Amazon.com* koji dopušta svojim korisnicima ocjenjivanje i komentiranje proizvoda u ponudi te na taj način izdvaja poželjne proizvode od nepoželjnih.⁶
- 4) Sadržaj koji su stvorili korisnici – takav sadržaj je od najveće važnosti za web 2.0 zajednice, jer upravo podupiranje sudjelovanja koje je ključno za web 2.0 povećava utjecaj umreženosti i kolektivne inteligencije.
 - 5) Manje je više – tržište traži učinkovite i jednostavne aplikacije

⁶ Usp. Kroski, Ellyssa. Web 2.0 for librarians and information professionals. New York: Neal-Schuman Publishers, Inc., 2008., str. 1–5.

6) Sindikacija – dijeljenje, a ne kontrola, glavni je cilj novog *weba*. Ponovna upotrebljivost informacija u strukturiranim formatima od iznimne je važnosti za web 2.0.

7) Ponovna iskoristivost softvera – Kao što je važna ponovna upotrebljivost informacija, od iznimne je važnosti i ponovna iskoristivost softvera. Danas se softveri stvaraju tako da omogućuju prilagodbe drugim korisnicima na njima odgovarajući način.

8) Kompatibilnost softvera – veća dostupnost softvera se stvara njegovom kompatibilnošću sa drugim uređajima poput računala, laptopa i pametnog telefona.

9) Društveni softver – smisao web 2.0 je stvaranje sadržaja koji se može dijeliti kroz suradnju unutar zajednice, pa tako društveni softver korisnicima olakšava dijeljene preko aplikacija kao što su Facebook i Reddit.

Knjižnice koristeći web 2.0 tehnologije unaprjeđuju svoje poslovanje u području marketinga i komunikaciji sa korisnicima, također je i omogućena bolja suradnja sa kolegama na nacionalnoj i međunarodnoj razini.⁷

Buckland u svojoj knjizi „*Redesigning Library Services*“ istaknuo je da svaka nova tehnologija donosi velike promjene u knjižničnim uslugama. Internet nudi mogućnosti interaktivnog doživljaja u kojem svi sudionici mogu sudjelovati u stvaranju i suradnji unutar zajednice.⁸ Knjižničari su brzo uočili prednosti tehnologija weba 2.0 pa tako Casey 2005. godine na svom blogu „Library Crunch“ prvi put spominje pojam *knjižnica 2.0*. Četiri osnovne karakteristike knjižnice 2.0 jesu: 1) sudjelovanje korisnika u stvaranju sadržaja i usluga na internetu; 2) pružanje usluga i građe na internetu multimedijalnog sadržaja; 3) knjižničari i korisnici sudjeluju u sinkronoj i asinkronoj komunikaciji ; 4) inovativna suradnja stavlja naglasak knjižnice čiji je smisao služenje svojim korisnicima, pa im stoga dopušta mijenjanje usluga prema svojim potrebama. Također jako je važno i traženje, pronalaženje i uspješno iskorištavanje informacija za cijelu zajednicu. Po Caseyju to je najvažniji aspekt knjižnice 2.0⁹.

⁷ Usp. Isto, str. 6–9.

⁸ Usp. Isto, str. 1–2.

⁹ Usp. Maness, Jack. Library 2.0 Theory: Web 2.0 and Its Implications for Libraries, 2006. URL: <http://www.webology.org/2006/v3n2/a25.html> (20. 6. 2016.)

3. Knjižnice i društvene mreže

Sve veću pozornost na internetu danas zauzimaju društvene mreže. Kako knjižnica više nije definirana samo svojim fizičkim prostorom, tako je važno osiguravanje dobre virtualne podrške svojim korisnicima. Dosad su korisnici dolazili u prostor knjižnice, a danas knjižnice odlaze u prostor korisnika. Društvene mreže, bez obzira na zajednicu koju okupljaju, dijele slične karakteristike:

Korisnički profil – za registraciju na društvenu mrežu potrebna je samo valjana adresa elektroničke pošte. Nakon registracije korisnici otvaraju korisnički profil koji im omogućava stvaranje *online* identiteta. Uz pomoć korisničkog profila korisnici sebe opisuju drugim ljudima, dijele svoje interese, najdraže knjige, filmove, pjesme, šalju poruke te se udružuju u grupe.

Grupe – zajednice unutar društvene mreže. Grupe su virtualna mjesta na kojima ljudi s jednakim interesima mogu dijeliti svoja mišljenja o određenim temama te su one jedan od načina za daljnje razvijanje svog *online* identiteta.

Korisnički blogovi – društvene mreže nude korisnicima mogućnost vođenja bloga na svojim profilima te na taj način izražavanje svog mišljenja i dopiranje do velikog broja ljudi unutar zajednice.

Slanje poruka (eng. *post*) – jedna je od najvažnijih mogućnosti društvenih mreža jer je komunikacija važan element u svakom društvenom okruženju, pa tako i u virtualnome. Na društvenim mrežama postoji mogućnost sinkrone i asinkrone komunikacije.

Popis „prijatelja“ (eng. *friend*) – mnogi korisnički profili ograničavaju svoje aktivnosti čineći ih dostupnima samo ljudima koje korisnici poznaju. Popis „prijatelja“ nudi mogućnosti grupiranja ljudi u kategorije prijatelja, obitelji i poznanika.

Korisnički komentari – omogućuju korisnicima komunikaciju unutar zajednice pa tako korisnici mogu komentirati grupe, korisničke profile, poruke, video snimke, fotografije i blogove.¹⁰

¹⁰ Usp. Isto

Pretraživanje korisnika – omogućava pretraživanje drugih korisnika te povezivanje s novim „prijateljima“.

Knjižnice se koriste društvenim mrežama kao alatom za promociju svojih usluga i najvažnije, kao sredstvom komunikacije s korisnicima. Knjižnice odlaze na virtualna mjesta na kojima se korisnici nalaze i upravo tamo promoviraju svoje usluge.¹¹

Kako postoji velik broj društvenih mreža, tako knjižnice moraju biti oprezne u odabiru onih u koje će uložiti svoj trud i vrijeme. Facebook bi mogao biti popularan u jednoj zajednici, a u drugoj bi to bio Twitter, pa tako treba znati gdje su točno korisnici knjižnice aktivni. Većina društvenih mreža omogućava geografsko pretraživanje korisnika pa tu funkcionalnost knjižnice mogu iskoristiti za uvid o broju ljudi u svojoj zajednici. Korisnici hrvatskih knjižnica najprisutniji su na društvenoj mreži Facebook, pa je ovo istraživanje usmjereno na društvenu mrežu Facebook.¹²

3.1 Knjižnice i Facebook

Facebook je pokrenut 2004. godine kao aplikacija namijenjena povezivanju i zabavi studenata, a pokrenuo ju je Mark Zuckerberg, tadašnji student na Sveučilištu u Harvardu.¹³ U svijetu se dnevno Facebookom koristi 1,4 milijarde ljudi,¹⁴ a u Hrvatskoj, koja ima više od 3 milijuna internetskih korisnika, njih gotovo 2 milijuna ima korisnički profil na Facebooku.¹⁵ Za razliku od drugih društvenih mreža, Facebook je u početku ograničio korištenje samo na studente¹⁶ te je svojim korisnicima nudio isključivo stvaranje osobnog profila. Knjižnice i druge institucije nisu smjele otvarati profile koji su, a u slučaju kršenja te odredbe, bili bi izbrisani. To je pravilo trajalo do 2006. godine. Tri mogućnosti koje danas postoje jesu: stvaranje osobnog profila koji okuplja prijatelje; stvaranje grupa koje okupljaju članove i stvaranje stranica (*Fan page*) koje okupljaju poklonike (*Fans*). Osobni profil mjesto je na kojem korisnici predstavljaju sami sebe, svoje interese i pomoću njega komuniciraju s osobama kojima su omogućili pristup. Grupa je kao sredstvo komuniciranja najmanje

¹¹ Usp. Isto, str. 107–115.

¹² Usp. Landis, Cliff. A social networking primer for librarians. New York: Neal-Schuman Publisher Inc., 2011., str. 11–13.

¹³ Usp. Vojvodić Pažur, Ivana. Hrvatske knjižnice na društvenoj mreži Facebook. URL:http://fulir.irb.hr/480/1/Facebook-AKM_Pazur.pdf

¹⁴ Usp. Socialbakers. URL: <http://www.socialbakers.com/statistics/facebook/> (24. 4. 2016.)

¹⁵ Usp. Internet World Stats. URL: <http://www.internetworldstats.com/stats4.htm#europe> (24. 4. 2016.)

¹⁶ Usp. Phillips, Nancy Kim. Academy Libray Use of Facebook: Building Relationships with Students.// The Journal of Academic Librarianship 37,6(2011). Str. 513.

prodorna jer se objavljene novosti ne pojavljuju kao novosti na osobnom profilu. Stranice su pokrenute upravo kako bi institucije poput knjižnica mogle predstaviti svoje usluge. One funkcioniraju kao osobni profil i imaju jednake mogućnosti pa se tako obavijesti objavljene na stranici pojavljuju i na stranici s novostima korisničkih osobnih profila. Na taj način knjižnice izravno pružaju nove informacije koje korisnici ne moraju pretraživati na web stranicama. Knjižnice moraju paziti na učestalost informacija jer previše novosti može dovesti do korisnikova zasićenja stranicom te na taj način knjižnica može izgubiti zainteresirane članove. U odnosu na grupu, stranica je bolji izbor za knjižnice jer se njome može koristiti tijekom duljeg perioda te za intenzivniju komunikaciju. Grupa je, s druge strane, dobra za rasprave. Sve tri mogućnosti kao osnovni i najvažniji element imaju oglasnu ploču (*Wall*) na kojoj administratori objavljuju obavijesti, a korisnici koji imaju pravo pristupa mogu komentirati te obavijesti. Osim tekstualnih obavijesti, na oglasnu se ploču mogu stavljati i fotografije, multimedijски materijali, najave događanja i slično. Knjižnice se oglasnom pločom mogu koristiti za obavješćavanje korisnika o nabavama novih knjiga, časopisa, dostupnosti baza podataka, novim uslugama, različitim zbivanjima i drugim sadržajima koji bi mogli biti zanimljivi i korisni.¹⁷

Uzimajući u obzir široku uporabu Facebooka, činjenicu da je besplatan za korištenje i da ima veliku skupinu korisnika, ne čudi što su se njime, kao sredstvom promoviranja svojih usluga, počele koristiti i mnoge profitne i neprofitne organizacije. Svojom prisutnošću na Facebooku knjižnice mogu aktivno sudjelovati u svakodnevnim korisničkim aktivnostima pritom se služeći manje formalnim komunikacijskim kanalom. Osim marketinških mogućnosti, društvena mreža daje knjižnici mogućnost stvaranja platforme za ponudu novih usluga i mogućnost kontakta sa starim i novim potencijalnim korisnicima. Aktivnim sudjelovanjem knjižnica može unaprijediti svoj *image* i ostvariti mnoge prednosti, ali ako u toj sferi ne djeluje kvalitetno, može i izgubiti korisnike. Farkas napominje da postoji velika razlika između prisutnosti i korisnosti knjižnice na društvenoj mreži. Glavni problem s kojim se knjižnice na Facebooku susreću upravo je nedostatak strateškog planiranja, jer sâm proces stvaranja stranica i održavanja prisutnosti na društvenim mrežama često nije dobro isplaniran

¹⁷ Usp. Vojvodić Pažur, Ivana, Nav. dj.

i najčešće ovisi samo o jednom knjižničaru, odnosno njegovu znanju i ukusu. To pak dovodi do nedosljednosti i utječe na učestalost objava.¹⁸

Analiza objava na Facebooku, koju su proveli Phillips i Kim, pokazala je da se veći dio objava odnosi na samu knjižnicu, što uključuje radno vrijeme, usluge i građu koju knjižnica nudi korisnicima, događanja u knjižnici, a te objave često su napisane na zanimljive, kreativne i smiješne načine.¹⁹ Uzorak za sadržajnu analizu koju su proveli Phillips i Kim odabran je među članovima Konzorcija akademskih i istraživačkih knjižnica u Illinoisu (eng. *Consortium of Academic and Research Libraries in Illinois*). Taj se Konzorcij sastoji od 151 člana, a uključuje javne fakultete, istraživačka sveučilišta i gradske fakultete (eng. *community college*). Od tih članova za istraživanje je odabrano 30 sveučilišta koja provode četverogodišnje visokoškolsko obrazovanje. Od njih je 17 imalo aktivne stranice na Facebooku koje su se analizirale. Kao četiri glavne kategorije objava informacija autorica navodi: *Molim za vašu pozornost najave*, *Knjižnične usluge*, *Povijesne vrijednosti i nova znanja* te *Promicanje knjižnice*.²⁰

Molim za vašu pozornost najave – objave studentima koje daju aktualne informacije vezane uz korištenje knjižnicom u fizičkom i virtualnom prostoru. Ove objave činile su 22% svih objava na Facebooku u navedenom istraživanju. Najave su praktične za korisnike te često sadrže informacije vezane uz promjene kratkoročnog i dugoročnog poslovanja. *Knjižnične usluge* – objave koje se odnose na informacije vezane uz građu, događaje i druge usluge dostupne korisnicima. Knjižnice se koriste Facebookom kako bi do izražaja došli pojedinačni proizvodi unutar knjižničnih zbirki. Ovakve objave promiču događanja u knjižnici, podsjećaju studente na korištenje referentnim uslugama i međuknjižničnom posudbom te potiču povratne informacije korisnika o uslugama. One čine 52 % svih poruka u istraživanju. Knjižnice se koriste povijesnim događajima kako bi zainteresirale korisnike za određenu knjigu, CD ili film. *Povijesne vrijednosti i nova znanja* – ove objave odnose se na objave koje potiču čitanje, građanske dužnosti i informacije o novim tehnologijama. *Promicanje knjižnice* – ova kategorija objava zapravo se preklapa s ostalim kategorijama. Od sedamnaest knjižnica, trinaest ih promovira svoju knjižnicu i te objave činile su 10 % svih objava. Osim izgradnje

¹⁸ Usp. Zorica Banek, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Croatian libraries on Facebook – content analysis, 2012. URL: https://www.researchgate.net/publication/261424960_Croatian_libraries_on_Facebook_-_content_analysis (22. 5. 2016.)

¹⁹ Usp. Phillips, Nancy Kim. Nav. dj.

²⁰ Usp. Isto.

odnosa sa svojim korisnicima pomoću objava vezanih uz knjižnicu, sveučilišne knjižnice objavljuju i sadržaje koji se odnose izravno na studente, a bez referiranja na knjižnicu. Primjer su za to želje dobrodošlice novim studentima i čestitke onima koji su diplomirali.²¹

Osim objava vezanih uz knjižnično poslovanje i objava izravno vezanih uz studente, postoje i objave koje se tiču samog sveučilišta, zajednice i društva. Te objave sažimlju skup postignuća, iskustava, povijesti i vrijednosti koje su jedinstvene sveučilišnoj zajednici. Knjižnice pomoću Facebooka djeluju kao zapisnici događaja, nositelji dobrih vijesti, središta sveučilišnih vrijednosti i povijesti. Iako je sveučilište osnova odnosa studenata i knjižnice, taj se odnos razvija i izvan njegova okvira. Objave vezane uz lokalnu zajednicu i društvo također se pojavljuju u spomenutim kategorijama. Te objave podsjećaju studente da su dio šire zajednice i potiču ih na sudjelovanje u toj zajednici. Iz tog se razloga sveučilišne knjižnice povezuju s narodnim knjižnicama i na taj način potiču studente na sudjelovanje u različitim društveno važnim događajima. Neposrednost, neformalnost i interaktivnost Facebooka knjižnicama nudi mogućnosti utjecaja na percepciju same knjižnice, priliku za pružanjem potpore studentima i mogućnost osnaživanja odnosa s korisnicima. Biti poklonik knjižnice na Facebooku potiče studente na aktivnije korištenje knjižničnim uslugama.²²

Sva istraživanja koja analiziraju korištenje Facebooka u knjižnicama mogu se razvrstati s obzirom na tri gledišta: knjižnično, korisničko i sadržajno. Knjižnično gledište istražuje kako društvena mreža može biti integrirana u postojeće usluge koje knjižnica nudi, korisničko gledište pak istražuje što korisnici očekuju od knjižnice na društvenoj mreži, a sadržajno gledište istražuje koju vrstu informacija knjižnice objavljuju unutar društvene mreže. Jedno od prvih istraživanja vezanih uz knjižnično gledište provele su Charnigo i Barnett-Ellis koje su kao uzorak imale 126 sveučilišnih knjižnica, a sama je svrha bila utvrđivanje knjižničnih stavova o integraciji Facebooka u već postojeće usluge. Većina knjižničara bila je upoznata s društvenim umrežavanjem, ali nije vidjela ulogu društvenih mreža u svojim uslugama. U to vrijeme samo su dvije knjižnice imale otvoreni profil. Charnigo i Barnett-Ellis su zaključili da²³ „istražujući nove popularne internetske usluge, poput Facebooka, umjesto njihova brzog

²¹ Usp. Isto.

²² Usp. Isto.

²³ Usp. Zorica Banek, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Nav. dj.

odbacivanja kao nerelevantnih za knjižničarstvo, knjižničari mogu naučiti nove načine boljeg dopiranja i komuniciranja s većim dijelom korisnika.“²⁴

Mack i suradnici pratili su implementaciju i promoviranje obavijesnih usluga na Facebooku. Analizirajući ukupno 441 upita knjižnici u razdoblju od rujna do prosinca 2007. godine ustanovili su da se 126 odnosilo na upite putem društvene mreže.²⁵

Istraživanje koje je proveo Secker pokazalo je da Facebook ima potencijal u području poboljšanja knjižnične internetske prisutnosti, osobito u edukacijskom segmentu.²⁶

Jedno od prvih istraživanja korisnika proveo je Brian 2006. godine pokušavajući istražiti korisnost Facebooka u promoviranju knjižničnih usluga. Već pri samom početku knjižnične prisutnosti na društvenoj mreži dobio je upite korisnika o dostupnosti računalnih programa u knjižnici, poput AutoCADa, a pokazano je zanimanje za računalne programe za uređivanje fotografija i video sadržaja koji su raspoloživi u knjižnici, kao i za dostupnost računala koja koriste operativni sustav Linux. Također, Brian je uvidio potencijal u dopiranju do *brucoša* kojima se može odmah na početku akademske godine pružiti individualizirana podrška. Umjesto da knjižničari čekaju korisnike da im se jave, isplativije je biti proaktivan i pristupiti im. Njegov je zaključak da bi se knjižnice trebale koristiti Facebookom u promoviranju knjižničnih usluga te potiče kolege knjižničare na istraživanja te društvene mreže.²⁷

Chu i Meulemans istražili su spremnost studenata za komunikaciju s zaposlenicima knjižnice Facebooka te potencijal Facebookove platforme u proširenju knjižničnih usluga.²⁸ Proveli su anketu u kojoj su uzorak činili studenti prve godine, istražujući sveučilišne „vještine preživljavanja“. Anketa je obuhvatila i MySpace, ali kako on više nije relevantan, prikazati će se samo rezultati vezani uz Facebook. Zaključeno je da se 90 % studenata koristi društvenim mrežama za komunikaciju s drugima o temama vezanim uz fakultet, predavanja i profesore. U izravnoj komunikaciji s profesorima studenti su davali prednost korištenju elektroničkom

²⁴ Charnigo, Laurie; Ellis-Barnett, Paula. Checking out Facebook.com: The Impact of a Digital Trend on Academic Libraries, 2007. URL:

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.465.8179&rep=rep1&type=pdf> (6. 6. 2016.)

²⁵ Usp. Jacobson, T. Facebook as a librarytool: perceived vs. actual use. 2011. URL:

<http://crl.acrl.org/content/72/1/79.full.pdf+html> (22. 6. 2016.)

²⁶ Usp. Zorica Banek, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Nav. dj.

²⁷ Usp. Brian, Mathew S. Do you Facebook?: Networking with students online, 2006. URL:

<http://crln.acrl.org/content/67/5/306.full.pdf>

²⁸ Usp. Chu, M.; Meulemans, Y.N. The problems and potential of MySpace and Facebook usage in academic libraries. *Internet Reference Services Quarterly* 13,1(2007). Str. 69–85.

poštom, a u komunikaciji s knjižnicom lakše im se bilo obraćati cijeloj knjižnici pomoću društvene mreže nego pojedinom zaposleniku knjižnice.²⁹

Nadalje, u kasnije ispitanjoj fokus grupi studenti su se izjasnili da bi se radije koristili Facebookom za rasprave vezane uz predmet ili zadatak nego programom kojim se koristi fakultet (WebCT), a za kojeg smatraju da nije prilagođen korisniku. Chu i Meulemans su stavili naglasak na važnost pristupa korisnicima pomoću njima poželjnih tehnologija, umjesto očekivanja da se korisnici prilagode tehnologiji koju je knjižnica sama odabrala. Prisutnost knjižnice na mreži pruža dodatne prilike za dohvat istih informacija koje korisnici mogu naći na knjižničnim web stranicama, njenoj fizičkoj lokaciji, letcima i slično.³⁰

Također, kao što je već naglašeno, Facebook pruža mogućnost učvršćivanja veze između korisnika i knjižnice, jer korisnik ima više načina za stupanje u kontakt s knjižničarom. Istraživanje je pokazalo da bi se Facebookom moglo koristiti za promoviranje novih usluga, pružanje referentnih usluga i kao sredstvom za informacijsko opismenjavanje.³¹

Istraživanje koje su proveli Bietilla, Bloechl i Edwards je pokazalo inicijativu knjižničara knjižnice Gelman koji su 2007. godine pokrenuli kampanju „Knjižničar je tvoj prijatelj“ (eng. *Your Librarian is your Friend*) u kojoj su stvorili profile na Facebooku i njima se koristili za održavanje odnosa s korisnicima koji su pohađali sesije knjižnične poduke.³² Koristili su se tim profilima kako bi podijelili savjete za istraživanje, knjižnične aplikacije i kako bi naglasili svoju dostupnost korisnicima. U knjižnici su bili postavljeni plakati i straničnici koji su sadržavali profile pojedinačnih knjižničara na društvenoj mreži. Usprkos svemu tome, većina prijatelja na profilima nisu bili korisnici, već knjižničari. Korisnicima je bilo neugodno imati knjižničare kao prijatelje na društvenoj mreži. Zbog takvih rezultata knjižničari knjižnice Gelman postavili su pitanja: kako se naši korisnici koriste Facebookom i koju ulogu knjižnica ima u takvom društvenom okruženju? Zbog neuspjele kampanje Bietilla, Bloechl i Edwards i suradnici iz knjižnice Gelman na Sveučilištu Washington proveli su novo istraživanje. Istraživački tim sastojao se od dva knjižničara i jednog antropologa koji je izradio

²⁹ Usp. Isto.

³⁰ Usp. Chu, M.; Meulemans, Y.N. The problems and potential of MySpace and Facebook usage in academic libraries. *Internet Reference Services Quarterly* 13,1(2007). Str. 69–85.

³¹ Usp. Isto

³² Usp. Bietilla, D.; Bloechl, C.; Edwards, E. *Beyond the buzz: planning library Facebook initiatives grounded in user needs*. 2009.

metodološko pomagalo usmjereno na planiranje usluga utemeljenih na stvarnim korisničkim potrebama.³³

U prvoj fazi istraživanja antropolog je pretražio Facebook grupe vezane uz knjižnicu Gelman te je istražio sadržaj. Također je pretražio profile knjižničara koje je usporedio s korisničkim. Sâam cilj ove faze bio je razumijevanje u kakvom je knjižnica položaju unutar društvene mreže.³⁴

Druga faza sastojala se od ankete podijeljene pomoću *SurveyMonkey.com*. Set pitanja s višestrukim odgovorima usmjerio se na korištenje društvenim mrežama općenito, korištenje u kontekstu sveučilišnog života i stavove zaposlenika sveučilišta o korištenju Facebookom. Cilj druge faze bio je shvatiti ponašanje korisnika na Facebooku općenito u odnosu na korištenje u akademske svrhe. Uzorak se sastojao od 105 ispitanika.³⁵

Treća faza, ujedno i posljednja, sastojala se od polustrukturiranog intervjua u kojem se antropolog koristio otvorenim pitanjima utemeljenima na odgovorima ispitanika ankete iz druge faze. Tijekom intervjua antropolog i ispitanici raspravljali su o navikama učenja, korištenju tehnologijom, iskustvu s Facebookom i knjižnicom Gelman. Intervju je završio sesijom povratnih informacija u kojoj su ispitanici pregledavali profile knjižničara.³⁶

Komunikacija s pojedinačnim knjižničarima korisnicima se nije sviđala, ali su izrazili želju za primanjem informacija od knjižnice Gelman pomoću Facebooka. Održavanje stranice na Facebooku moguće je bez financijskog troška i na taj se način omogućuje korisnicima komunikacija s knjižnicom. Te stranice mogu sadržavati aplikacije, vijesti, informacije i poveznice na druge usluge, odnosno upravo one informacije koje korisnici žele. Takva vrsta prisutnosti idealna je za knjižnice jer pruža jednake usluge i informacije kao i profili, a ne narušava se korisnikov osjećaj privatnosti na mreži. Upravo je ta razlika profila i stranica bila ključna za neuspjeh kampanje „Knjižničar je tvoj prijatelj“. Iako neki studenti nisu izrazili zanimanje za korištenje knjižničnih usluga na društvenoj mreži, mnogi su rekli da bi ih bili skloni upotrebljavati. Tako je jedan student, koji nije izrazio interes za aplikacije, shvatio da je to nešto što može biti korisno nakon što je pogledao što knjižnica nudi na Facebooku.³⁷

³³ Usp. Isto.

³⁴ Usp. Isto.

³⁵ Usp. Isto

³⁶ Usp. Isto

³⁷ Usp. Isto

mreže. Slične rezultate dobili su Banek i Ivanjko u istraživanju hrvatskih studenata koje je pokazalo da oni vide ulogu knjižnice unutar društvene mreže i da bi htjeli koristiti knjižnične usluge unutar tog okruženja, poput pretraživanja kataloga te primati korisne i relevantne objave knjižnice.³⁸ Kao zaključak istraživanja autori navode kako činjenica što se knjižnična prisutnost na društvenim mrežama nekim korisnicima ne sviđa ne bi smjela obeshrabriti knjižnice u korištenju Facebookom. Međutim, one moraju imati na umu da se društvene mreže neprestano mijenjaju, kako tehnološki tako i sadržajno, pa je nužno ići u korak s tim promjenama.³⁹

Jacobson je analizirao 12 knjižnica i sadržaj koje stavljaju na Facebook te je pokazao da se knjižnice najviše koriste društvenom mrežom kao marketinškim alatom, a kao sredstvom komunikacije s korisnicima ne koriste se često.⁴⁰ Ističe kako Facebook kao alat zahtijeva puno pažnje i ako knjižnica barem jednom tjedno ne može ažurirati svoje stranice, onda je bolje ni ne koristiti se društvenom mrežom. Navodi kako bi Facebook bio koristan alat za aktivne knjižnice s mnoštvom događanja, jer se njime najviše i koristi za promoviranje aktivnosti i usluga. Međutim, knjižničari bi trebali biti spremni na prilagodbu korištenja drugih alata weba 2.0, odnosno ako Facebook više ne bude koristan, kao što je bio slučaj s MySpaceom, jednostavno ga napustiti i preuzeti drugi alat.⁴¹

Calvi i suradnici analizirali su sadržaj 12 knjižnica na Facebooku u periodu od osam dana. Istraživanje je pokazalo da knjižnice imaju nekoliko objava dnevno, i to većinom o knjižničnim aktivnostima.⁴² Sami korisnici nisu bili jako aktivni na knjižničnom zidu. Jedini način na koji knjižnice mogu imati koristi od dodane vrijednosti koju društvena mreža nudi jest ulaganje u nju, odnosno one moraju biti aktivne. Što je veća smisljena aktivnost, to je i veći odaziv korisnika. Kao zaključak istraživanja navodi se da će samim razvojem usluga

³⁸ Usp. Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav. Social Networking at the University – Student Research Patterns and Online Activities // University Information Systems : selected problems/ Leszek Rudak. Warsaw: Difin EUNIS, 2010. Str. 473– 482.

³⁹ Usp. Bietilla, D.; Bloechl, C.; Edwards, E. Nav. dj.

⁴⁰ Usp. Jacobson, T. Facebook as a library tool: perceived vs. actual use. Nav. dj.

⁴¹ Usp. Isto.

⁴² Usp. Calvi, Licia; Cassella, Maria; Nuijten, Koos. Enhancing User's Experience: A Content Analysis of 12 University Libraries Facebook Profiles. 2010. URL: http://eprints.rclis.org/14678/1/18calvi_cassella_nuijten.pdf (22. 6. 2016.)

društvenog umrežavanja knjižnicama biti omogućeno daljnje razvijanje svojih usluga te će se korisnici naviknuti na prisutnost knjižnice i biti aktivniji u komunikaciji s njom.⁴³

Nedostatak aktivnosti većine knjižnica pokazalo je i istraživanje koje su proveli Banek, Ivanjko i Benčec nad hrvatskim knjižnicama.⁴⁴ Podaci za istraživanje prikupljeni su u lipnju 2011. godine koristeći se raznim metodama: 1) pregledavanjem stranice na Facebooku „*Croatian Libraries on Facebook*“; 2) upisivanjem ključne riječi *knjižnica* u tražilicu na Facebooku; 3) pregledavanjem dobivenih rezultata i prijatelja knjižnica kako bi se pronašle druge knjižnice. Prikupljen je popis od 91 knjižnice, uključujući profil, grupu i stranicu. U prvom dijelu istraživanja analizirala se aktivnost na knjižničnom zidu tijekom 14 dana. Druga faza bila je sadržajna analiza koja je pokušala organizirati sadržaj po specifičnim kategorijama. Od početnog popisa 91 knjižnice, 27 knjižnica isključeno je iz istraživanja zbog neaktivnosti. Konačan uzorak sastojao se od 64 knjižnice, i to 14 školskih, 14 sveučilišnih i 36 narodnih knjižnica, s ukupno 402 objave, 468 fotografija, 157 komentara i 1368 oznaka *Sviđa mi se*.⁴⁵

Sadržajna analiza sastojala se od dvije vrste podataka: vrsta objave i sadržaj objave. Sadržaj objava kategoriziran je na slijedeći način: *Događanja u knjižnici*, *Vijesti iz kulture*, *Notifikacije o knjižničnim uslugama*, *Korisne/zanimljive poveznice*, *Nove knjige*, *Poziv na suradnju*, *Spam* i *Drugo*.⁴⁶

Zanimljivo je primijetiti nejednaku raspodjelu pojedinih kategorija, poput činjenice da je samo jedna knjižnica imala 125 fotografija od ukupno 468 te da su četiri knjižnice bile zaslužne za 40 % oznaka *Sviđa mi se* (eng. *Like*). Nadalje, 39 knjižnica (61 %) nije imalo nijednu fotografiju, a 33 knjižnice (51 %) nisu imale nijedan komentar na objavama. Detaljna analiza učestalosti objava pokazuje da je 58 % knjižnica imalo jako malo objava, i to u rasponu od 0 do 3 u 14 dana, te da je samo 14 % knjižnica imalo više od 10 objava u 14 dana. Trinaest knjižnica bilo je zaslužno za 50 % svih objava, a ostalih 50 % objava bilo je raspoređeno na preostalih 51 knjižnica. Taj podatak govori o velikoj razlici aktivne knjižnice i knjižnice koja povremeno ažurira Facebook i ima malo događanja. Većinu objava, što se

⁴³ Usp. Calvi, Licia; Cassella, Maria; Nuijten, Koos. Enhancing User's Experience: A Content Analysis of 12 University Libraries Facebook Profiles. 2010. URL: http://eprints.rclis.org/14678/1/18calvi_cassella_nuijten.pdf (22. 6. 2016.)

⁴⁴ Usp. Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Nav.dj.

⁴⁵ Usp. Isto

⁴⁶ Usp. Isto

moglo i očekivati, objavila je knjižnica (83 %), a većinu komentara objavili su korisnici (77 %).⁴⁷

Sveukupni rezultati pokazuju da gotovo pola svih objava spada u kategoriju *Događanja u knjižnici* (42 %), zatim slijede *Korisne/zanimljive poveznice* (21 %) i *Spam* (12 %). U školskim su knjižnicama *Događanja* činila 35 % svih objava, a *Korisne/zanimljive poveznice* 28 % objava. Sveučilišnim knjižnicama 51 % svih objava činile su *Korisne/zanimljive poveznice*, a narodne knjižnice imale su najviše objava u kategoriji *Događanja u knjižnici* (47 %). Te razlike u vrstama objava pokazuju izraženiju društvenu dimenziju Facebooka u školskim i narodnim knjižnicama u odnosu na sveučilišne, koje su više usmjerene pružanju korisnog sadržaja u obliku vanjskih poveznica.⁴⁸

Razlike u objavi sadržaja među narodnim i sveučilišnim knjižnicama proveo je i Aharony koji je analizirao sadržaj 10 narodnih i 10 sveučilišnih knjižnica u periodu od mjesec dana.⁴⁹ Glavne kategorije za vrstu sadržaja bile su: *Knjižnica*, *Informacije o*, *Ostalo*. Istraživanje je pokazalo da sve narodne knjižnice stavljaju fotografije na Facebook, a 60 % sveučilišnih knjižnica uopće to ne radi. Nadalje, obje vrste knjižnica koriste se društvenom mrežom isključivo za diseminaciju informacija. Sveučilišne knjižnice predstavljaju svojim korisnicima razne alate za pretraživanje informacija, poput pretraživanja kataloga pomoću Facebooka. Narodne su knjižnice više objavljivale, pa su tako imale 539 objava u odnosu na 287 objava sveučilišnih knjižnica. Postoji više razloga zašto sveučilišne knjižnice imaju manji broj objava. Prvi je razlog taj da sveučilišni knjižničari misle kako sâm sadržaj na Facebooku nije ozbiljan, odnosno nije prikladan za akademsko okruženje. Drugi je razlog mišljenje sveučilišnih knjižničara da studenti knjižnicu smatraju mjestom za učenje, informiranje, posuđivanje i uporabu knjiga, a treći je razlog zabrinutost knjižničara za privatnost korisnika na društvenim mrežama. Razlika u vrsti sadržaja može se iščitati iz činjenice da narodne knjižnice u kategoriji *Knjižnica* najveću pažnju posvećuju upravo knjižničnim aktivnostima (49,05 %), zatim knjižničnim uslugama (18,42 %) te knjižnici općenito (13,82 %).⁵⁰

⁴⁷ Usp. Isto.

⁴⁸ Usp. isto.

⁴⁹ Usp. Usp. Aharony, Noa. Facebook use in libraries: an exploratory analysis. // *Aslib Proceedings: New Information Perspectives* 64, 4(2012), str. 358–372.

⁵⁰ Usp. Isto.

Dakle, narodne knjižnice koriste se društvenom mrežom najviše za informiranje korisnika o različitim događanjima u knjižnicama, a sveučilišnim knjižnicama u kategoriji *Knjižnica* najveći je naglasak na knjižničnoj zbirci (47,54 %), zatim na knjižničnim uslugama (38,52 %), tehnologiji (7,37 %) i knjižnici općenito (6,55 %).⁵¹

Druga je najzastupljenija kategorija u sveučilišnim knjižnicama kategorija *Ostalo* (35,54 %) koja uključuje objave poput *razno*, *osnovne informacije*, *zahvale*, *svjetsko prvenstvo*, *ankete*, *osoblje*. Ova kategorija veća je nego u narodnim knjižnicama u kojima *Ostalo* zauzima samo 12,80 % svih objava. Taj podatak, prema autoru, upućuje na to da se narodne knjižnice koriste Facebookom učinkovitije, jer ga više rabe kao kanal za komunikaciju s korisnicima. Činjenica da sveučilišne knjižnice imaju veći postotak sadržaja *Ostalo* pokazuje da ne znaju točno kako se koristiti društvenom mrežom pa stavljaju razne sadržaje na zid. Iako postoji razlika u količini i vrsti sadržaja koje obje vrste knjižnica objavljuju, korištenje Facebookom omogućuje knjižnicama promoviranje događanja, usluga i slično. Nadalje, dobro bi bilo da se knjižnice ne koriste samo društvenom mrežom za diseminaciju informacija i promociju, nego da se njome koriste i kao sredstvom za interaktivni dijalog s korisnicima.⁵²

Istraživanje koje su proveli Banek, Ivanjko i Benčec pokazalo je da iako velik broj knjižnica u Hrvatskoj ostvaruje svoju prisutnost na Facebooku, samo mali broj njih u potpunosti iskorištava njegove značajke i potencijal.⁵³ Istraživanje je pokazalo da je manji dio knjižnica zaslužan za veći dio objava, a većina knjižnica objavljuje jednom ili dva puta mjesečno. Svakako, i taj mali broj knjižnica koji je doista aktivan uspio je stvoriti aktivnu komunikaciju s korisnicima unutar društvene mreže. Knjižnice su se najviše koristile društvenom mrežom za promoviranje svojih aktivnosti. Sama dinamika komunikacije jednostavna je – knjižnica objavi sadržaj, a korisnici ga komentiraju. Ako knjižnice uspiju stvoriti takvu komunikaciju u kojoj korisnici često komentiraju, knjižnična prisutnost na društvenoj mreži postaje aktivna i stvara mnogo sadržaja. Upravo je to uspješni model korištenja Facebookom kao korisnim komunikacijskim kanalom. No treba biti oprezan te provjeravati objave i komentare, jer čak 12 % objava spada u kategoriju *Spama*.⁵⁴

⁵¹ Usp. Aharony, Noa. Nav. dj.

⁵² Usp. Isto.

⁵³ Usp. Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Nav.dj.

⁵⁴ Usp. Isto

Istraživanje koje su proveli Banek, Ivanjko i Benčec je pokazalo da hrvatske knjižnice imaju još dosta mjesta za napredak, izuzev malobrojnih spomenutih knjižnica. Glavni je problem neaktivnost koja stvara manjak sadržaja. Treba spomenuti da se nijedna knjižnica nije koristila prednostima poput uporabe integriranog kataloga na Facebooku. Autori navode kako je glavni problem neiskorištavanja Facebookova potencijala nedostatak strategije.⁵⁵

Istraživački centar Pew pokazao je da se 67 % mladih koristi društvenim mrežama svakodnevno te se njima 21 % koristi tjedno, što znači da je čak 88 % mladih aktivno na društvenim mrežama.⁵⁶ Prema Phillips od iznimne je važnosti za knjižničare znati kako se koristiti društvenim mrežama radi dopiranja do korisnika. Knjižnice se moraju više potruditi u područjima koja nadilaze akademsko i formalno učenje ako žele učinkovitije služiti današnjim umreženim mladim korisnicima. Društvene mreže nude prilike za kontakt s mladima na način koji nije strogo usmjeren na obrazovni sustav. Također, knjižnice mogu promovirati manje očite usluge, poput knjižnice kao sigurnog prostora, emocionalne/psihološke podrške, mentorstva. Phillips navodi pojam *pastoralna skrb* (eng. *pastoral care*) koji opisuje društvenu, emocionalnu i psihološku podršku koju knjižničari daju korisnicima, osobito djeci i mladima.⁵⁷

Preporukama za čitanje, izložbama knjiga i svakodnevnim interakcijama s korisnicima knjižničari nude sustav podrške. Oni služe kao uzori bez strogih obilježja vezanih uz roditelje, nastavnike, ravnatelje i upravo bez takvih obilježja mladi se osjećaju opuštenijima u izražavanju strahova, frustracija i nesigurnosti knjižničarima. Iako se pastoralna skrb tradicionalno pružala u knjižničnim fizičkim prostorima, neformalnost i fleksibilnost društvenih mreža pruža knjižničarima priliku za pomoć mladima kada im je potrebna. Ne samo da knjižničari trebaju znati kako se koristiti društvenim mrežama radi dopiranja do korisnika nego je nužno i razumjeti kojoj se vrsti korisnika pokušavaju približiti i kakve bi se usluge mogle svidjeti korisnicima iskusnijim u radu s tehnologijama i novim medijima.⁵⁸

⁵⁵ Usp. Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Nav.dj.

⁵⁶ Usp. Mary Madden...[et al]. Teens, Social Media, and Privacy, 21.5.2013. URL:

http://www.pewinternet.org/files/2013/05/PIP_TeensSocialMediaandPrivacy_PDF.pdf(16. 8. 2016.)

⁵⁷ Usp. Abigail L. Phillips. FacebookingIt: Promoting Library Services to Young Adults through Social Media. // Public Library Quarterly, 34(2015), str. 178–197.

⁵⁸ Usp. Isto.

Istraživanje o mladima i njihovu korištenju društvenim mrežama nudi priliku za unapređivanje knjižničnih usluga za mlade te bolje razumijevanje njihova doživljavanja knjižnice.⁵⁹

U ovom istraživanju knjižničari su se izjasnili da su društveni mediji koristan alat za dopiranje do korisnika, a njih 88 % smatra da je korisno služenje društvenim medijima u promoviranju knjižnične građe. Još se više knjižničara složilo s tim da su društveni mediji od velike pomoći u promoviranju usluga, njih čak 94 %. Knjižničari se koriste društvenim medijima kako bi surađivali s mladima iz više razloga. U anketi su objasnili da se služe Facebookom radi promoviranja programa za mlade (76 %), knjižne građe za mlade (65 %) i usluga za mlade (54 %). Velik dio informacija na Facebooku zapravo se odnosi na osnovne knjižnične informacije. Osim promoviranja osnovnih informacija, knjižnice se koriste društvenom mrežom za promociju manje vidljivih aktivnosti i događanja, poput promoviranja usluga za emocionalnu, psihološku i društvenu potporu (67,1 %), mjesta za učenje (77,4 %) i prikupljanja sredstava (56,8 %).⁶⁰

Prema rezultatima koje je provela Phillips, osim Facebookom, knjižnice se koriste i Twitterom, Tumblrom, Instagramom i Pinterestom. Zanimljivo je što je nekoliko knjižničara kao razlog stvaranja profila na drugim društvenim mrežama navelo upravo povratnu informaciju korisnika. Dakle, knjižničari slušaju korisničke želje o budućoj knjižničnoj zastupljenosti na društvenim mrežama. Mnogi anketirani knjižničari (85 %) smatraju da je ažuriranje profila na društvenim mrežama standardni dio njihova posla. Zanimljivo je primijetiti da kod 59 % knjižnica nije samo jedna osoba zaslužna za ažuriranje profila, već to zajedno obavlja više knjižničara u jednoj knjižnici. Bilo da je ažuriranje profila odgovornost posebnog odjela ili je podijeljeno među različitim odjelima, prisutnost na društvenim mrežama postala je ključan dio knjižničnih djelatnosti.⁶¹

Kako bi knjižničari bili što uspješniji na društvenim mrežama, razvili su osobna pravila objavljivanja. Ovdje nije riječ o institucionalnim pravilima ili politikama poslovanja, nego uputama koje su knjižničari stvorili iz osobnog iskustva, stručnog osposobljavanja i stručne literature. Ta pravila stavljaju naglasak na publiku, prikladnost i tehnički fokus.⁶²

⁵⁹ Usp. Abigail L. Phillips. Nav.dj.

⁶⁰ Usp. Isto.

⁶¹ Usp. Isto.

⁶² Usp. Isto.

Pri objavljivanju knjižničari pridaju važnost publici kojoj su objave namijenjene te stavljaju naglasak na poznavanje publike i prilagođavanje objava upravo njoj. Prikladnost objava druga je ključna stvar u osobnim pravilima koja su knjižničari smislili, a odnosi se na to da su objave pogodne za sliku knjižnice.⁶³

Prikladnost u objavama odnosi se na izbjegavanje objava i sadržaja koji nisu vezani uz knjižnicu (eng. *off-topic*). Knjižničari su imali mnoga tehnički usmjerena pravila vezana uz objavu sadržaja na društvenim mrežama. Neka od tih pravila odnose se na to koliko često i u koje vrijeme objavljivati. Problem koji se javlja taj je što ne postoji jasno razumijevanje među knjižničarima o tome kako se najuspješnije koristiti društvenim mrežama, a ako i postoje određena pravila ili primjeri iz prakse, ne znači da se mogu odnositi na svaku knjižnicu. Malo manje od polovine knjižnica (44 %) imalo je službenu medijsku politiku poslovanja. Službene politike poslovanja korisne su za knjižnice jer točno objašnjavaju kako doprijeti do korisnika na društvenim mrežama te osiguravaju pouzdanje i potporu osoblju. Također pomažu djelatnicima u prepoznavanju onoga što je prikladno za objavljivanje.⁶⁴

Zanimljivo je u objavljenoj literaturi kroz duži vremenski period uočiti promjenu mišljenja među knjižničarima o korisnosti društvenih mreža. Prva istraživanja nisu pokazivala sklonosti većine knjižnica prema društvenim mrežama, odnosno knjižnice nisu smatrale da društvene mreže donose korist njihovom poslovanju. S vremenom se povećavao postotak knjižnica koje su se počele aktivno koristiti Facebookom i drugim društvenim mrežama te koje su pritom jasno izrazile stav o njihovoj korisnosti za samo knjižnično poslovanje. Ne samo da se knjižnice koriste društvenim mrežama kojima se služi struka već i pomno prate trendove korisnika na internetu i u skladu s njima ostvaruju svoju prisutnost. To je i bit društvenog umrežavanja za knjižnice, jer knjižnica treba dolaziti u prostore u kojima korisnici aktivno djeluju.⁶⁵

Ahorny je proveo istraživanje psihološkog utjecaja Facebooka, odnosno kako osobne psihosocijalne karakteristike i percepcije o Facebooku utječu na korištenje društvenom mrežom. ⁶⁶ Istraživanje Ahornya je pokazalo kako se i koliko studenti knjižničnih i informacijskih znanosti koriste Facebookom. Teorijska pretpostavka istraživanja bila je da

⁶³ Usp. Abigail L. Phillips. Nav. dj.

⁶⁴ Usp. Isto.

⁶⁵ Usp. Isto

⁶⁶ Usp. Aharony, Noa. Facebook use by Library and Information Science students.// Aslib Proceedings 65, 1(2013), str. 19–39.

individualne karakteristike koje obilježavaju odnose među ljudima utječu na predisponiranost za masivno korištenje ili za izbjegavanje korištenja internetom. Ahorny navodi kako ekstrovertnost, introvertnost i samopouzdanje mogu utjecati na obrasce korištenja internetom. Sama je pretpostavka da te karakteristike mogu pomoći u utvrđivanju zašto studenti knjižničnih i informacijskih znanosti imaju drukčije obrasce korištenja društvenom mrežom.⁶⁷

Ekstroverti su zadovoljni kada su u društvu drugih ljudi, a introvertima odgovara rad s idejama. Ekstroverti pokazuju svoje emocije, a introverti ne. Introverti veću pažnju pridaju unutarnjim mislima te su nervozniji i tiši u društvenim situacijama. Istraživanja koja su proveli Amiel i Sargent 2004. te Goby 2006. godine pokazala su da ekstrovertima više odgovara komunikacija licem u lice i da zbog toga odbijaju korištenje internetom u društvene svrhe. Istraživanje Amichai-Hamburger iz 2004. godine pokazalo je da je interakcija u stvarnom vremenu bolji pokazatelj njihova identiteta od interakcije na internetu, a introvertima je bolji pokazatelj identiteta interakcija na internetu nego u stvarnom svijetu. Dakle, ekstroverti svoje takozvano „pravo ja“ vide u tradicionalnoj društvenoj interakciji, a introverti na internetu.⁶⁸

Istraživanje provedeno u ljetnom semestru 2011. godine obuhvatilo je tri grupe studenata knjižničnih i informacijskih znanosti u Izraelu i pokazalo suprotne rezultate o ponašanju ekstroverata i introverata na društvenim mrežama od prethodno navedenih istraživanja. Studenti su bili kategorizirani po stupnju studija – preddiplomskome, diplomskom i doktorskom. Od 200 poslanih upitnika, na 140 je odgovoreno. Muška je populacija činila 39,3 % ispitanika, a ženska 60,7 %. Većina ispitanika bila je u dobnoj granici od 21 do 30 godina, i to njih 64,3 %. Po stupnju obrazovanja većina ih je pripadala preddiplomskom studiju (49,3 %), zatim diplomskom (42,9 %) i najmanje doktorskom studiju (7,85 %), što se moglo i očekivati.⁶⁹

Šest hipoteza koje su postavljene u istraživanju jesu:

1) Što su studenti više ekstrovertni, oni će se više koristiti Facebookom, a što su više introvertni, manje će se koristiti Facebookom.

⁶⁷ Usp. Usp. Aharony, Noa. Facebook use by Library and Information Science students.// Aslib Proceedings 65, 1(2013), str. 19–39.

⁶⁸ Usp. Isto

⁶⁹ Usp. Isto

- 2) Studenti s većim i s manjim samopouzdanjem koristit će se Facebookom kako bi ga održali ili povećali.
- 3) Studenti knjižničarstva i informacijskih znanosti s pozitivnom percepcijom Facebooka koristit će ga više u odnosu na studente s lošijom percepcijom.
- 4) Studenti preddiplomskog studija imat će pozitivniju percepciju o Facebooku i koristit će se njime više od studenata diplomskoga i doktorskog studija.
- 5) Studentice će se češće koristiti Facebookom u odnosu na studente.
- 6) Stariji studenti koristit će se manje Facebookom u odnosu na mlađe kolege.⁷⁰

Prva je hipoteza potvrđena istraživanjem. Iako se introverti generalno više koriste internetom, oni pak zaostaju u društvenim mrežama. Istraživanja su pokazala da ekstroverti zadržavaju isti obrazac ponašanja uživo i na internetu. Druga je hipoteza odbačena jer nema korelacije između samopouzdanja i vremena provedenog na Facebooku. Treća je hipoteza potvrđena, jer što studenti više shvaćaju prednosti Facebooka i što im je lakše koristiti se društvenom mrežom, oni mnogo više vremena provode na njoj, imaju više prijatelja na Facebooku i koriste se aplikacijama. Četvrta je hipoteza potvrđena, jer je istraživanjem pokazano da studenti preddiplomskog studija smatraju Facebook korisnijim i lakšim za korištenje za razliku od kolega na višim obrazovnim stupnjevima. Također je istraživanjem pokazano da se rabi manje aplikacija što je viši stupanj obrazovanja korisnika. Peta je hipoteza također potvrđena. Studentice se više koriste društvenim mrežama od studenata, i to se poklapa s rezultatima prijašnjih istraživanja. Šesta je hipoteza također potvrđena, a Facebookom se više koristi mlađa populacija.⁷¹

Razlog tomu može biti taj što stariji studenti knjižničnih i informacijskih znanosti imaju manje slobodnog vremena, nisu dovoljno upoznati s društvenom mrežom, ali i ne vide koristi od nje, pa se zbog svega toga jako malo koriste Facebookom i imaju manje prijatelja na mreži.⁷²

⁷⁰Aharony, Noa. Facebook use by Library and Information Science students.// Aslib Proceedings 65, 1(2013), str. 6.

⁷¹ Usp. Isto

⁷² Usp. Isto

Treba napomenuti da je trend korištenja društvenim mrežama među starijim korisnicima u porastu te je taj broj, u odnosu na 2010. godinu kada ih se 11 % izjasnilo da se koriste društvenim mrežama, porastao na 35 % u 2015. godini.⁷³

Ovo istraživanje pokazuje da u razmatranju percepcije korištenja Facebookom i različitih obrazaca korištenja treba uzeti u obzir nekoliko čimbenika. Prvi su čimbenici individualne karakteristike, a zatim slijede demografski podaci poput dobi, spola i razine obrazovanja. Istraživanje također stavlja naglasak na važnost individualnih razlika u uporabi i prihvaćanju tehnologije te se time može pojasniti zašto će se jedan dio budućih knjižničara koristiti društvenim mrežama u poslu, a drugi neće. Kako je korištenje društvenim mrežama za knjižnice važno, profesori bi trebali studente na diplomskim i doktorskim studijima više izložiti društvenim mrežama, tako da oni mogu sami, iz prve ruke, vidjeti njihove prednosti i nedostatke. Ta ih izloženost može potaknuti na češće korištenje društvenim mrežama u budućem poslu knjižničara. Profesori knjižničnih i informacijskih znanosti trebali bi se više baviti promjenama koje se zbivaju u svijetu informacija te isticati ulogu društvenih mreža u tim promjenama. Kako bi knjižničarstvo ostalo relevantno i privuklo nove korisnike, novi informacijski stručnjaci trebali bi se koristiti različitim raspoloživim kanalima u komunikaciji sa svojim korisnicima.⁷⁴

Istraživanje koje su provele Hebrang Grgić i Mučnjak nastojalo je preispitati kako se hrvatske narodne knjižnice koriste društvenom mrežom Facebook kao komunikacijskim i marketinškim kanalom, je li došlo do promjene u korištenju aplikacijama i je li došlo do promjene omjera broja profila i stranica na Facebooku u odnosu na prijašnja istraživanja provedena u Hrvatskoj.⁷⁵

Četiri cilja koje je istraživanje Hebrang Grgić i Mučnjak postavilo bila su: utvrditi broj hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku; utvrditi na koji su način hrvatske narodne knjižnice prisutne na Facebooku; utvrditi količinu aktivnosti hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku; postaviti temelje budućim istraživanjima knjižnica i korisnika na Facebooku. Prvi je cilj vezan uz metrički pokazatelj koji sâm po sebi ne govori o kvaliteti knjižnične prisutnosti na društvenoj mreži, ali je zanimljiv podatak jer može pokazati promjene u

⁷³ Usp. Perrin, Andrew. Social Media Usage: 2005-2015, 2015.

URL:<http://www.pewinternet.org/2015/10/08/social-networking-usage-2005-2015/> (18. 8. 2016.)

⁷⁴ Usp. Aharony, Noa. Facebook use by Library and Information Science students. // Aslib Proceedings 65, 1(2013), str. 19–39.

⁷⁵ Usp. Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak Dorja. Social Networking Phenomenon and Its Use in Libraries. // Croatian Journal of Education 17, 1(2014).

naklonosti knjižnice prema korištenju društvenom mrežom u odnosu na prijašnja istraživanja. Drugi cilj, vezan uz vrstu prisutnosti, važan je zbog usporedbe s prijašnjim stanjem. Osim toga, vrsta prisutnosti govori o educiranosti knjižnice, koja je iznimno važna jer neispravan način korištenja društvenom mrežom može dovesti do nedovoljnog utjecaja i vidljivosti. U trećem cilju, vezanom za aktivnosti, naglasak je na kvantitativnoj analizi. Sama količina sadržaja pokazuje uključenost knjižnice, ali nije preporučljiva pretjerana aktivnost.⁷⁶

Istraživanje je obuhvatilo sve hrvatske narodne knjižnice koje su imale svoju prisutnost na Facebooku 1. srpnja 2012. godine. Pronađeno je 87 knjižnica od kojih je 41 bila zastupljena na Facebooku stranicom, 38 profilom, a 8 grupom. U tom periodu u Hrvatskoj je, prema bazi podataka Ministarstva kulture Republike Hrvatske, bilo ukupno 180 narodnih knjižnica, po čemu se može zaključiti da je 48,3 % hrvatskih narodnih knjižnica bilo prisutno na Facebooku.⁷⁷

Metrički pokazatelji prikupljeni za knjižnice sa stranicama jesu: broj poklonika (eng. *Likes*), broj korisnika društvene mreže koji razgovaraju o knjižnici (eng. *Talking about this*), broj onih koji su knjižnicu označili kao lokaciju (*Were here*), podatak o broju aplikacija, podaci o ukupnom broju objavljenih fotografija, događaja, videozapisa i bilješki, kao i podaci o broju objava tijekom svibnja i lipnja 2012. godine. Knjižnice koje su imale profile na Facebooku kao metričke su pokazatelje imale podatke o broju prijatelja, ukupnom broju fotografija, broju aplikacija, videozapisa i bilješki te broju objava tijekom svibnja i lipnja 2012. godine.⁷⁸

Kao što je spomenuto, u istraživanju Grgić Hebrang i Mučnjak 41 je knjižnica bila zastupljena na Facebooku svojom stranicom i one su ukupno imale 21 976 poklonika. Knjižnica s najmanje poklonika imala ih je samo pet, a knjižnica s najviše 5 856. Prosječno su knjižnice imale 4,1 aplikaciju i većina knjižnica nije dodavala nove. Četiri knjižnice imale su dodane aplikacije, i to njih tri po jednu, a jedna čak četiri (usluge, mapa knjižnice, blog književnog petka i SF knjižnica). Najveći broj fotografija u pojedinačnoj knjižnici bio je 2 889, a jedna knjižnica nije imala nijednu fotografiju. Ukupan broj fotografija bio je 10 759, odnosno prosječno 262,41 po knjižnici. Videozapise objavile su samo tri knjižnice, i to sveukupno njih 17. Bilješke je objavljivalo sedam knjižnica te ih je ukupno objavljeno 250. Najveći broj bilježaka objavila je knjižnica s ukupno 86 bilježaka. Događaje, koristeći se istoimenom

⁷⁶ Usp. Isto

⁷⁷ Usp. Isto

⁷⁸ Usp. Isto

aplikacijom, najavljivalo je 12 knjižnica, a ukupno ih je bilo 986, što je prosječno 24 po knjižnici. Najviše događaja objavila je knjižnica s njih 419.⁷⁹

Ukupan broj objava tijekom svibnja i lipnja 2012. godine bio je 476, odnosno 11,6 po knjižnici. Najveći broj objava imala je knjižnica s njih 127, a 17 knjižnica imalo je manje od deset objava, što je iznimno malo za period od dva mjeseca. Većinu objava knjižnice su stavljale korisnicima, i to 457 objava od ukupno 476. To znači da su korisnici imali ukupno 19 objava, a od tog broja samo je jedna knjižnica zaslužna za čak 14 korisničkih objava. Taj podatak ne čudi s obzirom na to da se model komuniciranja na Facebooku odnosi na činjenicu da korisnici komentiraju knjižnične objave. Zanimljiv je i podatak da šest knjižnica uopće nije dopuštalo korisnicima stavljanje objava na knjižnične stranice.⁸⁰

Kad je riječ o nazivima knjižnica na Facebooku, sve su imale prepoznatljive nazive stranica koje su identične ili pak veoma slične nazivima knjižnice. Za otvaranje profila, što je ujedno i najstarija mogućnost, odlučilo se 38 hrvatskih narodnih knjižnica. Profili nisu namijenjeni ustanovama i nisu prikladni za predstavljanje knjižnice. Stranice na Facebooku i napravljene su u cilju predstavljanja ustanova te u 2016. godini profilima ne bi trebalo biti mjesto na društvenoj mreži. Autori navode kako je prebacivanje s profila na stranicu jednostavno te u tom slučaju prijatelji postaju poklonici.⁸¹

Istraživanje Grgić Hebrang i Mučnjak je pokazalo da su hrvatske narodne knjižnice na svojim profilima imale 41 407 prijatelja, odnosno prosječno 1089,7 prijatelja po knjižnici. Najviše prijatelja imala je knjižnica s njih 4 849, a najmanje knjižnica s njih 41. Kao načinom prisutnosti 12 se knjižnica koristilo zidom, a preostalih 26 knjižnica vremenskom crtom.⁸² Treba napomenuti da uloga zida više ne postoji te je kompletno zamijenjena u kolovozu 2012. godine.⁸³

Knjižnice koje su se koristile profilom nisu imale dodatne aplikacije povezane s knjižničnim uslugama, a jedna knjižnica imala je čak dvije aplikacije za igre. Ukupno su objavljene 6 043 fotografije, među kojima je šest knjižnica imalo manje od deset fotografija, a 11 više od 100. Jedna knjižnica imala je 1 932 fotografije. Samo devet knjižnica objavljivalo je bilješke te je

⁷⁹ Usp. Isto

⁸⁰ Usp. Isto

⁸¹ Usp. Isto

⁸² Usp. Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak Dorja. Nav. dj.

⁸³ Usp. List of Facebook features. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Facebook_features#Wall (26. 8. 2016.)

njihov ukupan broj 70. Ukupan broj objava bio je 789 ili prosječno 20,8 po knjižnici. Od 789 objava 592 bile su objave knjižnica, a 197 objave prijatelja. Još jedan razlog zašto knjižničarima nije mjesto na profilima činjenica je da je 30 knjižnica objavljivalo osobne podatke knjižničara, bilo izmišljene, bilo stvarne. Neki od osobnih podataka bili su kompliciran ljubavni status, članovi rodbine, objava spola i slično. Knjižnice uopće ne bi smjele imati profile, a ako ih i imaju, nikako ne bi smjele objavljivati osobne podatke.⁸⁴

Posljednja mogućnost prisutnosti knjižnice na Facebooku otvaranje je grupe. Osam je hrvatskih narodnih knjižnica bilo prisutno na taj način, s 1 205 članova. Dvije su grupe bile zatvorenog tipa, a šest otvorenoga. Najviše članova imala je grupa s njih 485, a najmanje ona s njih dva. U prosjeku je u grupama bio 150,1 član po knjižnici. Ukupan broj objava bio je 213 ili prosječno 26,6 po knjižnici.⁸⁵

Bez obzira na način na koji su knjižnice ostvarivale svoju prisutnost na Facebooku (stranice, profili ili grupe), ukupan broj korisnika hrvatskih narodnih knjižnica bio je 64 588, a ukupan broj objava u svibnju i lipnju 2012. godine bio je 1 466, od kojih su većinu objavile knjižnice (1 188 objava), a manji dio korisnici (278).⁸⁶ Prosječan broj fotografija po knjižnici iznosio je 200, a ukupan broj 17 397. Prosječno je po knjižnici objavljena 4,1 bilješka, a ukupno 320. Njih je objavljivalo 17,2 % narodnih knjižnica u Hrvatskoj, odnosno njih 15.⁸⁷

Razlika među profilima i stranicama na Facebooku mogla se vidjeti u najavi događaja pomoću aplikacija. Na stranicama su 23 knjižnice (26,4 %) objavljivale događaje pomoću aplikacija, a na profilima nijedna. Prosječno je broj događaja po knjižnici iznosio 12,7, a ukupno 1 108. Kad se usporedi trenutni broj hrvatskih narodnih knjižnica prisutnih na Facebooku s prijašnjim istraživanjima, može se uočiti da je njihova prisutnost u porastu, pa je tako u 2009. godini broj knjižnica bio 17, u 2011. godini 51, a u srpnju 2012. godine 87.⁸⁸

U početku su se hrvatske narodne knjižnice koristile ispravnom vrstom prisutnosti na Facebooku (stranicom). U 2009. godini od 17 hrvatskih narodnih knjižnica njih sedam bilo je

⁸⁴ Usp. Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak, Dorja. Nav. dj.

⁸⁵ Usp. Isto.

⁸⁶ Usp. Isto.

⁸⁷ Usp. Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak, Dorja. Nav. dj.

⁸⁸ Usp. Isto.

prisutno na stranici, tri na profilu, a sedam u grupi, no u 2012. godini broj knjižnica koji se koristio profilima bio je 38 u odnosu na 41 knjižnicu koja se koristila stranicom.⁸⁹

Autorice Hebrang Grgić i Mučnjak navode razlog protiv korištenja profilom: „Velik broj hrvatskih narodnih knjižnica čini pogrešku koristeći se profilom kao načinom prisutnosti. Facebook je zamišljen tako da imitira stvaran život – profili predstavljaju pojedince s imenima i prezimenima, stranice predstavljaju ustanove (u ovom slučaju knjižnice) s točnim nazivima, a grupe predstavljaju manje interesne skupine. Kao što u stvarnom životu čovjek ima jedan identitet, tako bi ga trebao imati i na Facebooku. Kao što u stvarnosti knjižnica ima jedan naziv, trebala bi ga imati i na Facebooku. Kao što u stvarnosti pojedinac ne može doslovno biti prijatelj s ustanovom (razgovarati s njom, otići u kino i sl.), tako to ne bi trebalo biti ni na Facebooku. Narodne su knjižnice javne ustanove, one moraju biti dostupne svima i nuditi svoje usluge bez ikakvih ograničenja – kako u stvarnom životu, tako i u virtualnom svijetu.“⁹⁰

⁸⁹ Usp. Isto

⁹⁰ Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak, Dorja. Nav. dj., str. 241.

Osim što je u suprotnosti s pravilima, korištenje profilom onemogućava ono najvažnije – dostupnost knjižnice i knjižničnih usluga svim sadašnjim i budućim korisnicima. Grupe su izvrsne za komunikaciju među manjim skupinama korisnika, ali bez obzira na postojanje grupe, knjižnica bi trebala imati svoju stranicu. Grupa bi trebala biti produžetak usluge na Facebooku, a ne jedina vrsta prisutnosti.⁹¹

U sljedećem poglavlju bit će prikazani rezultati istraživanja sadržaja hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku i ti će se rezultati usporediti s rezultatima prijašnjih istraživanja u Hrvatskoj.

⁹¹ Usp. Isto

4. Istraživanje

4.1 Svrha

Svrha je ovog istraživanja utvrditi na koji se način i u kojoj mjeri narodne knjižnice u Hrvatskoj koriste društvenom mrežom Facebook. Potrebno je utvrditi broj narodnih knjižnica na Facebooku, vrstu njihove prisutnosti i sadržaj koje objavljuju na svojim stranicama na Facebooku. Iz toga proizlaze sljedeća istraživačka pitanja:

1. Koliko je narodnih knjižnica prisutno na Facebooku?
2. U odnosu na prijašnja istraživanja odlučuju li se knjižnice za pravilnu prisutnost na Facebooku ili se njime i dalje koriste na neispravan način?
3. Koju vrstu sadržaja knjižnice objavljuju na svojim stranicama na Facebooku?

4.2 Metodologija

Korištena istraživačka metoda jest analiza podataka koji su objavljeni u vremenskom periodu od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. godine na stranicama Facebooka narodnih knjižnica u Hrvatskoj. Dobiveni rezultati grupirani su u različite kategorije. Te su kategorije određene u odnosu na kategorije iz prijašnjih istraživanja kako bi se mogle i usporediti s njima. Podaci su prikupljeni za sljedeće kategorije: ukupan broj objava, broj oznaka *Sviđa mi se*, broj poklonika, broj korisničkih komentara, fotografije, videozapisi, poveznice. Same objave kategorizirane su u pet kategorija: *Događanja*, *Poslovanje i usluge*, *Preporuke knjižnične građe*, *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice*, *knjižnice i knjige* i *Ostalo*.

Statistički pokazatelj za broj poklonika su prikupljeni u periodu od 1. prosinca do 31. prosinca 2016. godine iz razloga što isti nisu bili dostupni za 2015. godinu.

4.3 Tijek istraživanja

Kao što je spomenuto, za potrebe istraživanja prikupljali su se samo podaci s knjižničnih stranica na Facebooku jer su one namijenjene ustanovama, za razliku od profila koji su namijenjeni stvarnim osobama. Problem pri takvom prikupljanju podataka jest nemogućnost

brzog dolaska do određenog datuma, kao što se može raditi na profilima, već se u ovom slučaju internetski preglednik mora ručno pomicati.

Za prikupljanje broja narodnih knjižnica na Facebooku u tražilicu se upisao pojam *gradska knjižnica* te se prikupljao isključivo njihov broj, što znači prikupljanje svih oblika prisutnosti na Facebooku (stranica, osobni profil i grupa). Poslije pojma gradske knjižnice upisan je pojam *narodna knjižnica*, također za sve vrste prisutnosti.

Knjižnice su se upisivale u program Excel abecednim redoslijedom naziva mjesta u kojem djeluju, a smještene su u odnosu na vrstu prisutnosti u tri različita stupca. Statistički pokazatelji prikupljali su se samo za knjižnice koje su imale stranicu na Facebooku i koje su bile aktivne najkasnije od 1. siječnja 2015. Aktivnim knjižnicama smatraju se one koje imaju objave svaki mjesec, a kojima je najmanji broj ukupnih objava u jednoj godini 40. Ukupan broj knjižnica u 2015. godini bio je 106, ali 15 je knjižnica imalo osobne profile, a njih je 10 imalo grupe, tako da je broj knjižničnih Facebook stranica iznosio 81. Međutim, 37 knjižnica nije zadovoljilo kriterije aktivnosti pa su u samom istraživanju obuhvaćene 44 knjižnice.

4.4 Analiza rezultata

4.4.1. Uvodno poglavlje

U ovom poglavlju biti će prikazani prikupljeni rezultati za odabrane knjižnice. Tablični prikazi imaju različitim bojama označenih pet najboljih knjižnica u svojoj kategoriji. Nadalje također će biti prikazan prosjek objave fotografija, videa, poveznica, sviđa mi se oznaka i broja komentara u Hrvatskoj, te će biti prikazano pet knjižnica koje imaju najveće veličine pojedinih metričkih pokazatelja u odnosu na jednu objavu u tim kategorijama.

Naziv knjižnice	Broj objava	Broj poklonika	Broj oznaka <i>Sviđa mi se</i>	Broj korisničkih komentara
Narodna Knjižnica Babina Greda	226	843	1 409	34
Gradska knjižnica Bakar	144	406	1 468	27
Gradska knjižnica i čitaonica Beliše	252	1 682	8 474	271
Gradska knjižnica Biograd na Moru	44	484	213	2
Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar	231	1 081	2 221	53
Narodna knjižnica Blato	83	781	1 045	5
Općinska narodna knjižnica Drenovec	118	629	572	17
Narodna knjižnica - Drniš	49	284	269	0
Gradska Knjižnica Đakovo	322	3 207	2 217	29
Gradska knjižnica Đurđevac	212	987	3 480	123

Naziv knjižnice	Broj objava	Broj poklonika	Broj oznaka <i>Svida mi se</i>	Broj korisničkih komentara
Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" Ivanec	128	607	938	15
Gradska knjižnica Ivanić Grad	93	1 097	1 654	32
Gradska knjižnica Kaštela	376	1 360	1 541	23
Narodna knjižnica Knin	115	725	791	1
Gradska Knjižnica Krapina	133	803	784	27
Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci	363	1 034	2 340	43
Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg	581	448	1 020	15
Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj	104	488	480	6
Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof	221	687	1 560	38
Gradska Knjižnica Novska	181	2 518	1 474	34
Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar	237	172	301	29
Gradska Knjižnica Ogulin	259	1 681	2 622	31
Narodna knjižnica Orebić	222	530	2 659	86
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	592	8 750	12 186	1 470
Gradska Knjižnica Požega	592	3 637	4 122	57
Gradska knjižnica Pregrada	85	845	951	9
Gradska knjižnica Pula	284	5 149	1 974	49
Gradska Knjižnica Ranko Marinković	308	196	199	11
Gradska knjižnica Rijeka	588	6 635	6 776	213
Gradska knjižnica Samobor	303	1 809	3 170	54
Narodna knjižnica i čitaonica Sisak	353	2 264	1 972	68
Gradska Knjižnica Solin	486	1 512	2 443	81
Gradska knjižnica Marka Marulića Split	469	5 309	1 269	31
Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" Šibenik	309	1 994	999	39
Narodna knjižnica i čitaonica Tisno	194	641	1 720	54
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin	93	587	535	17
Gradska knjižnica Velika Gorica	171	714	849	17
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	246	2 166	4 278	69
Gradska Knjižnica U Virovitici	92	1 058	628	8
Gradska knjižnica Vodice	341	646	2 322	39
Gradska knjižnica "Ksaver Šandor Gjalski" Zabok	118	608	794	13
Gradska Knjižnica Zadar	174	6 302	2 266	60
Knjižnice grada Zagreba	369	8 252	7 593	122
Gradska knjižnica Zlatar	82	722	850	32

Tablica 1. Metrički pokazatelji za broj objava, poklonika, oznaka *Svida mi se* i korisničkih komentara

Prema Tablici 1 najviše objava imaju Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i Gradska Knjižnica Požega sa 592 objave, potom Gradska knjižnica Rijeka sa 588 objava, zatim Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg sa 581, pa Gradska knjižnica Solin sa 486 objava i Gradska knjižnica Marka Marulića Split sa 469 objava.

Najveći broj poklonika ima Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek sa 8 750 poklonika, potom Knjižnice grada Zagreba sa 8 252 poklonika, zatim Gradska knjižnica Rijeka sa 6 635 poklonika, pa Gradska knjižnica Zadar sa 6 302 i Gradska knjižnica Marka Marulića Split sa 5 309 poklonika.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek prednjači sa 12 186 oznaka *Sviđa mi se*, zatim slijedi Gradska knjižnica i čitaonica Belišće sa 8 474, potom Knjižnice grada Zagreba sa 7 593, pa Gradska knjižnica Rijeka sa 6 776 i Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 4 278.

Po broju komentara korisnika Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek je na prvom mjestu sa 1 470 komentara, zatim slijedi Gradska knjižnica i čitaonica Belišće sa 271, potom Gradska knjižnica Rijeka sa 213, pa Gradska knjižnica Đurđevac sa 123 i Knjižnice grada Zagreba sa 122.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u svim kategorijama ima najveće metričke pokazatelje.

Naziv knjižnice	Fotografije	Videozapisi	Poveznice
Narodna Knjižnica Babina Greda	1 236	1	19
Gradska knjižnica Bakar	202	1	6
Gradska knjižnica i čitaonica Belišće	1 646	0	28
Gradska knjižnica Biograd na Moru	72	0	2
Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar	484	2	114
Narodna knjižnica Blato	412	0	5
Općinska narodna knjižnica Drenovci	1 081	0	11
Narodna knjižnica - Drniš	409	0	21
Gradska Knjižnica Đakovo	2 008	4	3
Gradska knjižnica Đurđevac	1 182	3	10
Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" Ivanec	161	2	7
Gradska knjižnica Ivanić Grad	464	1	7
Gradska knjižnica Kaštela	1 135	0	38
Narodna knjižnica Knin	667	4	15
Gradska Knjižnica Krapina	847	1	1
Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci	371	3	105
Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg	2 505	1	19
Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj	171	0	8
Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof	557	5	55
Gradska Knjižnica Novska	532	2	29
Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar	207	1	30
Gradska Knjižnica Ogulin	364	4	83
Narodna knjižnica Orebić	751	0	38
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	1 330	3	135

Naziv knjižnice	Fotografije	Videozapisi	Poveznice
Gradska Knjižnica Požega	1 563	157	149
Gradska knjižnica Pregrada	402	5	2
Gradska knjižnica Pula	549	11	68
Gradska Knjižnica Ranko Marinković	258	5	124
Gradska knjižnica Rijeka	2 025	24	384
Gradska knjižnica Samobor	1 084	6	27
Narodna knjižnica i čitaonica Sisak	1 955	1	62
Gradska Knjižnica Solin	881	11	59
Gradska knjižnica Marka Marulića Split	319	5	56
Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić" Šibenik	373	5	40
Narodna knjižnica i čitaonica Tisno	515	7	23
Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin	369	0	14
Gradska knjižnica Velika Gorica	240	2	68
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	828	20	30
Gradska Knjižnica U Virovitici	549	0	2
Gradska knjižnica Vodice	2 340	2	28
Gradska knjižnica "Ksaver Šandor Gjalski" Zabok	485	5	9
Gradska Knjižnica Zadar	98	0	90
Knjižnice grada Zagreba	312	19	253
Gradska knjižnica Zlatar	139	0	2

Tablica 2. Metrički pokazatelji za broj fotografija, videozapisa i poveznica

Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg ima najviše fotografija i to 2 505, zatim slijedi Gradska knjižnica Vodice sa 2 340, potom Gradska knjižnica Rijeka sa 2 025 pa Gradska Knjižnica Đakovo sa 2 008 i Narodna knjižnica i čitaonica Sisak sa 1 955 fotografija.

Gradska Knjižnica Požega ima najviše videozapisa sa 157, zatim slijedi Gradska knjižnica Rijeka sa 24, potom Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 20, pa Knjižnice grada Zagreba sa 19 i Gradska Knjižnica Solin sa 11.

Gradska knjižnica Rijeka dijeli najviše poveznica sa 384, zatim slijedi Knjižnice grada Zagreba sa 253, potom Gradska Knjižnica Požega sa 149, pa Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek sa 135 i Gradska Knjižnica Ranko Marinković sa 124.

Naziv knjižnice	Obavijesti o događanjima	Obavijesti o poslovanju i uslugama knjižnice	Preporuke	Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice	Ostalo
Narodna Knjižnica Babina Greda	66	43	64	36	17
Gradska knjižnica Bakar	31	10	3	82	17
Gradska knjižnica i čitaonica Belišće	124	32	49	40	7
Gradska knjižnica Biograd na Moru	32	3	1	6	2
Narodna knjižnica Bjelovar	127	9	71	14	10

Naziv knjižnice	Obavijesti o događanjima	Obavijesti o poslovanju i uslugama knjižnice	Preporuke	Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice	Ostalo
Narodna knjižnica Blato	45	2	22	6	8
Općinska narodna knjižnica Drenovci	44	21	39	7	7
Narodna knjižnica - Drniš	34	2	6	0	7
Gradska knjižnica Đakovo	122	30	149	10	9
Gradska knjižnica Đurđevac	157	27	7	19	2
Gradska knjižnica i čitaonica Ivanec	69	35	2	17	5
Gradska knjižnica Ivanič Grad	43	12	13	22	3
Gradska knjižnica Kaštela	348	2	15	5	8
Narodna knjižnica Knin	25	8	50	28	4
Gradska knjižnica Krapina	117	3	2	11	1
Gradska knjižnica Križevci	118	29	15	129	72
Gradska knjižnica i čitaonica Ludbreg	166	8	60	319	16
Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj	77	3	15	7	2
Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof	119	1	6	47	53
Gradska knjižnica Novska	105	27	25	19	6
Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar	34	4	19	123	57
Gradska knjižnica Ogulin	114	7	14	112	13
Narodna knjižnica Orebić	98	6	21	73	24
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	170	49	122	235	15
Gradska knjižnica Požega	264	16	295	12	5
Gradska knjižnica Pregrada	73	3	1	5	3
Gradska knjižnica Pula	195	17	8	49	15
Gradska knjižnica Ranko Marinković	169	8	26	79	26
Gradska knjižnica Rijeka	288	55	139	98	16
Gradska knjižnica Samobor	232	24	13	23	11
Narodna knjižnica i čitaonica Sisak	278	12	6	47	9
Gradska knjižnica Solin	315	43	55	67	24
Gradska knjižnica Split	402	3	7	29	30
Gradska knjižnica Šibenik	248	14	25	5	16
Narodna knjižnica i čitaonica Tisno	143	16	1	15	19
Gradska knjižnica i Varaždin	65	2	3	6	17
Gradska knjižnica Velika Gorica	108	9	8	43	4
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	87	8	13	52	85
Gradska knjižnica U Virovitici	83	3	0	5	1
Gradska knjižnica Vodice	215	25	14	35	55
Gradska knjižnica Zabok	87	6	7	11	11
Gradska knjižnica Zadar	121	23	14	12	9
Knjižnice grada Zagreba	210	22	28	95	15
Gradska knjižnica Zlatar	46	4	10	14	8

Tablica 3. Metrički pokazatelji kategorija objava

U kategoriji *Obavijesti o događanjima* najviše objava ima Gradska knjižnica Split sa 402 objave, zatim slijedi Gradska knjižnica Kaštela sa 348 objave, potom Gradska Knjižnica Solin sa 315 objave, pa Gradska knjižnica Rijeka s 288 i Narodna knjižnica i čitaonica Sisak sa 278.

U kategoriji *Obavijesti o poslovanju i uslugama knjižnice* najviše objava ima Gradska knjižnica Rijeka s 55 objave, zatim slijedi Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek s 49 objava, potom Gradska Knjižnica Solin i Narodna Knjižnica Babina Greda obje imaju po 43 objave, pa slijedi Gradska knjižnica i čitaonica Ivanec sa 35 objava i Gradska knjižnica i čitaonica Belišće sa 32 objave.

U kategoriji *Preporuke* Gradska Knjižnica Požega ima najviše objava sa 295 objave, zatim slijedi Gradska Knjižnica Đakovo sa 149, potom Gradska knjižnica Rijeka sa 139, pa Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek sa 122 i Narodna knjižnica Bjelovar sa 71 objavom.

U kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice* Gradska knjižnica i čitaonica Ludbreg ima najviše objava sa 319 objava, zatim slijedi Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek sa 235, potom Gradska knjižnica Križevci sa 129, pa Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar sa 123 i Gradska Knjižnica Ogulin sa 112.

U kategoriji *Ostalo* najviše objava ima Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 85 objave, zatim slijedi Gradska knjižnica Križevci sa 72 objave, potom Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar sa 57 objava i Gradska knjižnica Vodice sa 55 objave.

Pokazatelj	Prosječna vrijednost
Fotografije	3,1
Videozapisi	0,03
Poveznice	0,2
Broj korisničkih komentara	0,3
Broj oznaka <i>Sviđa mi se</i>	8,9

Tablica 4. Prosjek svih knjižnica u Hrvatskoj u odnosu na objave

Prosječna knjižnica u Hrvatskoj objavljuje 3,1 fotografija po objavi, 0,03 videozapisa i 0,2 poveznica. Svaka objava ima 0,3 komentara, što znači da samo svaka treća objava ima jedan komentar korisnika i svaka objava ima 8,9 oznaka *Sviđa mi se*.

	Naziv knjižnice	Broj u odnosu na objavu
FOTOGRAFIJE	Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg	6,9
	Gradska knjižnica Vodice	6,2
	Gradska knjižnica Rijeka	5,5
	Gradska Knjižnica Đakovo	4,3
	Narodna knjižnica i čitaonica Sisak	3,4
VIDEOZAPISI	Gradska Knjižnica Požega	0,3
	Gradska knjižnica Rijeka	0,08
	Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	0,05
	Knjižnice grada Zagreba	0,04
	Gradska Knjižnica Solin	0,02
POVEZNICE	Gradska knjižnica Rijeka	0,7
	Knjižnice grada Zagreba	0,6
	Gradska Knjižnica Požega	0,4
	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	0,2
	Gradska knjižnica "Ranko Marinković" Komiža	0,2
BROJ KORISNIČKIH KOMENTARA	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	2,5
	Gradska knjižnica i čitaonica Belišće	1,1
	Gradska knjižnica Rijeka	0,6
	Gradska knjižnica Đurđevac	0,4
	Knjižnice grada Zagreba	0,3
BROJ OZNAKA SVIĐA MI SE	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	33,6
	Gradska knjižnica i čitaonica Belišće	20,6
	Knjižnice grada Zagreba	20,6
	Gradska knjižnica Rijeka	17,4
	Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	11,5

Tablica 5. Broj fotografija, videozapisa, fotografija, korisničkih komentara i sviđa mi se oznaka u odnosu na jednu objavu.

Tablica 5 prikazuje pet najboljih knjižnica u Hrvatskoj po broju fotografija, videozapisa, poveznica, komentara korisnika i broj oznaka *Sviđa mi se* po objavi. U kategoriji fotografije dvije knjižnice imaju dvostruko veći broj fotografija u odnosu na prosjek i to su Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg sa 6,9 fotografija po objavi i Gradska knjižnica Vodice sa 6,2. Zatim slijedi Gradska knjižnica Rijeka sa 5,5, potom Gradska Knjižnica Đakovo sa 4,3 i Narodna knjižnica i čitaonica Sisak sa 3,4 fotografije po jednoj objavi.

Može se uočiti da knjižnice najmanje objavljuju videozapisa. Najviše videozapisa objavljuje Gradska Knjižnica Požega sa 0,26 što znači da tek svaka četvrta objava ima jedan

videozapisa, zatim slijedi Gradska knjižnica Rijeka sa 0,08, potom Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 0,05, pa Knjižnice grada Zagreba sa 0,04 i Gradska Knjižnica Solin sa 0,02 videozapisa po jednoj objavi.

U kategoriji poveznice najviše poveznica dijeli Gradska knjižnica Rijeka sa 0,7, potom Knjižnice grada Zagreba sa 0,6, a zatim slijedi Gradska Knjižnica Požega sa 0,4, pa Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek sa 0,2 i Gradska knjižnica "Ranko Marinković" Komiža sa 0,2 poveznica po jednoj objavi.

Po broju komentara korisnika najviše komentara ima Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek s 2,5 što je osam puta više u odnosu na prosjek, zatim slijedi Gradska knjižnica i čitaonica Beliše sa 1,1, potom Gradska knjižnica Rijeka sa 0,6, pa Gradska knjižnica Đurđevac sa 0,4 i Knjižnice grada Zagreba sa 0,3 komentara korisnika po objavi.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek ima najviše oznaka *Sviđa mi se* i to 33,6 po objavi što je u usporedbi sa prosjekom skoro 4 puta više, Gradska knjižnica i čitaonica Beliše ima 20,6 oznaka *Sviđa mi se*, potom slijedu Knjižnice grada Zagreba sa 20,6, pa Gradska knjižnica Rijeka sa 17,4 i Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 11,5.

Naziv knjižnice	Obavijesti o kulturnim događanjima	Obavijesti o poslovanju i uslugama knjižnice	Preporuke	Poticanje čitanja i vijesti o autorima	Ostalo
Narodna Knjižnica Babina Greda	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1
Gradska knjižnica Bakar	0,2	0,1	0	0,6	0,1
Gradska knjižnica i čitaonica Beliše	0,5	0,2	0,3	0,2	0
Gradska knjižnica Biograd na Moru	0,7	0,1	0	0,1	0
Narodna knjižnica Bjelovar	0,5	0	0,3	0,1	0
Narodna knjižnica Blato	0,5	0	0,3	0,1	0,1
Općinska narodna knjižnica Drenovci	0,4	0,2	0,3	0,1	0,1
Narodna knjižnica - Drniš	0,7	0	0,1	0	0,1
Gradska Knjižnica Đakovo	0,4	0,1	0,5	0	0
Gradska knjižnica Đurđevac	0,7	0,1	0	0,1	0
Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" Ivanec	0,5	0,3	0	0,1	0
Gradska knjižnica Ivanić Grad	0,5	0,1	0,1	0,2	0
Gradska knjižnica Kaštela	0,9	0	0	0	0
Narodna knjižnica Knin	0,2	0,1	0,4	0,2	0
Gradska Knjižnica Krapina	0,9	0	0	0,1	0
Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci	0,3	0,1	0	0,4	0,2
Gradska knjižnica i čitaonica Ludbreg	0,3	0	0,1	0,5	0

Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj	0,7	0	0,1	0,1	0
Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof	0,5	0	0	0,2	0,2
Gradska Knjižnica Novska	0,6	0,1	0,1	0,1	0
Narodna knjižnica i čitaonica Nuštar	0,1	0	0,1	0,5	0,2
Gradska Knjižnica Ogulin	0,4	0	0,1	0,4	0,1
Narodna knjižnica Orebić	0,4	0	0,1	0,3	0,1
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	0,3	0,1	0,2	0,4	0
Gradska Knjižnica Požega	0,4	0	0,5	0	0
Gradska knjižnica Pregrada	0,9	0	0	0,1	0
Gradska knjižnica Pula	0,7	0,1	0	0,2	0,1
Gradska Knjižnica Ranko Marinković	0,5	0	0,1	0,3	0,1
Gradska knjižnica Rijeka	0,5	0,1	0,2	0,2	0
Gradska knjižnica Samobor	0,8	0,1	0	0,1	0
Narodna knjižnica i čitaonica Sisak	0,8	0	0	0,1	0
Gradska Knjižnica Solin	0,6	0,1	0,1	0,1	0
Gradska knjižnica Split	0,9	0	0	0,1	0,1
Gradska knjižnica Šibenik	0,8	0	0,1	0	0,1
Narodna knjižnica i čitaonica Tisno	0,7	0,1	0	0,1	0,1
Gradska knjižnica i čitaonica Varaždin	0,7	0	0	0,1	0,2
Gradska knjižnica Velika Gorica	0,6	0,1	0	0,3	0
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci	0,4	0	0,1	0,2	0,3
Gradska Knjižnica U Virovitici	0,9	0	0	0,1	0
Gradska knjižnica Vodice	0,6	0,1	0	0,1	0,2
Gradska knjižnica Zabok	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1
Gradska Knjižnica Zadar	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1
Knjižnice grada Zagreba	0,6	0,1	0,1	0,3	0
Gradska knjižnica Zlatar	0,6	0	0,1	0,2	0,1
Gradska Knjižnica Zadar	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1
Knjižnice grada Zagreba	0,6	0,1	0,1	0,3	0
Gradska knjižnica Zlatar	0,6	0	0,1	0,2	0,1

Tablica 6 Metrički pokazatelji kategorija u odnosu na jednu objavu

U kategoriji Obavijesti o kulturnim događanjima najviše objavljuju pet knjižnica sa 0,9 objava u toj kategoriji, a to su sljedeće knjižnice: Gradska Knjižnica Krapina, Gradska knjižnica Kaštela, Gradska knjižnica Pregrada, Gradska knjižnica Marka Marulića Split i Gradska Knjižnica U Virovitici.

U kategoriji Obavijesti o kulturnim događanjima najviše objavljuje Gradska knjižnica i čitaonica "Gustav Krklec" Ivanec sa 0,3 objave, zatim sa brojem 0,2 objave slijedu tri knjižnice i to Narodna Knjižnica Babina Greda, Gradska knjižnica i čitaonica Belišće, Općinska narodna knjižnica Drenovci, a 0,1 objava ima 21. knjižnica.

U kategoriji Preporuke najviše objavljuju sa 0,5 objava dvije knjižnice, Gradska Knjižnica Đakovo i Gradska Knjižnica Požega, zatim slijedi Narodna knjižnica Knin sa 0,4 objave, potom 0,3 objave imaju sljedećih pet knjižnica: Narodna Knjižnica Babina Greda, Gradska knjižnica i čitaonica Belišće, Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar, Narodna knjižnica Blato i Općinska narodna knjižnica Drenovci.

U kategoriji Poticanja čitanja i vijesti o autorima sa 0,6 objava najviše objavljuje Gradska knjižnica Bakar, zatim sa 0,5 objava slijedu Gradska knjižnica i čitaonica "Mladen Kerstner" Ludbreg i Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar i sa 0,3 objave slijedu tri knjižnice i to Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci, Gradska Knjižnica Ogulin i Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.

U kategoriji Ostalo najviše objavljuju Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci sa 0,3 objave, zatim slijedi pet knjižnica sa 0,2 objave i to Gradska knjižnica "Franjo Marković" Križevci, Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof, Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar, Gradska knjižnica i čitaonica "Metel Ožegović" Varaždin i Gradska knjižnica Vodice.

4.4.2. Knjižnice

Općinska narodna knjižnica Babina Greda

Općinska narodna knjižnica Babina Greda osnovana je 2007. godine. Knjižnica djeluje u prostoru ukupne površine 343 kvadratna metra, u dijelu stare osnovne škole koji je prenamijenjen za potrebe rada knjižnice.⁹² U nju su bila upisana 332 aktivna člana u 2015. godini. Ukupan je broj posuđenih knjiga te godine bio 5 444, a podataka o veličini fonda nema.⁹³

⁹² Usp. Facebook: Narodna Knjižnica Babina Greda.

URL: <https://www.facebook.com/opcinska.narodna.knjiznica.babina.greda/> (15. 1. 2017.)

⁹³ Usp. Općinska narodna knjižnica Babina Greda. Godišnje izvješće o radu 2015, veljača 2016. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/babina-greda/wp-content/uploads/sites/72/2016/01/Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-Op%C4%87inske-narodne-knji%C5%BEnice-Babina-Greda-2015..pdf> (15. 1. 2017.)

Ukupan broj objava Općinske narodne knjižnice Babina Greda u 2015. godini iznosio je 226, bilo je 1 409 oznaka *Sviđa mi se* i samo 34 korisnička komentara u odnosu na 843 poklonika. Knjižnica je najviše dijelila fotografije na svojoj stranici, i to njih 1 236, zatim slijede poveznice čiji je broj iznosio 19 i naposljetku samo jedan videozapis u cijeloj 2015. godini.

Najviše objava bilo je u kategoriji *Događanja* (66 – 29,20 %), nakon toga slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* (64 – 19,02 %), zatim kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* (36 – 15,92 %) i naposljetku kategorija *Ostalo* (17 – 7,52 %).

Gradska knjižnica Bakar

S prvim oblikom rada Gradska knjižnica Bakar započinje 1833. godine kao čitaonica pod imenom Casina. Poslije toga, u 1839. godini, u Bakru je osnovana narodna čitaonica. Ulogu javne knjižnice dobiva u 1948. godini, ali tek 1960. godine knjižnica djeluje zajedno s čitaonicom. Formalno s radom prestaje 1994. godine, a 2000. godine s radom u potpunosti prestaje. Na sadašnjem prostoru Gradska knjižnica Bakar djeluje od 4. svibnja 2007. godine.⁹⁴ Početni knjižni fond sastojao se od oko 5 500 jedinica građe, a danas ima više od 14 000 jedinica. Fond glazbene i filmske građe ima 1 900 jedinica, a knjižnica ima više od 1 300 članova.⁹⁵

Ukupan broj objava Narodne knjižnice Bakar u 2015. godini iznosio je 144, a broj poklonika 406, što u odnosu na broj članova (1 300) čini 31,23 % korisnika na Facebooku. Ukupan broj oznaka *Sviđa mi se* iznosio je 1 468, a broj korisničkih komentara 27. Gradska knjižnica Bakar u svojim objavama najviše dijelila fotografije, i to njih 202, zatim poveznice, čiji je broj iznosio 6, i na kraju samo jedan videozapis.

Najviše objava bilo u kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice*, čiji je broj iznosio 82 (56,94 %). Zatim slijedi kategorija *Događanja* s 31 objavom (21,52 %), potom kategorija *Ostalo* sa 17 objava (11,80 %), kategorija *Poslovanje i usluge* s 10 objava (6,94 %) i na kraju kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 3 objave (2,08 %).

⁹⁴ Usp. Gradska knjižnica Bakar. URL: <http://www.gkbakar.hr/o-knjiznici/povijest-i-postignuca> (15. 1. 2017.)

⁹⁵ Usp. Gradska knjižnica Bakar. URL: <http://www.gkbakar.hr/o-knjiznici/gradska-knjiznica-bakar> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Belišće

Prvom knjižnicom u Belišću smatra se knjižnica Radničkog doma koji je sagrađen 1892. godine. Međutim, ne postoje zapisi koji spominju postojanje knjižnice u toj godini, već su to samo nagađanja zbog pretpostavke da je Dom morao imati nekakve oblike društvenoga i kulturnog rada. U Belišću je poslije Prvoga svjetskog rata sagrađen Činovnički dom koji je imao svoju knjižnicu. Poslije Drugoga svjetskog rata obje su knjižnice spojene u jednu i njen je tadašnji naziv Radničko-namještenička knjižnica sindikata Belišće. Novija povijest Narodne knjižnice Belišće započinje u ožujku 2009. godine kada je otvorena u svome sadašnjem prostoru.⁹⁶ Knjižnični fond, prema knjizi inventara iz 31. prosinca 2015., imao je 38 020 knjiga i 392 DVD-a. Ukupan broj korisnika u 2015. godini iznosio je 503.⁹⁷

Gradska knjižnica i čitaonica Belišće imala je ukupno 252 objave, broj poklonika bio je 1 682, broj oznaka *Sviđa mi se* 8 474, a broj korisničkih komentara 271. U tom primjeru, prema broju korisnika na internetu, može se vidjeti da knjižnica dopire do puno većeg broja korisnika na društvenoj mreži (1 682), u odnosu na stvarne knjižnične članove (503). Velik broj oznaka *Sviđa mi se* i korisničkih komentara ukazuje na veliku aktivnost s obzirom na objave knjižnice.

Gradska knjižnica Belišće u 2015. godini podijelila je 1 646 fotografija i 28 poveznica, ali nije podijelila nijedan videozapis. Kao i većina knjižnica u Hrvatskoj, na svojoj stranici najviše je dijelila fotografije.

Gradska knjižnica i čitaonica Belišće u 2015. godini najviše objava je imala vezanih uz kategoriju *Događanja*, i to njih 124 (49,20 %). Kategorija *Preporuke knjižnične građe* imala ih je 49 (19,44 %), slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 40 objava (15,87 %), zatim kategorija *Poslovanje i usluge* s 32 objave (12,69 %) i na kraju kategorija *Ostalo* sa 7 objava (2,77 %).

⁹⁶ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Belišće. URL:<http://www.gkcbelisce.hr/nastanak-knjiznice/> (15. 1. 2017.)

⁹⁷ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Belišće. Izvještaj o radu za 2015. godinu. URL: <http://www.gkcbelisce.hr/planovi-i-izvjestaji/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Biograd na Moru

Gradska knjižnica Biograd na Moru osnovana je 1. travnja 1963. godine, a s radom je započela 1964. godine. U sadašnji prostor seli se 1978. godine. U 2015. godini imala je 1 066 članova.⁹⁸

Ukupan broj objava Narodne knjižnice Biograd na Moru, prema tablici 10., iznosio je 44, broj poklonika 484, broj oznaka *Sviđa mi se* 213, a korisničkih komentara 2. Može se vidjeti da, u odnosu na druge knjižnice, Gradska knjižnica Biograd na Moru nije imala puno objava, a i imala je mali broj komentara na njih. Osim objava, Gradska knjižnica Biograd na Moru najviše je dijelila fotografije, čiji je broj iznosio 72, zatim poveznice (2), ali nije podijelila nijedan videozapis.

Najviše je objava u 2015. godini pripadalo kategoriji *Događanja* (32 – 72,72 %), zatim slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice* sa 6 objava (13,63 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* s 3 objave (6,81 %), kategorija *Ostalo* s 2 objave (4,54 %), a najmanje je objava imala kategorija *Preporuke knjižnične građe*, samo jednu (2,27 %).

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar

Knjižnična djelatnost u Bjelovaru postoji od 1832. godine kada je osnovana Kasino-čitaonica čitaoničkog društva koje su utemeljili časnici. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar osnovana je 1946. godine. Knjižnica ukupno raspolaže s 1 330 kvadratnih metara u središtu grada, na dvije lokacije.⁹⁹ U svom fondu knjižnica ima 152 011 knjiga i časopisa, 8 791 jedinicu audiovizualne građe, 988 kompleta igračaka, 629 grafika i plakata. U knjižnicu je tijekom 2015. godine bilo učlanjeno 5 890 korisnika.¹⁰⁰

Ukupan broj objava Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar u 2015. godini iznosio je 231, broj poklonika bio je 1 081, broj oznaka *Sviđa mi se* 2 221, a broj korisničkih komentara 53. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar najviše je dijelila fotografije, i to njih 484, zatim slijede poveznice čiji je broj jako visok u odnosu na ostale knjižnice, a iznosi 114, i na kraju su još 2 videozapisa.

⁹⁸ Usp. Gradska knjižnica Biograd na Moru. URL: <http://www.gkbnm.hr/knjiznica.php> (15. 1. 2017.)

⁹⁹ Usp. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar. URL: http://www.knjiznica-bjelovar.hr/index.php/o_nama/povijest/ (15. 1. 2017.)

¹⁰⁰ Usp. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar. Izvješće o radu za 2015. godinu. URL: http://www.knjiznica-bjelovar.hr/images/uploads/IZVJE%C5%A0%C4%86E_O_RADU_2015..pdf (15. 1. 2017.)

Najviše objava Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar u 2015. godini pripadalo je kategoriji *Događanja*, njih 127 (54,97 %). Zatim slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 71 objavom (30,73 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s njih 14 (6,06 %), kategorija *Ostalo* s 10 (4,32 %) i na kraju kategorija *Poslovanje i usluge* s 9 objava (3,89 %).

Narodna knjižnica Blato

Prema zapisniku u pismohrani obitelji Ivana Šemana knjižnica u Blatu postoji od 1827. godine, a ponovno je svečano otvorena 28. travnja 1897. godine. U novije vrijeme, kao samostalna ustanova, počinje djelovati 24. veljače 2011. godine.¹⁰¹ Knjižnični fond u 2015. godini iznosio je 17 076 svezaka knjiga, 109 svezaka periodike, 73 jedinice zvučne građe i 146 jedinica vizualne građe. Tijekom 2015. godine knjižnica je imala 466 korisnika.¹⁰²

Narodna knjižnica Blato u 2015. godini imala je ukupno 83 objave, 781 poklonika, 1 045 oznaka *Sviđa mi se* i 5 korisničkih komentara. U 2015. godini knjižnica je objavila 412 fotografija i 5 poveznica, ali nije objavila nijedan videozapis.

Narodna knjižnica Blato najviše je objava imala u kategoriji *Događanja*, njih 45 (54,21 %), zatim slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 22 objave (26,50 %), kategorija *Ostalo* s 8 objava (9,63 %), potom *Objave vezane za čitanje, autore, knjižnice i knjige* s njih 6 (7,22 %) i na kraju kategorija *Poslovanje i usluge* s 2 objave (2,40 %).

Općinska narodna knjižnica Drenovci

Općinska narodna knjižnica Drenovci postoji još od 1906. godine, a na današnjem prostoru radi od 29. listopada 2003. godine.¹⁰³ Fond se sastoji od 29 288 primjeraka knjižne i neknjižne građe. Tijekom 2015. godine knjižnica je imala 1 773 člana.¹⁰⁴

Općinska narodna knjižnica Drenovci u 2015. godini imala je ukupno 118 objava, 629 poklonika, 572 oznake *Sviđa mi se* i 17 korisničkih komentara. Knjižnica je objavila 1 081 fotografiju i 11 poveznica, a nije objavila nijedan videozapis.

¹⁰¹ Usp. Narodna knjižnica Blato. URL: <https://nkb.hr/povijest-knjiznice/> (15. 1. 2017.)

¹⁰² Usp. Narodna knjižnica Blato. Izvještaj o radu Narodne knjižnice Blato za 2015. godinu. URL: http://nkb.hr/wp-content/uploads/2016/02/2015_izvjestaj_o_radu.pdf (15. 1. 2017.)

¹⁰³ Usp. Knjižnica Drenovci. URL: <http://www.knjiznica-drenovci.hr/o-knjiznici/> (15. 1. 2017.)

¹⁰⁴ Usp. Općinska narodna knjižnica Drenovci. Izvješće o radu Općinske narodne knjižnice. URL: <http://www.knjiznica-drenovci.hr/wp-content/uploads/2014/07/Izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-01.01.-30.06.2015..pdf> (15. 1. 2017.)

Općinska narodna knjižnica Drenovci u 2015. godini najviše je objavljivala u kategoriji *Događanja* (44 objave – 37,28 %), zatim u kategoriji *Preporuke knjižnične građe* (39 objava – 33,05 %), u *Poslovanje i usluge* (21 objava – 17,79 %), a u kategorijama *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* te *Ostalo* imala je po 7 objava u svakoj (5,93 %).

Narodna knjižnica – Drniš

Preteča je Narodne knjižnice – Drniš čitaonica iz 1867. godine koja se zvala Slavanjska narodna knjižnica. Od 16. ožujka 1968. godine knjižnica djeluje kao Gradska knjižnica pri drniškom Centru za kulturu. Nakon Domovinskog rata djeluje pri Pučkome otvorenom učilištu Drniš, sve do 1999. godine kada je osnovana samostalna Narodna knjižnica – Drniš.¹⁰⁵

Ukupan broj objava Narodne knjižnice – Drniš u 2015. godini iznosio je 49, broj poklonika na društvenoj mreži Facebook bio je 284, broj oznaka *Sviđa mi se* 269, a korisničkih komentara nije bilo. Narodna knjižnica – Drniš najviše je dijelila fotografije, i to njih 409, zatim poveznice, čiji broj iznosi 21, a nije podijelila nijedan videozapis.

Kao i većina knjižnica, Narodna knjižnica – Drniš najviše je objava imala u kategoriji *Događanja*, njih 34 (69,38 %), zatim slijedi kategorija *Ostalo* sa 7 objava (14,28 %), potom kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 6 objava (12,24 %) te *Poslovanje i usluge* s 2 objave (4,08 %). Kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* nije imala nijednu objavu u 2015. godini.

Gradska Knjižnica Đakovo

Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo osnovana je 1946. godine, a 1953. godine postaje samostalna ustanova. Knjižni fond sastoji se od 87 307 jedinica, a knjižnica ima 4 878 korisnika.¹⁰⁶

Gradska knjižnica Đakovo u 2015. godini imala je 322 objave, 3 207 poklonika, 2 217 oznaka *Sviđa mi se* i 29 korisničkih komentara. Gradska knjižnica Đakovo, uz objave, najviše je dijelila fotografije, i to njih 2 008, zatim videozapise (4) pa poveznice (3).

¹⁰⁵ Usp. Narodna knjižnica Drniš. URL: <https://www.narodna-knjiznica-drnis.hr/knjiznica/povijest-narodne-knjiznice-drnis> (15. 1. 2017.)

¹⁰⁶ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/dakovo/povijest/> (15. 1. 2017.)

Za razliku od većine knjižnica u Hrvatskoj koje su imale najviše objava u kategoriji *Događanja*, Gradska knjižnica Đakovo prednjačila je s objavama u kategoriji *Preporuke knjižnične građe*, u kojoj ih je bilo 149 (46,27 %). Zatim slijedi kategorija *Događanja* sa 122 objave (37,88 %), kategorija *Poslovanje i usluge* s 30 objava (9,31 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 10 objava (3,10 %) te naposljetku kategorija *Ostalo* s 9 objava (2,79 %).

Gradska knjižnica Đurđevac

Prva čitaonica u Đurđevcu djeluje od 1876. godine, a njezin rad nastavlja Pučka knjižnica 1906. godine. Gradsko je vijeće 25. listopada 2000. godine osnovalo Gradsku knjižnicu Đurđevac.¹⁰⁷ Knjižnica djeluje u prostoru od oko 520 kvadratnih metara. U 2015. godini broj učlanjenih korisnika iznosio je 1 251. Knjižnični fond sastojao se od 50 424 sveska knjiga i druge knjižnične građe.¹⁰⁸

Gradska knjižnica Đurđevac u 2015. godini imala je 212 objava, 987 poklonika, 3 480 oznaka *Sviđa mi se* i 123 korisnička komentara. Knjižnica je najviše dijelila fotografije, i to njih 1 182, zatim slijede poveznice (10), a naposljetku videozapisi (3).

Najviše objava pripadalo je kategoriji *Događanja* u kojoj ih je bilo 157 (74,05 %), zatim slijedi kategorija *Poslovanja i usluge* s 27 objava (12,73 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 19 objava (8,96 %), kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 7 objava (3,30 %) i naposljetku kategorija *Ostalo* s 2 objave (0,94 %).

Gradska knjižnica i čitaonica „Gustav Krklec“ Ivanec

Počeci knjižnične djelatnosti u Ivancu sežu u 1885. godinu s čitaoničkim društvom Hrvatska čitaonica u Ivancu. U današnjem prostoru od 230 kvadratnih metara knjižnica djeluje od 1984. godine, a od 1990. godine nosi današnji naziv. Knjižnica samostalno djeluje od 2000.

¹⁰⁷ Usp. Gradska knjižnica Đurđevac. URL: <http://knjiznica-djurdjevac.hr/o-knjiznici/djecji-odjel/> (15. 1. 2017.)

¹⁰⁸ Usp. Gradska knjižnica Đurđevac. Gradska knjižnica Đurđevac: Izvještaj o radu 2015. godine. URL: <http://knjiznica-djurdjevac.hr/wp-content/uploads/2016/02/Izvjestaj-2015.pdf> (15. 1. 2017.)

godine.¹⁰⁹ Knjižnični fond u 2015. godini sastojao se od 38 294 sveska knjižne i neknjižne građe, a broj članova u toj godini iznosio je 1 045.¹¹⁰

Gradska knjižnica i čitaonica „Gustav Krklec“ Ivanec u 2015. godini imala je ukupno 128 objava, broj poklonika iznosio je 607, broj oznaka *Sviđa mi se* 938, a broj korisničkih komentara 15. Broj podijeljenih fotografija iznosio je 161, poveznica je bilo 7, a najmanje je bilo videozapisa (2).

Broj objava u kategoriji *Događanja* u 2015. godini iznosio je 69 (53,90 %), zatim slijedi kategorija *Poslovanje i usluge* s 35 objava (27,34 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* sa 17 objava (13,28 %), kategorija *Ostalo* s 5 objava (3,90 %), a najmanje objava bilo je u kategoriji *Preporuke knjižnične građe*, njih 2 (1,56 %).

Gradska knjižnica Ivanić-Grad

Gradanska čitaonica u Ivanić-Gradu osnovana je 1877. godine. Od 1959. godine knjižnica je u okviru Narodnog sveučilišta koje je 1997. godine preimenovano u Pučko otvoreno učilište. Od 2000. godine umreženjem u sustav ZAKI knjižnica se povezuje s Knjižnicama grada Zagreba.¹¹¹ U 2013. godini knjižnica je imala 1 951 člana, a fond se sastojao od 38 060 jedinica.¹¹²

Gradska knjižnica Ivanić-Grad u 2015. godini imala je ukupno 93 objave, 1 097 poklonika, 1 654 oznake *Sviđa mi se* i 32 korisnička komentara. Knjižnica je podijelila 464 fotografije, 7 poveznica i jedan videozapis.

Gradska knjižnica Ivanić-Grad najviše objava imala u kategoriji *Događanja*, njih 43 (46,23 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 22 objave (23,65 %), zatim *Preporuke knjižnične građe* s 13 objava (13,97 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* s 12 objava (12,90 %), a najmanje objava imala je kategorija *Ostalo*, njih samo 3 (3,22 %).

¹⁰⁹ Usp. Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/ivanec> (15. 1. 2017.)

¹¹⁰ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica „Gustav Krklec“. Izvješće o radu i poslovanju Narodne knjižnice i čitaonice „Gustav Krklec“ Ivanec. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/ivanec/dokumenti/> (15. 1. 2017.)

¹¹¹ Usp. Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/ivanic-grad> (15. 1. 2017.)

¹¹² Usp. Volim Ivanić. URL: <http://www.volimivanic.info/koliko-se-cita-u-ivanic-gradu-povodom-mjeseca-hrvatske-knjige> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Kaštela

Prva knjižnica u Kaštelima osnovana je 1864. godine, a zvala se Narodna kaštelanska knjižnica. U novijoj povijesti knjižnice u Kaštelima djelovale su kao podružnice Narodne knjižnice „Marko Marulić“ Split, a od 1998. godine Gradska knjižnica Kaštela djeluje kao samostalna ustanova.¹¹³ Gradska knjižnica Kaštela raspolaže s fondom od 66 056 svezaka knjižne građe, 305 jedinica audiovizualne građe, 30 komada igračaka i 30 komada društvenih igara. Tijekom 2015. godine u Gradsku knjižnicu Kaštela bilo je učlanjeno 2 056 korisnika.¹¹⁴

Gradska knjižnica Kaštela u 2015. godini imala je ukupno 376 objava, broj poklonika iznosio je 1 360, broj oznaka *Sviđa mi se* 1 541, a broj korisničkih komentara 23. Ukupan broj podijeljenih fotografija iznosio 1 135, broj poveznica bio je 38, a videozapisa nije bilo.

Ukupan broj objava u kategoriji *Događanja* bio je 348 (92,55 %), zatim slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 15 objava (3,98 %), kategorija *Ostalo* s 8 objava (2,12 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 5 objava (1,32 %), a najmanje ih je imala kategorija *Poslovanje i usluge*, sa samo njih 2 (0,53 %).

Narodna knjižnica Knin

Preteča Narodne knjižnice Knin jest Hrvatska čitaonica osnovana 1891. godine. Od 1950. godine knjižnica djeluje u sastavu Centra za kulturu i informiranje pod nazivom Gradska biblioteka i čitaonica. Od 16. travnja 1998. godine djeluje kao samostalna knjižnica pod nazivom Narodna knjižnica Knin, u samom središtu grada. Početkom 2000. godine knjižnica je preseljena u zgradu stare Gimnazije, u prostor veličine 280 kvadratnih metara u kojem se i danas nalazi.¹¹⁵ Knjižnica raspolaže knjižnim fondom od 49 115 svezaka, a 20. prosinca 2016. godine knjižnica je imala 932 aktivna korisnika.¹¹⁶

Narodna knjižnica Knin u 2015. godini imala je ukupno 115 objava, broj poklonika iznosio je 725, a broj oznaka *Sviđa mi se* 791. Knjižnica je imala samo jedan korisnički komentar.

¹¹³ Usp. Gradska knjižnica Kaštela. URL: <http://www.gkk.hr/povijest/> (15. 1. 2017.)

¹¹⁴ Usp. Gradska knjižnica Kaštela. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Narodne knjižnice Kaštela za 2015. URL: <http://www.kastela.hr/wp-content/uploads/2016/04/t-4.pdf> (15. 1. 2017.)

¹¹⁵ Usp. Narodna knjižnica Knin. URL: <http://nkknin.hr/index.php/povijest-knjiznice/> (16. 1. 2017.)

¹¹⁶ Usp. Šibenik news. URL: <http://mok.hr/kultura-i-zabava/item/23139-narodna-knjiznica-knin-biljezi-sve-veci-broj-clanova> (16. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Knin u 2015. godini objavila je 667 fotografija, 15 poveznica i 4 videozapisa.

Narodna knjižnica Knin najviše je objava imala u kategoriji *Preporuke knjižnične građe* (50 – 43,47 %) , što je drukčije u odnosu na prosjek narodnih knjižnica u Hrvatskoj. Zatim slijede *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 28 objava (24,34 %), kategorija *Događanja* s 25 objava (21,73 %) slijedi tek na trećem mjestu, zatim kategorija *Poslovanje i usluge* s 8 objava (6,95 %), a na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* s 4 objave (3,47 %).

Gradska Knjižnica „Ranko Marinković“ Komiža

Gradska knjižnica Komiža osnovana je 1998. godine, a 2001. godine dobiva sadašnji naziv – Gradska knjižnica „Ranko Marinković“ Komiža. Prema podacima iz 2013. godine, ona raspolaže fondom od 7 600 knjiga i 50 jedinica audiovizualne građe.¹¹⁷ Broj korisnika u 2014. godini bio je 130.¹¹⁸

Ukupan broj objava Narodne knjižnice „Ranko Marinković“ Komiža u 2015. godini iznosio je 308, broj poklonika bio je 196, broj oznaka *Sviđa mi se* 199, a broj korisničkih komentara 11. Gradska knjižnica „Ranko Marinković“ Komiža u 2015. godini objavila je 258 fotografija, 124 poveznice i 5 videozapisa.

Najviše objava Narodne knjižnice „Ranko Marinković“ Komiža u 2015. godini pripadalo je kategoriji *Događanja*, njih 169 (54,87 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* u kojoj je bilo 79 objava (25,64 %), zatim kategorije *Preporuke knjižnične građe* i *Ostalo*, obje s 26 objava (8,44 %), a naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* s 8 objava (2,59 %).

Gradska knjižnica Krapina

Prva knjižnica u Krapini osnovana je 1845. godine pod nazivom Domorodni dom. Po završetku Drugoga svjetskog rata osniva se Kotarska knjižnica, koja pak osnivanjem Narodnog sveučilišta 1962. godine pripada pod sastav Pučkoga otvorenog učilišta. Na

¹¹⁷ Usp. Mihaela Blagaić Kišiček. 2013. *Otočke narodne knjižnice: na primjeru knjižnica u Supetru, Komiži i Grohotama*. Diplomski rad. Filozofski fakultet Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. 40 str. (18.1.2017)

¹¹⁸ Usp. Gradska knjižnica Ranko Marinković. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Ranko Marinković“ od 01. 01. 2014. do 31. 12. 2014. god., 16. 3. 2015. URL: <http://www.komiza.hr/wp-content/uploads/2016/01/Izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-za-razdoblje-od-1.01.2014.-do-31.12.2014..pdf> (18. 1. 2017.)

današnjoj lokaciji djeluje od 2003. godine, a 2006. godine odvaja se od Pučkoga otvorenog učilišta i dobiva današnji naziv Gradska knjižnica Krapina. Danas knjižnica ima 1 500 članova, a fond se sastoji od 45 000 svezaka knjižne građe, 350 DVD-a i 200 CD-ROM-ova.¹¹⁹

U 2015. godini ukupan broj objava iznosio je 133, broj poklonika 803, broj oznaka *Sviđa mi se* 784, a korisničkih komentara 27. Gradska knjižnica Krapina u 2015. godini objavila je 847 fotografija, jedan videozapis i jednu poveznicu.

Najviše objava, kao i u većine narodnih knjižnica u Hrvatskoj, bilo je u kategoriji *Događanja*, i to njih 117 (87,96 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 11 objava (8,27 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* s 3 objave (2,25 %), zatim *Preporuke knjižnične građe* s 2 objave (1,50 %) i naposljetku kategorija *Ostalo* sa samo jednom objavom (0,75 %).

Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci

Knjižnica u Križevcima kontinuirano djeluje od 1838. godine osnutkom Ilirske čitaonice. Godine 1956. Gradska knjižnica i čitaonica Križevci osnovana je kao samostalna kulturno-prosvjetna ustanova, ali svoju samostalnost gubi 1961. godine kada je pripojena Narodnom sveučilištu Križevci. Ponovno je dobiva 1999. godine. Fond knjižnice sastoji se od oko 80 000 svezaka knjiga, a godišnje se učlani oko 4 000 korisnika.¹²⁰

Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci u 2015. godini imala je ukupno 363 objave, 1034 poklonika, 2 340 oznaka *Sviđa mi se* i 43 korisnička komentara. Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci u 2015. godini objavila 371 fotografiju, čak 105 poveznica i 3 videozapisa.

Najviše objava Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci imala je u kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige*, njih 129 (35,53 %). Slijedi kategorija *Događanja* sa 118 objava (32,50 %), potom kategorija *Ostalo* sa 72 objave (19,83 %), zatim kategorija *Poslovanje i usluge* s 29 objava (7,98 %) te *Preporuke knjižnične građe* s 15 objava (4,13 %).

¹¹⁹ Usp. Gradska knjižnica Krapina. URL: <http://www.gkkr.hr/index.php/onama> (16. 1. 2017.)

¹²⁰ Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci. URL: <http://www.knjiznica-krizevci.hr/html.asp?id=5310> (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg

Krajem 19. stoljeća u Ludbregu je počela djelovati Hrvatska čitaonica. Godine 1904. osnovana je Hrvatska pučka knjižnica i čitaonica u Ludbregu. U novijoj povijesti od 2004. godine Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg djeluje kao samostalna knjižnica.¹²¹ Fond se sastoji od 42 616 knjiga, a tijekom 2015. godine u knjižnicu je bilo učlanjeno 1 327 korisnika.¹²²

Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg tijekom 2015. godine imala je ukupno 581 objavu, broj poklonika iznosio je 448, broj oznaka *Sviđa mi se* 1 020, a korisničkih komentara bilo je 15. Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg je u 2015. godini objavila je 2 505 fotografija, 19 poveznica i jedan videozapis.

Najviše objava u 2015. godini Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg imala je u kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige*, njih 319 (54,90 %). Zatim slijedi kategorija *Događanja* sa 166 objava (28,57 %), *Preporuke knjižnične građe* sa 60 objava (10,32 %), *Ostalo* sa 16 (2,75 %) te *Poslovanje i usluge* s 8 objava (1,37 %).

Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj

Prva knjižnica u Malom Lošinju bila je Narodna čitaonica osnovana 30. listopada 1887. godine. Pučka knjižnica osnovana je 1904. godine. U današnjem prostoru knjižnica djeluje od 1992. godine, a kao samostalna ustanova djeluje od 2006. godine. Statistika za 2012. godinu pokazuje da je u knjižnicu bilo učlanjeno 1 543 korisnika, a fond se sastojao od 42 192 jedinice knjižne građe.¹²³

Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj u 2015. godini imala je ukupno 104 objave, 488 poklonika, 480 oznaka *Sviđa mi se* i 6 korisničkih komentara. Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj, prema tablici 56., u 2015. godini objavila je 171 fotografiju i 8 poveznica, ali nije objavila nijedan videozapis.

¹²¹ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Mladen Kerstner, Ludbreg. URL: <http://www.knjiznica-ludbreg.hr/#> (16. 1. 2017.)

¹²² Usp. Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludbreg. Izvješće o radu i poslovanju Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ za 2015. godinu. URL: <http://www.knjiznica-ludbreg.hr/foto/dokumenti/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%20za%202015..pdf> (16. 1. 2017.)

¹²³ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj. URL: http://knjiznica-losinj.hr/opci_podaci.asp (16. 1. 2017.)

Najviše objava bilo je u kategoriji *Događanja*, njih 77 (74,03 %). Zatim slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 15 objava (14,42 %), potom *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* sa 7 objava (6,73 %), *Poslovanje i usluge* s 3 objave (2,88 %), a na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* s 2 objave (1,92 %).

Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof

Prva knjižnica u Novom Marofu osnovana je 1898. godine. U novije vrijeme, točnije 1965. godine, knjižnica je djelovala u sastavu Narodnog sveučilišta, a od 1974. do 1994. godine djelovala je u središtu Novog Marofa. Kao samostalna ustanova Gradska knjižnica Novi Marof osnovana je 1999. godine, a od 2011. godine djeluje u Kulturnom centru „Ivan Rabuzin“. Fond Narodne knjižnice i čitaonice Novi Marof sastoji se od 48 000 svezaka knjiga, 1 600 primjeraka multimedije i 44 naslova časopisa i novina. Broj knjižničnih korisnika iznosi 1 300.¹²⁴

Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof u 2015. godini imala je 221 objavu, broj poklonika iznosio je 687, broj oznaka *Sviđa mi se* 1 560, a broj korisničkih komentara 3. Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof u 2015. godini objavila je 557 fotografija, 55 poveznica i 5 videozapisa.

Najviše objava imala je kategorija *Događanja* u kojoj ih je bilo 119 (53,84 %), zatim kategorija *Ostalo* s 53 objave (23,98 %), potom *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 47 objava (21,26 %), zatim *Preporuke knjižnične građe* sa 6 objava (2,71 %) te *Poslovanje i usluge* s jednom objavom (0,45 %).

Gradska Knjižnica Novska

Prva samostalna knjižnica i čitaonica u Novskoj osnovana je 1951. godine pod nazivom Narodna knjižnica i čitaonica Novska. Kao samostalna ustanova Gradska knjižnica „Ante Jagar“ Novska osnovana je 1996. godine, a od 2010. godine djeluje na sadašnjem prostoru.¹²⁵

Gradska knjižnica Novska u 2015. godini imala je 181 objavu, 2 518 poklonika, 1 474 oznake *Sviđa mi se* i 34 korisnička komentara. Gradska knjižnica Novska je u 2015. godini objavila 532 fotografije, 29 poveznica i 2 videozapisa.

¹²⁴ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof. URL: <http://www.gknm.hr/> (16. 1. 2017.)

¹²⁵ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica „Ante Jagar“ Novska. URL: <https://www.knjiznica-novska.hr/index.php/povijesni-temelji-gradske-knjiznice-i-citaonice-ante-jagar> (17.1.2017)

Najveći broj objava Narodne knjižnice Novska pripadao je kategoriji *Događanja* koja ih je imala 105 (58,01 %). Slijedi kategorija *Poslovanje i usluge* s 27 objava (14,91 %) pa kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 25 objava (13,81 %), zatim kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 19 objava (10,49 %), a na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* sa 6 objava (3,31 %).

Gradska Knjižnica Ogulin

Gradska knjižnica u Ogulinu osnovana je 1954. godine, a u 1999. godini osnovana je Narodna knjižnica i čitaonica. U sadašnji prostor knjižnica se preselila 2011. godine, kada je promijenila i naziv u Gradska knjižnica i čitaonica Ogulin.¹²⁶ Fond se sastoji od 49 500 knjiga, a prema podacima iz 2012. godine knjižnica je imala 1 717 korisnika.¹²⁷

Gradska knjižnica Ogulin je u 2015. godini imala 259 objava, 1 681 poklonika, 2 622 oznake *Sviđa mi se* i 31 korisnički komentar. Gradska knjižnica Ogulin 2015. godine objavila je 364 fotografije, 83 poveznice i 4 videozapisa.

Najviše objava imala je kategorija *Događanja*, njih 114 (44,01 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* sa 112 objava (43,24 %), potom *Preporuke knjižnične građe* s 14 objava (5,40 %), zatim kategorija *Ostalo* s 13 objava (5,01 %) i na kraju *Poslovanje i usluge* sa 7 objava (2,70 %).

Narodna knjižnica Orebić

U Orebiću je 1880. godine osnovana Narodna čitaonica. U novijoj povijesti značajan je datum za knjižničarstvo 1988. godina kada je skupina mladih zaljubljenika pod motom „Jedna obitelj, jedna knjiga“ prikupila 1 200 knjiga. Osim toga, kupljene su vitrine i smještene u čitaonicu Pomorskog muzeja Orebić. Ogrankom Narodne knjižnice Korčule postaje 1991. godine, a ustrojem novih općina iz 1994. godine Narodna knjižnica Orebić izdvojila se u samostalnu ustanovu. Na sadašnjem prostoru knjižnica djeluje od 29. lipnja 1999. godine.¹²⁸

Narodna knjižnica Orebić u 2015. godini imala je 222 objave, 530 poklonika, 2 659 oznaka *Sviđa mi se* i 86 korisničkih komentara.

¹²⁶ Usp. Grad Ogulin. URL: <http://www.ogulin.hr/o-gradu-2/ustanove/narodna-knjiznica> (17. 1. 2017.)

¹²⁷ Usp. Pregled ukupnog poslovanja Narodne knjižnice i čitaonice Ogulin za 2012. godinu, 2013. URL: <http://www.ogulin.hr/dokumenti/s3-8.pdf> (17. 1. 2017.)

¹²⁸ Usp. Knjižnica Orebić. URL: <https://knjiznicaorebic.wordpress.com/about/> (17. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Orebić 2015. godine podijelila je 751 fotografiju i 38 poveznica, ali nije podijelila nijedan videozapis.

Najviše je objava imala u kategoriji *Događanja*, u kojoj ih je bilo 98 (44,14 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* sa 73 objave (32,88 %), zatim kategorija *Ostalo* s 24 objave (10,81 %), potom *Preporuke knjižnične građe* s 21 objavom (9,45 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Poslovanje i usluge* sa 6 objava (2,70 %).

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

U Osijeku je 1843. godine osnovana prva narodna Ilirska čitaonica. Njezinu djelatnost nastavlja Narodna čitaonica od 1862. do 1867. godine. Zatim je 1884. godine osnovana Hrvatska građanska čitaonica u Dol. Osijeku koja radi do 1914. godine. Gradska knjižnica Osijek osnovana je 8. veljače 1949. godine, a u sadašnjem prostoru djeluje od 1957. godine. Osnivanjem Sveučilišta u Osijeku 1975. godine knjižnica proširuje svoju djelatnost i zadatke središnje sveučilišne knjižnice, a time mijenja i naziv u Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.¹²⁹

Knjižnični fond u 2015. godini sastojao se od 516 946 svezaka knjiga, 1 458 naslova tekuće periodike (225 naslova novina; 1 233 naslova časopisa), 4 240 primjeraka DVD-a, 9 721 primjerka CD-a, 1 272 CD-ROM-a, 310 igara i igračaka, 43 zvučna uređaja (*playaway*), 59 izdanja Blu-ray te 55 085 primjeraka ostale građe (sitni tisak, zemljopisne karte, note i izložbeni katalozi). Knjižnica je posjedovala 99 e-knjiga (*tookbook*). Broj korisnika u 2015. godini iznosio je 12 931.¹³⁰

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek imala je 592 objave, a broj poklonika iznosio je 8 750, što je ujedno i najveći broj korisnika na Facebooku u Hrvatskoj. Oznaka *Sviđa mi se* bilo je 12 186, a korisničkih komentara 1 470. Posljednje dvije kategorije također su imale najveće brojeve u odnosu na ostale knjižnice u istim kategorijama, pa je tako Gradska knjižnica Osijek imala najviše poklonika, najveći broj oznaka *Sviđa mi se* i najviše korisničkih komentara. Po broju objava prvo mjesto knjižnica je dijelila s Gradskom knjižnicom i čitaonicom Požega,

¹²⁹ Usp. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. URL: <http://www.gskos.unios.hr/?upit=sadrzaj&id=78> (17. 1. 2017.)

¹³⁰ Usp. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Godišnje izvješće 2015, 2016. URL: <http://baza.gskos.hr/Godisnjeizvj2015.pdf> (17. 1. 2017.)

obje s 592 objave. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u 2015. godini objavila je 1 330 fotografija, 135 poveznica i 3 videozapisa.

Najviše objava Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek imala je u kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige*, njih 235 (39,69 %). Slijedi kategorija *Događanja* sa 170 objava (28,71 %), zatim kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 122 objave (20,60 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* s 49 objava (8,27 %), a naposljetku kategorija *Ostalo* s 15 objava (2,53 %).

Gradska knjižnica Požega

Prva čitaonica u Požegi osnovana je 1845. godine pod nazivom Čitaoničko društvo te ubrzo mijenja ime u Narodna čitaonica. U njenom okviru 1876. godine osniva se knjižnica. Svoje ime ponovno mijenja 1904. godine u Hrvatska čitaonica. Poslije Drugoga svjetskog rata Gradska knjižnica i čitaonica s radom nastavlja 17. svibnja 1951. Naziv se mijenja 1961. godine u Narodna knjižnica i čitaonica, kada ona ujedno postaje samostalna ustanova. Samostalnost gubi 1980. godine kada se ujedinjuje u Centar za kulturu i obrazovanje, a ponovno je dobiva 1991. godine pod nazivom Gradska knjižnica i čitaonica Požega.¹³¹

Fond se sastoji od 85 146 svezaka knjiga i 9 430 primjeraka neknjižne građe. Broj korisnika u 2015. godini iznosio je 3 115.¹³²

Gradska knjižnica Požega imala je ukupno 592 objave, što je čini knjižnicom koja je zajedno s Gradskom i sveučilišnom knjižnicom Osijek dijelila prvo mjesto s najvećim brojem objava u Hrvatskoj. Broj poklonika iznosio je 3 637, broj oznaka *Sviđa mi se* 4 122, a broj korisničkih komentara 57. Gradska knjižnica Požega 2015. godine objavila 1 563 fotografije, 157 videozapisa i 149 poveznica.

Najviše je objava bilo u kategoriji *Preporuke knjižnične građe*, njih 295 (49,83 %). Slijedi kategorija *Događanja* s 264 objave (44,59 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* sa 16 objava (2,70 %), *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 12 objava (2,02 %) te naposljetku kategorija *Ostalo* s 5 objava (0,84 %).

¹³¹ Usp. Gradska knjižnica Požega. URL: <http://www.gkpz.hr/onama/povijest/> (17. 1. 2017.)

¹³² Usp. Gradska knjižnica Požega. URL: <http://www.gkpz.hr/onama/fond-knjiznice/> (17. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Pregrada

Gradska knjižnica Pregrada osnovana je 1983. godine, a 2004. godine preseljena je na novoopremljeni prostor na kojem djeluje i danas.¹³³ Statistika iz 2014. godine pokazuje da se knjižni fond sastojao od 27 516 svezaka, a u knjižnicu su bila učlanjena 344 korisnika.¹³⁴

Gradska knjižnica Pregrada imala je ukupno 85 objava, 845 poklonika, 951 oznaku *Sviđa mi se* i 9 korisničkih komentara. Gradska knjižnica Pregrada 2015. godine objavila je 402 fotografije, 5 videozapisa i 2 poveznice.

Većinu knjižnica je imala u kategoriji *Događanja*, u kojoj ih je bilo 73 (83,88 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 5 objava (5,88 %), zatim zajedno kategorije *Ostalo* te *Poslovanje i usluge* koje su imale po 3 objave (3,52 %) te *Preporuke knjižnične građe* s jednom objavom (1,17 %).

Gradska knjižnica Pula

Odlukom Narodnog odbora općine Pula godine 1957. osnovana je Gradska knjižnica i čitaonica Pula. Nakon 47 godina djelovanja na istoj lokaciji, 2004. godine je knjižnica preseljena u novouređenu zgradu ukupnog prostora od 1 876 kvadratnih metara.¹³⁵

Ukupan broj aktivnih korisnika u 2015. godini iznosio je 14 061. Fond se te godine sastojao od 200 034 jedinice knjižnične građe.¹³⁶ Gradska knjižnica Pula, prema tablici 79., imala je ukupno 284 objave, broj poklonika iznosio je 5 149, broj oznaka *Sviđa mi se* bio je 1 974, a broj korisničkih komentara 49.

Iz tablice 80. može se vidjeti da je Gradska knjižnica Pula u 2015. godini objavila 549 fotografija, 68 poveznica i 11 videozapisa.

¹³³ Usp. Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/pregrada> (17. 1. 2017.)

¹³⁴ Usp. Gradska knjižnica Pregrada. Izvješće o radu za 2013. godinu, 10. 2. 2014. URL: <https://www.pregrada.hr/content/izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-gradske-knji%C5%BEnice-pregrada-za-2013-godinu> (17. 1. 2017.)

¹³⁵ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Pula. URL: <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/povijest-ustanove/> (18. 1. 2017.)

¹³⁶ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Pula. Izvještaj o poslovanju za 2015. godinu, 2016. URL: http://www.pula.hr/fileadmin/sadrzaji/dokumenti/Gradonacelnik/2016._godina/lipanj/63.6._Izvjescje_Gradska_knjiznica.pdf (18. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Pula najviše objava imala je u kategoriji *Događanja*, u kojoj ih je bilo 195 (68,66 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 49 objava (17,25 %), zatim *Poslovanje i usluge* sa 17 objava (5,98 %), potom *Ostalo* s 15 objava (5,28 %) te *Preporuke knjižnične građe* s 8 objava (2,81 %).

Gradska knjižnica Rijeka

Početak knjižničkog rada u Rijeci jest 1849. godina kada je osnovana Narodna čitaonica riečka. Zanimljiv je podatak da se u sadašnje prostore seli još 1890. godine, a od 1947. godine postaje javna knjižnica.¹³⁷ Njezin se fond 2015. godine sastojao od 337 450 jedinica knjižne građe, 7 295 jedinica periodike te 11 629 jedinica audiovizualne i multimedijske građe. Ukupan broj članova u 2015. godini bio je 18 186.¹³⁸

Ukupan broj objava Narodne knjižnice Rijeka iznosio je 588, poklonika je bilo 6 635, oznaka *Sviđa mi se* 6 776, a korisničkih komentara 213. Po ukupnom broju objava knjižnica je zauzimala drugo mjesto, po broju poklonika treće mjesto, a po broju oznaka *Sviđa mi se* četvrto mjesto u odnosu na ostale narodne knjižnice obuhvaćene istraživanjem. U 2015. godini Gradska knjižnica Rijeka objavila je 2 025 fotografija, 384 poveznice i 24 videozapisa.

Najviše objava bilo je u kategoriji *Događanja*, njih 288 (48,97 %). Slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 139 objava (23,63 %), potom *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 98 objava (16,66 %), zatim *Poslovanje i usluge* s 55 objava (9,35 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* sa 16 objava (2,72 %).

Gradska knjižnica Samobor

O povijesti same knjižnice nema puno podataka, ali postoji podatak da u Samoboru čitaonica i knjižnica djeluje od 1843. godine.¹³⁹ Statistika iz 2015. godine pokazuje da je u knjižnicu tada bilo učlanjeno 4 116 korisnika, a sam se fond sastojao od 92 549 jedinica knjižne i 6 022 jedinice neknjižne građe. Zanimljivo je da je Gradska knjižnica Samobor jedina knjižnica koja

¹³⁷ Usp. Gradska knjižnica Rijeka. URL: <http://gkr.hr/O-nama/Vremeplov> (18. 1. 2017.)

¹³⁸ Usp. Gradska knjižnica Rijeka. URL: <http://gkr.hr/O-nama/U-brojevima> (18. 1. 2017.)

¹³⁹ Usp. Službene mrežne stranice grada Samobora. URL: <http://www.samobor.hr/o-gradu/op%C4%87i-podatci-2/povijest> (18. 1. 2017.)

je u svoj godišnji izvještaj iz 2015. godine stavila i podatak o broju poklonika na Facebooku, koji je iznosio 1 544.¹⁴⁰

Ukupan broj objava iznosio je 303, broj poklonika 1 809, broj oznaka *Sviđa mi se* 3 170, a broj korisničkih komentara 54. Gradska knjižnica Samobor u 2015. godini podijelila je 1 084 fotografije, 27 poveznica i 6 videozapisa.

Gradska knjižnica Samobor najviše je objava imala u kategoriji *Događanja*, njih 232 (76,56 %). Slijedi kategorija *Poslovanje i usluge* s 24 objave (7,92 %), potom *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 23 objave (7,59 %), zatim *Preporuke knjižnične građe* s 13 objava (4,29 %) te kategorija *Ostalo* s 11 objava (3,63 %).

Narodna knjižnica i čitaonica „Vlado Gotovac“ Sisak

Povijest Narodne knjižnice i čitaonice Sisak započinje 1950. godine kada ona djeluje pod nazivom Knjižnica Dom kulture „Vladimir Nazor“. Naziv Gradska narodna knjižnica i čitaonica dobiva 1951. godine. Danas Narodna knjižnica i čitaonica „Vlado Gotovac“ Sisak radi u tri odvojena odjela: Ogranak Caprag, Dječji odjel, Odjel za odrasle.¹⁴¹ Prema izvješću iz 2013. godine, knjižnica je imala 9 710 članova, a fond se sastojao od 150 000 jedinica knjižnične građe.¹⁴²

Narodna knjižnica i čitaonica „Vlado Gotovac“ Sisak u 2015. godini imala je 353 objave, 2 264 poklonika, 1 972 oznake *Sviđa mi se* i 68 korisničkih komentara. Narodna knjižnica i čitaonica „Vlado Gotovac“ Sisak u 2015. godini objavila je 1 955 fotografija, 62 poveznice i jedan videozapis.

Najviše je objava bilo u kategoriji *Događanja* (278 – 78,75 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 47 objava (13,31 %), potom *Poslovanje i usluge* s 12 objava (3,39 %), kategorija *Ostalo* s 9 objava (2,54 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 6 objava (1,69 %).

¹⁴⁰ Usp. Gradska knjižnica Samobor. Izvještaj o radu knjižnice za 2015. godinu, 25. 2. 2016. URL: www.gks.hr/userfiles/file/izvjestaj-2015.doc (18. 1. 2017.)

¹⁴¹ Usp. Narodna knjižnica i čitaonica Sisak. URL: <http://www.nkc-sisak.hr/o-nama/> (19. 1. 2017.)

¹⁴² Usp. Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak. Izvješće o radu Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak za razdoblje od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2013., 6. 3. 2014. URL: http://www.nkc-sisak.hr/press_clipping/IZVJESCE2013.pdf (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Solin

Prva narodna knjižnica u Solinu otvorena je 1971. godine, a 1988. je godine zatvorena. Samostalna ustanova Gradska knjižnica Solin postaje 1996. godine, a od 2006. godine djeluje u novom i većem prostoru u središtu grada.¹⁴³ U 2015. godini fond Narodne knjižnice sastojao se od 46 716 jedinica knjižne građe i 2 680 jedinica neknjižne građe. U knjižnicu je bio učlanjen 1 781 korisnik.¹⁴⁴

Gradska knjižnica Solin 2015. godine ukupno je imala 486 objava, je 1 512 poklonika, 2 443 oznake *Sviđa mi se* i 81 korisnički komentar. Gradska knjižnica Solin 2015. godine je objavila 881 fotografiju, 59 poveznica i 11 videozapisa.

Najveći broj objava pripadao kategoriji *Događanja*, njih 315 (64,81 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* sa 67 objava (13,78 %), zatim kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 55 objava (11,31 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* s 43 objave (8,84 %) te naposljetku kategorija *Ostalo* s 24 objave (4,93 %).

Gradska knjižnica Marka Marulića Split

Prva javna knjižnica u Splitu otvorena je 1706. godine, a bila je poznata pod imenom Paštrićeva knjižnica. Gradska knjižnica Marka Marulića utemeljena je 1951. godine, pod nazivom Posudbena biblioteka. Naziv mijenja 1962. godine u Narodna knjižnica u Splitu, a sadašnji naziv, Gradska knjižnica Marka Marulića Split, dobiva 1993. godine.¹⁴⁵

Ukupan broj objava Narodne knjižnice Marka Marulića Split u 2015. godini iznosio je 469. Broj poklonika bio je 5 309, broj oznaka *Sviđa mi se* 1 269, a broj korisničkih komentara 31. Gradska knjižnica Marka Marulića Split 2015. godine objavila je 319 fotografija, 56 poveznica i 5 videozapisa.

Gradska knjižnica Marka Marulića Split imala je 402 objave (85,71 %) u kategoriji *Događanja*, što je najveći broj objava u Hrvatskoj 2015. godine. Slijedi kategorija *Ostalo* s 30 objava (6,39 %), potom kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice*,

¹⁴³ Usp. Gradska knjižnica Solin. URL:<http://www.knjiznicasolin.hr/index.php/o-nama/povijest-knjiznice> (19. 1. 2017.)

¹⁴⁴ Usp. Gradska knjižnica Solin. Izvješće o poslovanju Narodne knjižnice Solin za 2015. godinu, siječanj 2016. URL: <http://www.knjiznicasolin.hr/images/stories/pravno/izvjesce-o-poslovanju-2015.pdf> (19. 1. 2017.)

¹⁴⁵ Usp. Stranice Narodne knjižnice Marka Marulića Split. URL:<http://www.gkmm.hr/o-nama/povijest-gkmm/> (19. 1. 2017.)

knjižnice i knjige s 29 objava (6,18 %), zatim kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 7 objava (1,49 %) i na kraju kategorija *Poslovanje i usluge* s 3 objave (0,63 %).

Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar

Ukupan broj objava Narodne knjižnice i čitaonice sv. Benedikta Nuštar iznosio je 237, broj poklonika 172, broj oznaka *Sviđa mi se* 301, a broj korisničkih komentara 29. Narodna knjižnica i čitaonica sv. Benedikta Nuštar 2015. godine objavila je 207 fotografija, 30 poveznica i jedan videozapis.

Najviše objava pripadalo je kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige*, njih 123 (51,89 %). Slijedi kategorija *Ostalo* s 57 objava (24,05 %), potom kategorija *Događanja* s 34 objave (14,34 %), kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 19 objava (8,01 %) te naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* s 4 objave (1,68 %).

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

Prva je javna knjižnica u Šibeniku bila Narodna slavjanska čitaonica, otvorena 1866. godine, a djelovala je do 1914. godine. U tom razdoblju djeluje još jedna knjižnica javnog karaktera, knjižnica Hrvatskog sokola osnovana 1899. godine. Gradska je knjižnica osnovana 1922. godine, a 1. siječnja 1966. godine objedinjena je s Naučnom bibliotekom u Gradsku biblioteku. Današnje ime Jurja Šižgorića dobiva 29. prosinca 1970. godine.¹⁴⁶ U 2014. godini knjižnica je imala 5 599 članova, a fond se sastojao od 178 751 jedinice knjižne građe i 28 031 jedinice neknjižne građe, sveukupno 206 782 jedinice knjižnične građe.¹⁴⁷

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik imala je ukupno 309 objava, 1 994 poklonika, 999 oznaka *Sviđa mi se* i 39 korisničkih komentara. Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik u 2015. godini objavila je 373 fotografije, 40 poveznica i 5 videozapisa.

Najviše je objava imala kategorija *Događanja*, u kojoj ih je bilo 248 (80,25 %). Slijedi kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 25 objava (8,09 %), potom kategorija *Ostalo* sa 16 objava (5,17 %), kategorija *Poslovanje i usluge* s 14 objava (0,04 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 5 (1,61 %) objava.

¹⁴⁶ Usp. Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik. URL: <http://www.knjiznica-sibenik.hr/> (19. 1. 2017.)

¹⁴⁷ Usp. Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik u 2015. godini, 5. 5. 2016. URL: <http://www.knjiznica-sibenik.hr/> (19. 1. 2017.)

Narodna knjižnica i čitaonica Tisno

U sklopu gimnastičkog društva Hrvatski Sokol 1873. godine osniva se knjižnica pod imenom Prijateljski skup, a 1905. godine osniva se još jedna knjižnica pod nazivom Pučka hrvatska knjižnica. Knjižnica u Tisnu ne djeluje sve do 2014. godine, kada se otvara Narodna knjižnica i čitaonica Tisno.¹⁴⁸

Ukupan broj objava iznosio je 194, broj poklonika 641, broj oznaka *Sviđa mi se* 1 720, a broj korisničkih komentara 54. Narodna knjižnica i čitaonica Tisno u 2015. godini objavila je 515 fotografija, 23 poveznice i 7 videozapisa.

Kategorija *Događanja* imala je najviše objava (143 – 73,71 %). Slijedi kategorija *Ostalo* s 19 objava (9,79 %), potom kategorija *Poslovanje i usluge* sa 16 objava (8,24 %), *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 15 objava (7,73 %) te naposljetku kategorija *Preporuke knjižnične građe* s jednom objavom (0,51 %).

Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin

Prva narodna čitaonica u Hrvatskoj osnovana je 15. siječnja 1838. godine u Varaždinu, pod nazivom Društva Narodnog, poznatija kao Ilirska čitaonica. Rad suvremene knjižnice započinje 1948. godine spajanjem djelatnosti knjižnice Radničkoga kulturno-umjetničkog društva „Sloboda“, Narodne čitaonice i Gradske pučke knjižnice. Današnjim nazivom Knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin koristi se od 1990. godine.¹⁴⁹ U 2015. godini knjižnica je imala 10 561 aktivnog korisnika, a fond se sastojao od 266 992 jedinice knjižne i neknjižne građe.¹⁵⁰

Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin u 2015. godini imala je ukupno 93 objave, 587 poklonika, 535 oznaka *Sviđa mi se* i 17 korisničkih komentara. Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin u 2015. godini objavila je 369 fotografija i 14 poveznica, a nije objavila nijedan videozapis.

Po broju objava prednjačila je kategorija *Događanja* s njih 65 (69,89 %), zatim kategorija *Ostalo* sa 17 objava (18,27 %), kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i*

¹⁴⁸ Usp. Narodna knjižnica i čitaonica Tisno. URL: <http://nkc-tisno.hr/index.php/povijest-knjiznice> (19. 1. 2017.)

¹⁴⁹ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin. URL: http://knjiznica-vz.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=111 (19. 1. 2017.)

¹⁵⁰ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin. Izvješće o radu i poslovanju Narodne knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin za 2015. godinu, veljača 2016. URL: <http://knjiznica-vz.hr/images/stories/izvjescje15.pdf> (19. 1. 2017.)

knjižnice, knjižnice i knjige sa 6 objava (6,45 %), potom *Preporuke knjižnične građe* s 3 objave (3,22 %) i na posljednjem mjestu kategorija *Poslovanje i usluge* s 2 objave (2,15 %).

Gradska knjižnica Velika Gorica – Središnji odjel za odrasle

Prva čitaonica u Velikoj Gorici utemeljena je 1886. godine pod nazivom Sloga. Kao samostalna ustanova pod nazivom Kotarska narodna knjižnica djeluje od 1953. do 1960. godine. U sastav Narodnog sveučilišta ulazi 1960. godine u čijoj zgradi dobiva prostor kojim se koristi danas, a od 1999. godine djeluje kao samostalna javna ustanova.¹⁵¹ Broj članova u 2015. godini iznosio je 10 806, a ukupan knjižni fond Narodne knjižnice Velike Gorice iznosio je 123 717 svezaka.¹⁵²

Ukupan broj objava iznosio je 171, broj poklonika bio je 714, broj oznaka *Svida mi se* 849, a broj korisničkih komentara 17. Gradska knjižnica Velika Gorica u 2015. godini objavila je 240 fotografija, 68 poveznica i 2 videozapisa.

Najviše objava imala je kategorija *Događanja* u kojoj ih je bilo 108 (63,15 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 43 objave (25,14 %), zatim kategorija *Poslovanje i usluge* s 9 objava (5,26 %), kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 8 objava (4,67 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* s 4 objave (2,33 %).

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

Preteča današnje Narodne knjižnice i čitaonice Vinkovci jest Vinkovačka čitaonica osnovana 1875. godine. Današnja knjižnica osnovana je 1945. godine kao Knjižnica i čitaonica Narodnog fronta, a 1950. godine dobila je naziv Gradska knjižnica i čitaonica. Naziv ponovno mijenja u Narodna knjižnica i čitaonica Vinkovci 1961. godine kada postaje matična knjižnica za narodne, školske i specijalne knjižnice. Sadašnje ime dobiva 1995. godine kada postaje matična knjižnica za narodne i školske knjižnice Vukovarsko-srijemske županije.¹⁵³

¹⁵¹ Usp. Knjižnica Velika Gorica. URL: <http://www.knjiznica-vg.hr/povijest-gradske-knjiznice-velika-gorica/> (19. 1. 2017.)

¹⁵² Usp. Gradska knjižnica Velika Gorica. Predmet: Izvješće o ostvarenom programu u Gradskoj knjižnici Velika Gorica za razdoblje od 01. 01. 2015. do 31. 12. 2015., 10. 2. 2016. URL: <http://www.knjiznica-vg.hr/wp-content/uploads/2015/02/izvje%C5%A1%C4%87e20151.pdf> (19. 1. 2017.)

¹⁵³ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/vinkovci/o-knjiznici-2/povijest/> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci u 2015. godini imala je ukupno 246 objava, 2 166 poklonika, 4 278 oznaka *Sviđa mi se* i 69 korisničkih komentara. Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci u 2015. godini objavila 828 fotografija, 30 poveznica i 20 videozapisa.

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci najviše objava imala je u kategoriji *Događanja*, njih 87 (35,36 %). Slijedi kategorija *Ostalo* s 85 objava (34,55 %), kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 52 objave (21,13 %), potom kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 14 objava (5,69 %), a na posljednjem mjestu kategorija *Poslovanje i usluge* s 8 objava (3,25 %).

Gradska knjižnica u Virovitici

U Virovitici se početak knjižničarstva veže uz čitaoničko društvo Kasino koje je osnovano 1874. godine. Kasino 1921. godine postaje Građanska čitaonica. Knjižnica u novom prostoru djeluje od 2007. godine.¹⁵⁴ Broj članova u 2015. godini iznosio je 3 268, a fond se sastojao od 85 012 jedinica građe.¹⁵⁵

Ukupan broj objava Narodne knjižnice u Virovitici 2015. godine iznosio je 92, broj poklonika bio je 1 058, broj oznaka *Sviđa mi se* 628, a broj korisničkih komentara 8. Gradska knjižnica u Virovitici je objavila 549 fotografija i 2 poveznice, a nije objavila nijedan videozapis.

Najviše objava imala je kategorija *Događanja*, njih 83 (90,21 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 5 objava (5,43 %), zatim kategorija *Poslovanje i usluge* s 3 objave (3,26 %) te kategorija *Ostalo* s jednom objavom (1,08 %). Kategorija *Preporuke knjižnične građe* nije imala nijednu objavu.

Gradska knjižnica Vodice

U Vodicama je 1886. godine osnovana Hrvatska čitaonica. U novije vrijeme, nakon Domovinskog rata, osnovana je Pučka knjižnica i čitaonica Općine Vodice 1995. godine. U novi prostor knjižnica prelazi 2013. godine kada i mijenja naziv u Gradska knjižnica

¹⁵⁴ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. URL: <http://www.knjiznicavirovitica.hr/icNews/clanak.asp?ID=1282> (19. 1. 2017.)

¹⁵⁵ Usp. Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. Izvješće o radu, 24. 3. 2016.

<http://www.knjiznicavirovitica.hr/files/godisnja-izvjesca/godisnje-izvjesce-2015.pdf> (19. 1. 2017.)

Vodice.¹⁵⁶ Broj korisnika u 2015. godini iznosio je 764, a fond se sastojao od 14 907 jedinica građe.¹⁵⁷

Gradska knjižnica Vodice u 2015. godini imala je ukupno 341 objavu, 646 poklonika, 2 322 oznake *Sviđa mi se* i 39 korisničkih komentara. Gradska knjižnica Vodice u 2015. godini objavila je 2 340 fotografija, 28 poveznica i 2 videozapisa.

Najviše objava pripadalo kategoriji *Događanja*, njih 215 (63,04 %). Slijedi kategorija *Ostalo s 55 objava* (16,12 %), zatim kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 35 objava (10,26 %), kategorija *Poslovanje i usluge* s 25 objava (7,33 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 14 objava (4,10 %).

Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok

Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok osnovana je 1964. godine u sastavu Narodnog sveučilišta Zabok, a sadašnji naziv dobila je 1968. godine. U današnjem prostoru djeluje od 2013. godine kada je u potpunosti preuređena i proširena.¹⁵⁸ Knjižni se fond u 2015. godini sastojao od 29 103 jedinice knjižne građe.¹⁵⁹

Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok u 2015. godini imala je ukupno 118 objava, 608 poklonika, 794 oznake *Sviđa mi se* i 13 korisničkih komentara. Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ objavila je 485 fotografija, 9 poveznica i 5 videozapisa 2015. godine.

Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok najviše je objava imala u kategoriji *Događanja*, njih 87 (73,78 %). Slijede kategorije *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* te *Ostalo*, obje s 11 objava (9,32 %). Na sljedećem je mjestu kategorija *Preporuke knjižnične građe* sa 7 objava (5,93 %), a naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* sa 6 objava (5,08 %).

¹⁵⁶ Usp. Gradska knjižnica Vodice. URL: <https://www.gkv.hr/o-knjiznici/povijest> (19. 1. 2017.)

¹⁵⁷ Usp. Gradska knjižnica Vodice. Godišnje izvješće Narodne knjižnice Vodice za 2015. godinu. <https://www.gkv.hr/images/Dokumenti/godisnjeizvjesce2015.pdf> (19. 1. 2017.)

¹⁵⁸ Usp. Gradska Knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok. URL: <http://knjiznica-zabok.hr/> (20. 1. 2017.)

¹⁵⁹ Usp. Knjižnica Zabok. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Ksaver Šandor Gjalski“ u 2015. godini, 29. 2. 2016. (20. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Zadar

Gradska knjižnica Zadar osnovana je 1949. godine. Na današnje mjesto seli se 1999. godine.¹⁶⁰ Gradska knjižnica Zadar u 2015. godini imala je 278 462 jedinice knjižnične građe i 14 146 korisnika.¹⁶¹

Gradska knjižnica Zadar u 2015. godini imala je ukupno 174 objave, 6 302 poklonika, 2 266 oznaka *Sviđa mi se* i 60 korisničkih komentara. Gradska knjižnica objavila je 98 fotografija i 90 poveznica, ali nije objavila nijedan videozapis.

Najviše objava imala je kategorija *Događanja*, njih 121 (69,54 %). Slijedi kategorija *Poslovanje i usluge* s 23 objave (13,21 %), zatim kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 14 objava (8,04 %), *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 12 objava (6,89%) i naposljetku kategorija *Ostalo* s 9 objava (5,17 %).

Knjižnice grada Zagreba

Knjižnice grada Zagreba okupljaju dvanaest područnih knjižnica s mrežom od dvadeset sedam ogranaka raspodijeljenih na četrdeset i dvije lokacije, a jezgru čine Gradska knjižnica i Knjižnica Božidara Adžije, koje su po svojim zbirkama i zadaćama narodne i znanstvene knjižnice. Knjižnicu Božidara Adžije osnovala je 1927. godine Radnička komora u Zagrebu. Ta je knjižnica bila središnja knjižnica za ostale čitaonice i radničke knjižnice u Hrvatskoj. Važno ime za Knjižnicu Božidara Adžije jest Vera Mudri-Škunca koja je bila njezin voditelj od 1967. godine te je ujedno i integrirala Radničku biblioteku i Gradsku knjižnicu u cilju stvaranja jedinstvene mreže narodnih Knjižnica grada Zagreba 1970. godine.¹⁶²

Prema statističkim podacima iz 2015. godine knjižnica je imala 22 806 članova, a knjižni se fond sastojao od 434 616 svezaka.¹⁶³

Knjižnice grada Zagreba u 2015. godini imale su ukupno 369 objava, 8 252 poklonika, 7 593 oznake *Sviđa mi se* i 122 korisnička komentara. Knjižnice grada Zagreba u 2015. godini objavile su 312 fotografija, 253 poveznice i 19 videozapisa.

¹⁶⁰ Usp. Gradska knjižnica Zadar. URL: <http://www.gkzd.hr/> (21. 1. 2017.)

¹⁶¹ Usp. Gradska knjižnica Zadar. Gradska knjižnica Zadar 2015., Godišnje izvješće, prosinac 2016. URL: <http://www.gkzd.hr/gi> (21. 1. 2017.)

¹⁶² Usp. Knjižnice grada Zagreba. URL: <http://www.kgz.hr/hr> (21. 1. 2017.)

¹⁶³ Usp. Knjižnice grada Zagreba. <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/gradska-knjiznica/o-nama-262/osnovni-podaci-16561/16561> (21. 1. 2017.)

Knjižnice grada Zagreba najviše su objava imale u kategoriji *Događanja*, njih 210 (56,91 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 95 objava (25,74 %), zatim kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 28 objava (7,58 %), kategorija *Poslovanje i usluge* s 22 objave (5,96 %) te na posljednjem mjestu kategorija *Ostalo* s 15 objava (4,06 %).

Gradska knjižnica Zlatar

U Zlataru je 1873. godine osnovana prva čitaonica. Gradska knjižnica Zlatar djeluje od 1992. godine, a kao samostalna ustanova djeluje od 2005. godine. Fond se sastoji od 26 000 svezaka knjižne građe, a godišnje se u knjižnicu učlani 1 500 korisnika.¹⁶⁴

Gradska knjižnica Zlatar u 2015. godini imala je ukupno 82 objave, 722 poklonika, 850 oznaka *Sviđa mi se* i 32 korisnička komentara. Gradska knjižnica Zlatar objavila je 139 fotografija i 2 poveznice, ali nije objavila nijedan videozapis.

Najviše objava bilo je u kategoriji *Događanja*, njih 46 (56,09 %). Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 14 objava (17,07 %), kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 10 objava (12,19 %), potom kategorija *Ostalo* s 8 objava (9,75 %) i naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* s 4 objave (4,87 %).

4.5 Rasprava

Prije same analize ukupnog broja metričkih podataka svih aktivnih knjižnica tijekom 2015. godine, treba napomenuti da kategorija *Broj poklonika* pokazuje podatke koji vrijede za 2016. godinu, jer je istraživanje započelo tada, a na Facebooku se nije mogao pronaći podatak u istoj kategoriji za 2015. godinu. Sve ostale kategorije prikupljene su za 2015. godinu.

Stranice na Facebooku (44 knjižnice)	Broj poklonika (2016. godina)	Fotografije	Videozapisi	Poveznice	Broj oznaka <i>Sviđa mi se</i>	Broj korisničkih komentara	Broj objava
Ukupno	82 330	34 078	323	2 279	97 428	3 454	10 943
Prosjek	1 871	775	7	52	2 214	79	249
Najmanje	172	72	0	1	199	0	44
Najviše	8 750	2 505	157	384	12 186	1 470	592

¹⁶⁴ Usp. Gradska knjižnica Zlatar. URL: <http://www.knjiznica-zlatar.hr/> (21. 1. 2017.)

--	--	--	--	--	--	--	--

Tablica 6. Statistički pokazatelji svih aktivnih narodnih knjižnica tijekom 2015. godine u Hrvatskoj

Sve aktivne hrvatske knjižnice na Facebooku, koje se koriste stranicama, imale su 82 330 poklonika ili prosječno 1 871 poklonika po knjižnici. Najmanje ih je imala knjižnica s njih 172, a najviše ona s 8 750. Broj objavljenih ili podijeljenih fotografija na stranicama ukupno je iznosio 34 078, a u prosjeku hrvatske su knjižnice pojedinačno dijelile 775 fotografija. Knjižnica s najmanje podijeljenih fotografija imala ih je 72, a s najviše 2 505. Na društvenoj mreži ukupno su objavljena 323 videozapisa, što u prosjeku na 44 knjižnice iznosi 7 videozapisa po knjižnici. Dvanaest knjižnica uopće nije objavljivalo videozapise, a najveći broj objavljenih videozapisa u jednoj knjižnici iznosio je 157. Ukupan broj poveznica iznosio je 2 279, što u prosjeku čini 52 poveznice po knjižnici. Manje od 10 objavljenih poveznica imalo je 12 knjižnica, najmanji broj poveznica iznosio je 1, a najveći 384. Ukupan broj oznaka *Sviđa mi se* iznosio je 97 428, a u prosjeku su knjižnice imale 2 214 objava. Knjižnica s najmanje navedenih oznaka imala ih je 199, a s najviše 12 186. Više od 5 000 oznaka *Sviđa mi se* imalo je 5 knjižnica. One su zajedno imale 35 029 tih oznaka, stoga proizlazi zaključak da je samo 5 knjižnica u Hrvatskoj činilo sveukupno 36 % svih oznaka *Sviđa mi se* obuhvaćenih u ovom istraživanju. Druga kategorija koja pokazuje interakciju korisnika s knjižnicom, osim oznaka *Sviđa mi se*, jest broj korisničkih komentara koji je sveukupno iznosio 3 454, a u prosjeku ih je jedna knjižnica imala 79. Manje od 10 komentara imalo je 7 knjižnica, a samo jedna knjižnica nije imala nijedan komentar. Više od 100 korisničkih komentara imalo je 5 knjižnica u Hrvatskoj, a njihov ukupan zbroj iznosi 2 199, što u odnosu na sveukupan broj komentara govori da je samo 5 knjižnica činilo 63,66 % svih komentara. Knjižnica s najviše korisničkih komentara imala ih je 1 470 ili 42,55 % sveukupnog broja komentara. Broj objava u 2015. godini iznosio je 10 943, a u prosjeku je jedna knjižnica imala 249 objava. Najmanje ih je imala knjižnica s njih 44, a manje od 100 objava imalo je 8 knjižnica. Najviše objava imala je knjižnica s njih 592, a više od 500 objava imale su 4 knjižnice, koje su zajedno imale 2 353 objave ili 21,50 % svih objava.

Kategorije	Događanja	Poslovanje i usluge	Preporuke knjižnične građe	Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice	Ostalo
Ukupno	6 014	686	1 463	2 069	744
Prosjek	137	16	33	47	18

Kategorije	Događanja	Poslovanje i usluge	Preporuke knjižnične građe	Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice	Ostalo
Najmanje	25	1	0	0	1
Najviše	402	55	295	319	85

Tablica 7. Statistički pokazatelji objava prema kategorijama

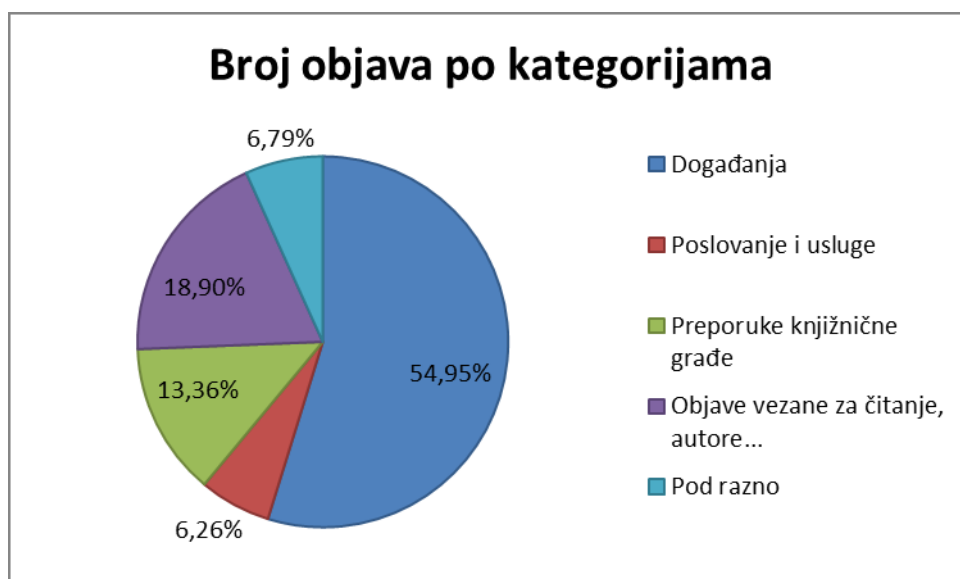
Ukupan broj objava u kategoriji *Događanja* iznosio je 6 014 ili prosječno 137 objava po knjižnici. Manje od 50 objava u kategoriji *Događanja* imalo je 9 knjižnica. Najmanji broj objava u toj kategoriji iznosio je 25, a najveći 402. Kategorija *Događanja* činila je 54,95 % svih objava u 2015. godini.

U kategoriji *Poslovanje i usluge* ukupno je bilo 686 objava, u prosjeku 16 objava po knjižnici. Knjižnica s najmanje objava imala je samo jednu, a manje od 10 objava imale su 22 knjižnice. Najveći broj objava jedne knjižnice bio je 55, a više od 40 objava imale su 4 knjižnice. Kategorija *Poslovanje i usluge* činila je 6,26 % svih objava u 2015. godini.

Ukupan broj objava u kategoriji *Preporuke knjižnične građe* iznosio je 1 463, u prosjeku 33 po knjižnici. Manje od 10 objava u toj kategoriji imalo je 16 knjižnica, a samo jedna knjižnica nije imala nijednu objavu. Najviše objava u toj kategoriji imala je knjižnica s njih 295, a više od 100 objava imalo je 5 knjižnica, čiji ukupan zbroj objava iznosi 705 ili 48,18 %. Kategorija *Preporuke knjižnične građe* činila je 13,36 % svih objava u 2015. godini.

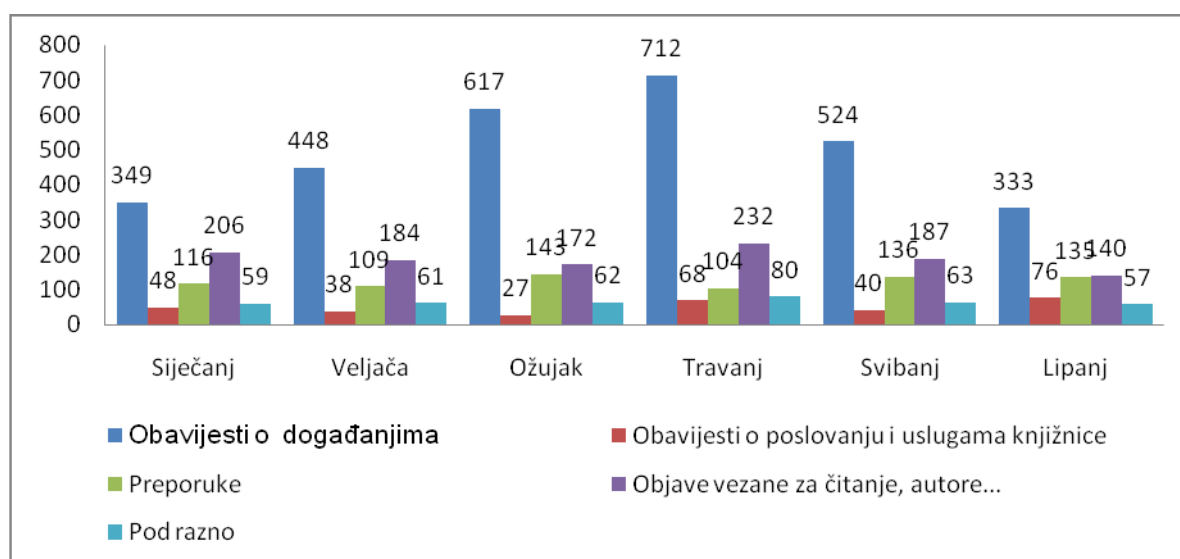
U kategoriji *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* ukupan je broj objava iznosio 2 069, a prosjek 47 po knjižnici. Jedna knjižnica nije imala nijednu objavu, a manje od 10 objava imalo je 10 knjižnica. Najviše objava imala je knjižnica s njih 319, a više od 100 objava imalo je 5 knjižnica s ukupno 918 ili 44,36 % svih objava u toj kategoriji. Ona je činila 18,90 % svih objava u 2015. godini.

Posljednja kategorija objava obuhvaćena istraživanjem jest kategorija *Ostalo* koja je ukupno imala 744 objave, a u prosjeku 18 po knjižnici. Manje od 5 objava u toj kategoriji imalo je 11 knjižnica, a dvije su knjižnice imale svaka po jednu objavu. Najviše objava imala je knjižnica s njih 85, a više od 50 objava imalo je 5 knjižnica. Njihov ukupan zbroj iznosio je 322 ili 43,27 % svih objava u toj kategoriji. Kategorija *Ostalo* činila je 6,79 % svih objava u 2015. godini.

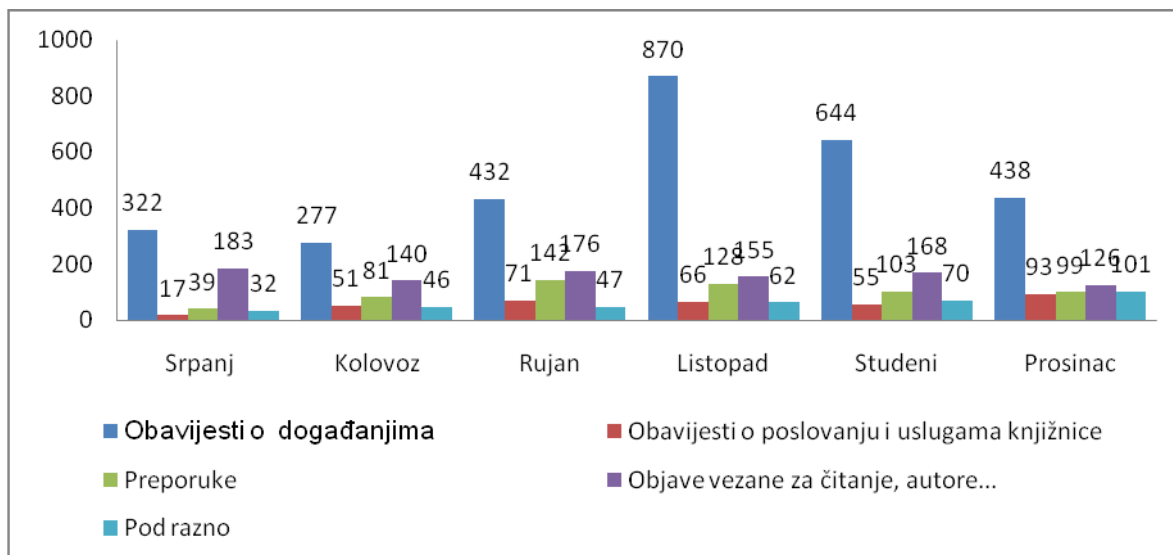

Graf 1. Broj objava po kategorijama

Prema grafu 1. može se vidjeti da je najviše objava bilo u kategoriji *Događanja*, koja je činila 54,95 % svih objava. Slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 18,90 %, potom kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 13,36 %, kategorija *Ostalo* sa 6,79 % i naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* sa 6,26 % objava.

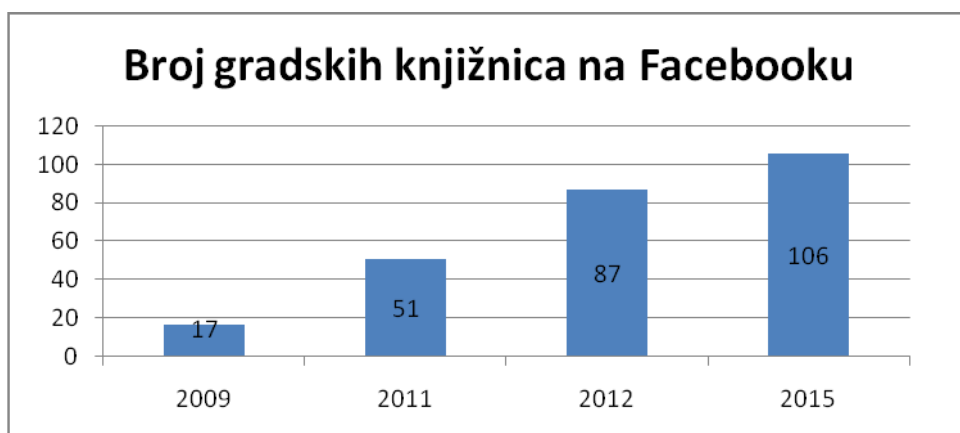
Graf 2A. Grafički prikaz svih objava od siječnja do lipnja 2015. godine

Graf 2B. Grafički prikaz svih objava od srpnja do prosinca 2015. godine

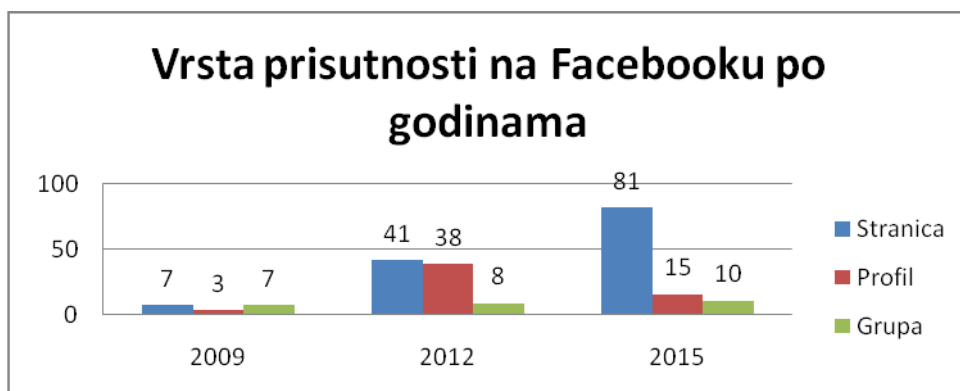
Grafovi 2A. i 2B. prikazuju sve objave tijekom 2015. godine, prema mjesecima. Četiri mjeseca s više od 1 000 objava u svim kategorijama bila su ožujak s 1 021 objavom, travanj s 1 189 objava, listopad s 1 278 objava i studeni s 1 040 objava, što je činilo ukupno 4 528 objava ili 41,37 % svih objava u 2015. godini. Tijekom ta četiri mjeseca primjetan je porast objava u kategoriji *Događanja* u kojoj je najviše objava bilo u listopadu (870), zatim u travnju (712), potom u studenome (644) i naposljetku u ožujku (617). Dakle, sveukupno su bile 2 843 objave ili 47,27 % u kategoriji *Događanja*. Ta četiri mjeseca imala su približno polovinu svih objava i gotovo polovinu objava u kategoriji *Događanja* zato što su vezani uz događanja na nacionalnoj razini. Tijekom listopada i studenoga održava se Mjesec hrvatske knjige, a tijekom ožujka i travnja Noć knjige.

Prijašnja istraživanja o radu narodnih knjižnica, koja su spomenuta u teorijskom dijelu, nužna su za utvrđivanje porasta rada narodnih knjižnica na društvenim mrežama. Nije toliko bitan sam broj, već i vrsta prisutnosti na društvenoj mreži, pa će tako u ovom poglavlju biti analizirano i jedno i drugo u odnosu na prijašnja istraživanja. Osim toga, bit će prikazan broj korisnika na Facebooku tijekom prijašnjih istraživanja i vrsta sadržaja koji su knjižnice objavljivale.

Graf 3. Broj narodnih knjižnica na Facebooku tijekom različitih godina

Iz grafa 3. može se iščitati broj hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku tijekom 2009., 2011., 2012. i 2015. godine. Tijekom 2009. godine, prema istraživanju Pažur, može se vidjeti da je u Hrvatskoj na društvenim mrežama sveukupno djelovalo 17 narodnih knjižnica. U razdoblju od samo dvije godine, prema istraživanju Banek, Ivanjko i Benčec, taj je broj narastao na 51, a u 2012. godini, prema istraživanju Pažur, na 87. U 2015. godini broj je iznosio 106. Ovo istraživanje samo potvrđuje da je broj narodnih knjižnica iz godine u godinu sve veći. Važno je i utvrditi koju vrstu prisutnosti na Facebooku imaju narodne knjižnice, a to se može vidjeti iz grafa 4.

Graf 4. Vrsta prisutnosti narodnih knjižnica na Facebooku tijekom različitih godina

Kao što se može vidjeti iz grafa 4., narodne su knjižnice u 2009. godini svoju prisutnost na Facebooku jednako podijelile između stranica i grupa (svaka po 7), a najmanje je knjižnica imalo osobni profil (3). Već u 2012. godini broj je knjižnica s osobnim profilom u porastu pa ih je bilo čak 38, što je samo za tri manje od broja stranica. Broj grupa nije imao veliki porast, pomaknuo se sa 7 grupa u 2009. godini na 8 grupa u 2012. godini. Ovo istraživanje pokazalo je pozitivan trend u smanjenju broja osobnih profila i povećanju broja stranica. Tako se može

vidjeti da je broj stranica tijekom 2015. godine iznosio 81, broj profila 15 (što je smanjenje za 23 knjižnice u odnosu na 2012. godinu), a broj grupa 10. Također, važno je naglasiti da je od 15 knjižnica koje su bile prisutne svojim profilom u 2015. godini, 5 njih ugasilo svoje osobne profile tijekom istraživanja. Osam knjižnica, osim osobnih profila, imalo je i otvorene stranice kojima su se koristile za rad knjižnice. Jedna knjižnica imala je otvoreni osobni profil samo s nakanom da upozori korisnike kako taj osobni profil više nije u funkciji te da kliknu poveznicu koja ih upućuje na stranicu. Od 15 profila iz 2015. godine samo je njih 5 ostalo otvoreno u 2017. godini, a da te knjižnice nemaju ujedno i osobnu stranicu.

Graf 5. Broj poklonika narodnih knjižnica na stranicama na Facebooku

Kao što se može vidjeti iz grafa 5., broj korisnika stranica na Facebooku u stalnom je porastu. Godine 2009. knjižnice su imale 444 korisnika, a taj je broj tijekom tri godine narastao na 21 976 korisnika. U 2016. godini broj korisnika iznosio je 82 230. Osim sve većeg broja ljudi koji se odlučuju koristiti Facebookom i sve većeg broja knjižnica prisutnih na toj društvenoj mreži, postoji još jedan razlog tako velikog broja korisnika u 2016. godini. Riječ je o prebacivanju većine knjižnica s osobnih profila na stranice na Facebooku. U 2012. godini veći broj korisnika bio je na osobnim profilima knjižnice i taj je broj, prema istraživanju „Fenomen društvenih mreža i njegova primjena u knjižnicama“, u 2012. godini iznosio 41 407 korisnika.

O vrsti sadržaja koje knjižnice objavljuju nema puno informacija, jer su prijašnja istraživanja prikupljala većinom samo broj objava. Prvo veće istraživanje o vrstama sadržaja hrvatskih knjižnica na Facebooku daje podatak da su narodne knjižnice najviše objava imale upravo u

kategoriji *Događanja*, u kojoj je bilo 47 % ukupnih objava, a to je sličan iznos ovom istraživanju koje je pokazalo da većinu objava čini upravo ta kategorija sa 54,95 % objava.

5. Zaključak

U samom početku širenja popularnosti društvenih mreža mišljenje knjižničara o Facebooku nije bilo pozitivno. Oni nisu vidjeli prednosti koje društvena mreža može donijeti pa tako za Facebook nije bilo puno zainteresiranih knjižnica. Facebooku je kao i svakoj novoj tehnologiji, trebalo vremena da bude prihvaćen kao standardni alat za uporabu u svakodnevnom radu. Istraživački radovi od samog su početka ukazivali na to kako će Facebook u budućnosti biti koristan za knjižnice, a s vremenom su se i stajališta knjižničara mijenjala. Istraživanja su pokazala kako je korisnicima lakša komunikacija s knjižnicom pomoću stranice na Facebooku nego pomoću profila knjižničara. Također, naglasak je stavljen na korištenje tehnologijama koje su korisnicima poželjne.

Svojom prisutnošću na Facebooku knjižnice mogu aktivno sudjelovati u svakodnevnim korisničkim aktivnostima pritom se služeći manje službenim komunikacijskim kanalom. Osim marketinških mogućnosti, društvena mreža daje knjižnici mogućnost stvaranja platforme za ponudu novih usluga i mogućnost kontakta sa starim i novim potencijalnim korisnicima. Neposrednost, neformalnost i interaktivnost Facebooka knjižnicama nudi mogućnost utjecaja na percepciju same knjižnice, priliku za pružanjem potpore korisnicima i mogućnost osnaživanja svojih odnosa s njima.

U ovom istraživanju vidi se pozitivan trend sve manje uporabe profila na Facebooku kao načina knjižnične prisutnosti na toj društvenoj mreži. Osim glavnog problema s profilima koji su u suprotnosti s pravilima društvene mreže, knjižnice trebaju na Facebooku predstavljati ustanovu, a ne pojedine knjižničare. Također, trebaju imati isti naziv kao i u stvarnom životu, jer je Facebook zamišljen tako da ga imitira. Kako korisnici u stvarnosti ne mogu doslovno biti prijatelji s ustanovom, tako to ne mogu biti ni na društvenoj mreži. Osim toga, javne ustanove moraju bez ikakvih ograničenja biti dostupne svima (sadašnjim i budućim korisnicima) u stvarnom životu i na internetu. Kad je riječ o grupama, one mogu biti korisne u komunikaciji s manjom skupinom korisnika, ali je svejedno postojanje stranice nužno. Grupa može služiti kao dodatna usluga na društvenoj mreži.

Broj hrvatskih narodnih knjižnica na Facebooku u 2009. godini iznosio je 17. Može se primijetiti veliki porast u 2015. godini kada je broj knjižnica iznosio 106, što je šesterostruki porast u odnosu na 2009. godinu.

Većina knjižnica u 2015. godini bila je ispravno prisutna na Facebooku koristeći se stranicom. Riječ je o 81 knjižnici, što čini ukupno 76,4 %, dakle očituje se porast za 29,29 % u odnosu na 2012. godinu kada je prisutnost stranica iznosila 47,1 %. Broj profila u 2015. godini iznosio je 15, a u 2017. godini samo 5. Očekuje se da će u skoroj budućnosti ta neispravna vrsta prisutnosti sasvim nestati. Osim broja knjižnica, raste i broj korisnika koji je u 2016. godini iznosio 82 330, a ovaj broj je u stalnom porastu iz godine u godinu.

Kad je riječ o objavama po kategorijama, moglo se očekivati da će najviše objava imati upravo kategorija *Događanja*, u kojoj ih je bilo 6 014 (54,9 %). U istraživanju se vidi i važnost organiziranja događanja na nacionalnoj razini. Četiri mjeseca koje se vežu za Mjesec hrvatske knjige i Noć knjige čine 41,4 % svih objava u 2015. godini te 47,3 % svih objava u kategoriji *Događanja*. Nakon te kategorije slijedi kategorija *Objave tematski vezane za čitanje, autore i knjižnice, knjižnice i knjige* s 18,9 % objava, potom kategorija *Preporuke knjižnične građe* s 13,4 %, kategorija *Ostalo* sa 6,8 % i naposljetku kategorija *Poslovanje i usluge* sa 6,3 % svih objava u 2015. godini. Narodne knjižnice u Hrvatskoj koriste se prednostima društvene mreže Facebook za što bolje informiranje svojih korisnika o događanjima u knjižnici, o preporukama knjižnične građe, o promjenama u poslovanju i novim uslugama te o zanimljivim vijestima iz svijeta knjige, filma i glazbe.

Za što učinkovitije korištenje društvenom mrežom Facebook u Hrvatskoj svakako bi bilo korisno izraditi upute za knjižnice o načinu objavljivanja jer, naravno, postoji razlika u kvaliteti i učinkovitosti objavljivanja među knjižnicama obuhvaćenima istraživanjem. Primjerice, ako je riječ o važnoj obavijesti vezanoj za radno vrijeme knjižnice, nije dobro objaviti veliku i nepreglednu sliku u puno boja koja na nekom teško uočljivom mjestu sadrži tekst koji upozorava na promjenu radnog vremena. Bolje bi bilo koristiti se samom i jednostavnom tekstualnom obavijesti ili objaviti uočljiv tekst unutar slike, ako se već na njoj inzistira. Također, pri preporuci građe nije dobro staviti previše jedinica u jednu objavu, jer će korisnici vidjeti samo prve tri fotografije o novim knjigama, a ostale vjerojatno neće ni pogledati, ako zahtijevaju dubinsku analizu stranice. Bolji način bio bi staviti jednu slikovnu objavu o novoj knjizi s kratkim tekstualnim objašnjenjem o njenom sadržaju i to primjenjivati

svaki dan. Nadalje, puno se knjižnica za najavu događanja koristi aplikacijom Event za pojedine događaje, a za druge ne. Bolje se odlučiti za stalnu uporabu iste aplikacije, jer je takva objava uočljiva, a i knjižnice mogu vidjeti povratnu informaciju, odnosno koliko se ljudi zainteresiralo za određeni događaj, te se na taj način mogu bolje pripremiti za očekivani broj korisnika.

Dakle, svakako bi bilo zanimljivo i korisno za sve knjižnice i korisnike kad bi se napravila službena politika poslovanja na društvenoj mreži Facebook. Ona bi bila korisna za knjižnice jer bi točno objašnjavala kako doprijeti do korisnika na društvenim mrežama te bi davala pouzdanje i potporu osoblju. Također, pomagala bi osoblju u razlučivanju onoga što je prikladno za objavljivanje.

U budućnosti će biti sve veći broj knjižnica na Facebooku, a tako i sve veći broj korisnika. Za knjižnice je nužno da na kvalitetan način znaju iskoristiti prednosti društvene mreže i tako bolje služiti svojoj zajednici, a pritom privući i nove korisnike.

6. Literatura

- Abigail L. Phillips. FacebookingIt: Promoting Library Services to Young Adults through Social Media. // Public Library Quarterly, 34(2015)
- Aharony, Noa. Facebook use by Library and Information Science students.// Aslib Proceedings 65, 1(2013)
- Aharony, Noa. Facebook use in libraries: an exploratory analysis. // Aslib Proceedings: New Information Perspectives 64, 4(2012)
- Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav. Social Networking at the University – Student Research Patterns and Online Activities // University Information Systems : selected problems/ Leszek Rudak. Warsaw: Difin EUNIS, 2010.
- Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Croatian libraries on Facebook – content analysis, 2012.
URL:https://www.researchgate.net/publication/261424960_Croatian_libraries_on_Facebook_-_content_analysis
- Bietilla, D.; Bloechl, C.; Edwards, E. Beyond the buzz: planning library Facebook initiatives grounded in user needs. 2009.
- Blagačić Kišiček, Mihaela. 2013. *Otočke narodne knjižnice: na primjeru knjižnica u Supetru, Komiži i Grohotama*. Diplomski rad. Filozofski fakultet Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. 40 str.
- Boyd, Danah M.; Ellison, Nicole B. Social Network Sites: Definition, History and Scholarship. // Journal of Computer Mediated-Communication 13 (2008), str. 211
- Brian, Mathew S. Do you Facebook?: Networking with students online, 2006. URL: <http://crln.acrl.org/content/67/5/306.full.pdf>
- Calvi, Licia; Cassella, Maria; Nuijten, Koos. Enhancing User's Experience: A Content Analysis of 12 University Libraries Facebook Profiles. 2010. URL: http://eprints.rclis.org/14678/1/18calvi_cassella_nuijten.pdf
- Charnigo, Laurie; Ellis-Barnett, Paula. Checking out Facebook.com: The Impact of a Digital Trend on Academic Libraries, 2007. URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.465.8179&rep=rep1&type=pdf>
- Chu, M.; Meulemans, Y.N. The problems and potential of MySpace and Facebook usage in academic libraries. Internet Reference Services Quarterly 13,1(2007).
- Grgić Hebrang, Ivana; Mučnjak Dorja. Social Networking Phenomenon and Its Use in Libraries. // Croatian Journal of Education 17, 1(2014).

Jacobson, T. Facebook as a librarytool: perceived vs. actual use. 2011. URL:
<http://crl.acrl.org/content/72/1/79.full.pdf+html>

Kroski, Ellyssa. Web 2.0 for librarians and information professionals. New York: Neal-Schuman Publishers, Inc., 2008.

Landis, Cliff. A social networking primer for librarians. New York: Neal-Schuman Publisher Inc., 2011.

Maness, Jack. Library 2.0 Theory: Web 2.0 and Its Implications for Libraries, 2006. URL:
<http://www.webology.org/2006/v3n2/a25.html>

Perrin, Andrew. Social Media Usage: 2005-2015, 2015.
URL:<http://www.pewinternet.org/2015/10/08/social-networking-usage-2005-2015>

Phillips, Nancy Kim. Academy Libray Use of Facebook: Building Relationships with Students.// The Journal of Academic Librarianship 37,6(2011).

Vojvodić Pažur, Ivana. Hrvatske knjižnice na društvenoj mreži Facebook.
URL:http://fulir.irb.hr/480/1/Facebook-AKM_Pazur.pdf

Weaver, Aflred C.; Morrison, Benjamin B. Social Networking. // Computer 41 2 (2008), str. 97–100.

Izvori

Facebook: Narodna Knjižnica Babina Greda.
URL: <https://www.facebook.com/opcinska.narodna.knjiznica.babina.greda/>(15. 1. 2017.)

Grad Ogulin. URL: <http://www.ogulin.hr/o-gradu-2/ustanove/narodna-knjiznica>(17. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Ante Jagar“ Novska. URL:<https://www.knjiznica-novska.hr/index.php/povijesni-temelji-gradske-knjiznice-i-citaonice-ante-jagar>(17.1.2017)

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Godišnje izvješće 2015, 2016. URL:
<http://baza.gskos.hr/Godisnjeizvj2015.pdf> (17. 1. 2017.)

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. URL: <http://www.gskos.unios.hr/?upit=sadrzaj&id=78> (17. 1. 2017.)

Gradska knjižnica „Franjo Marković“ Križevci. URL: <http://www.knjiznica-krizevci.hr/html.asp?id=5310> (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik u 2015. godini, 5. 5. 2016. URL: <http://www.knjiznica-sibenik.hr/> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik. URL:<http://www.knjiznica-sibenik.hr/> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica „Ksaver Šandor Gjalski“ Zabok. URL: <http://knjiznica-zabok.hr/> (20. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Bakar. URL: <http://www.gkbakar.hr> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Biograd na Moru. URL: <http://www.gkbnm.hr/knjiznica.php> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Đurđevac. Gradska knjižnica Đurđevac: Izvještaj o radu 2015. godine. URL: <http://knjiznica-djurdjevac.hr/wp-content/uploads/2016/02/Izvjestaj-2015.pdf> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Đurđevac. URL: <http://knjiznica-djurdjevac.hr/o-knjiznici/djecji-odjel/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Gustav Krklec“. Izvješće o radu i poslovanju Narodne knjižnice i čitaonice „Gustav Krklec“ Ivanec. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/ivanec/dokumenti/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin. Izvješće o radu i poslovanju Narodne knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin za 2015. godinu, veljača 2016. URL: <http://knjiznica-vz.hr/images/stories/izvjesce15.pdf> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin. URL: http://knjiznica-vz.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=111 (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ Ludberg. Izvješće o radu i poslovanju Gradska knjižnica i čitaonica „Mladen Kerstner“ za 2015. godinu. URL: <http://www.knjiznica-ludbreg.hr/foto/dokumenti/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%20za%202015..pdf> (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Belišće. Izvještaj o radu za 2015. godinu. URL: <http://www.gkcbelisce.hr/planovi-i-izvjestaji/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Belišće. URL: <http://www.gkcbelisce.hr/nastanak-knjiznice/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Đakovo. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/dakovo/povijest/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj. URL: http://knjiznica-losinj.hr/opci_podaci.asp (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Mladen Kerstner, Ludberg. URL: <http://www.knjiznica-ludbreg.hr/#> (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Novi Marof. URL: <http://www.gknm.hr/> (16. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Pula. Izvještaj o poslovanju za 2015. godinu, 2016. URL: http://www.pula.hr/fileadmin/sadrzaji/dokumenti/Gradonacelnik/2016._godina/lipanj/63.6._Iz_vjesce_Gradska_knjiznica.pdf (18. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Pula. URL: <http://www.gkc-pula.hr/hr/o-knjiznici/povijest-ustanove/> (18. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/vinkovci/o-knjiznici-2/povijest/> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. Izvješće o radu, 24. 3. 2016. <http://www.knjiznicavirovitica.hr/files/godisnja-izvjesca/godisnje-izvjesce-2015.pdf> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica i čitaonica Virovitica. URL: <http://www.knjiznicavirovitica.hr/ieNews/clanak.asp?ID=1282> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Kaštela. Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana Narodne knjižnice Kaštela za 2015. URL: <http://www.kastela.hr/wp-content/uploads/2016/04/t-4.pdf> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Kaštela. URL: <http://www.gkk.hr/povijest/> (15. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Krapina. URL: <http://www.gkkr.hr/index.php/onama> (16. 1. 2017.)

Gradska Knjižnica Požega. URL: <http://www.gkpz.hr/onama/povijest/> (17. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Pregrada. Izvješće o radu za 2013. godinu, 10. 2. 2014. URL: <https://www.pregrada.hr/content/izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-gradske-knji%C5%BEnice-pregrada-za-2013-godinu> (17. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Ranko Marinković. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Ranko Marinković“ od 01. 01. 2014. do 31. 12. 2014. god., 16. 3. 2015. URL: <http://www.komiza.hr/wp-content/uploads/2016/01/Izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-za-razdoblje-od-1.01.2014.-do-31.12.2014..pdf> (18.1.2017)

Gradska knjižnica Rijeka. URL: <http://gkr.hr/> (18. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Samobor. Izvještaj o radu knjižnice za 2015. godinu, 25. 2. 2016. URL: www.gks.hr/userfiles/file/izvjestaj-2015.doc (18. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Solin. Izvješće o poslovanju Narodne knjižnice Solin za 2015. godinu, siječanj 2016. URL: <http://www.knjiznicasolin.hr/images/stories/pravno/izvjesce-o-poslovanju-2015.pdf> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Solin. URL: <http://www.knjiznicasolin.hr/index.php/onama/povijest-knjiznice> (19. 1. 2017.) <http://www.knjiznica-vg.hr/wp-content/uploads/2015/02/izvje%C5%A1%C4%87e20151.pdf> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Vodice. Godišnje izvješće Narodne knjižnice Vodice za 2015. godinu. <https://www.gkv.hr/images/Dokumenti/godisnjeizvjesce2015.pdf> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Vodice. URL: <https://www.gkv.hr/o-knjiznici/povijest> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Zadar. Gradska knjižnica Zadar 2015., Godišnje izvješće, prosinac 2016. URL: <http://www.gkzd.hr/gi> (21. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Zadar. URL: <http://www.gkzd.hr/> (21. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Zlatar. URL: <http://www.knjiznica-zlatar.hr/> (21. 1. 2017.)

Internet World Stats. URL: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm> (17. 5. 2016.)

Knjižnica Drenovci. URL: <http://www.knjiznica-drenovci.hr/o-knjiznici/> (15. 1. 2017.)

Knjižnica Orebić. URL: <https://knjiznicaorebic.wordpress.com/about/> (17. 1. 2017.)

Knjižnica Velika Gorica. URL: <http://www.knjiznica-vg.hr/povijest-gradske-knjiznice-velika-gorica/> (19. 1. 2017.) (20. 1. 2017.)

Knjižnica Zabok. Izvješće o radu Narodne knjižnice „Ksaver Šandor Gjalski“ u 2015. godini, 29. 2. 2016. (20. 1. 2017.)

Knjižnice grada Zagreba. <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/gradska-knjiznica/o-nama-262/osnovni-podaci-16561/16561> (21. 1. 2017.)

Knjižnice grada Zagreba. URL: <http://www.kgz.hr/hr> (21. 1. 2017.)

List of Facebook features.

URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Facebook_features#Wall (26. 8. 2016.)

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar. Izvješće o radu za 2015. godinu. URL: http://www.knjiznica-bjelovar.hr/images/uploads/IZVJE%C5%A0%C4%86E_O_RADU_2015..pdf (15. 1. 2017.)

Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar. URL: http://www.knjiznica-bjelovar.hr/index.php/o_nama/povijest/ (15. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Blato. Izvještaj o radu Narodne knjižnice Blato za 2015. godinu. URL: http://nkb.hr/wp-content/uploads/2016/02/2015_izvjestaj_o_radu.pdf (15. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Blato. URL: <https://nkb.hr/povijest-knjiznice/> (15. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Drniš. URL: <https://www.narodna-knjiznica-drnis.hr/knjiznica/povijest-narodne-knjiznice-drnis> (15. 1. 2017.) (15. 1. 2017.)

Narodna knjižnica i čitaonica Sisak. URL: <http://www.nkc-sisak.hr/o-nama/> (19. 1. 2017.)

Gradska knjižnica Velika Gorica. Predmet: Izvješće o ostvarenom programu u Gradskoj knjižnici Velika Gorica za razdoblje od 01. 01. 2015. do 31. 12. 2015., 10. 2. 2016. URL:

Narodna knjižnica i čitaonica Tisno. URL:<http://nkc-tisno.hr/index.php/povijest-knjiznice> (19. 1. 2017.)

Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak. Izvješće o radu Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak za razdoblje od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2013., 6. 3. 2014. URL: http://www.nkc-sisak.hr/press_clipping/IZVJESCE2013.pdf (19. 1. 2017.)

Narodna knjižnica Knin. URL: <http://nkknin.hr/index.php/povijest-knjiznice/> (16. 1. 2017.)

Općinska narodna knjižnica Babina Greda. Godišnje izvješće o radu 2015, veljača 2016. URL: <http://knjiznice.nsk.hr/babina-greda/wp-content/uploads/sites/72/2016/01/Godi%C5%A1nje-izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-Op%C4%87inske-narodne-knji%C5%BEnice-Babina-Greda-2015..pdf> (15. 1. 2017.)

Općinska narodna knjižnica Drenovci. Izvješće o radu Općinske narodne knjižnice. URL: <http://www.knjiznica-drenovci.hr/wp-content/uploads/2014/07/Izvje%C5%A1%C4%87e-o-radu-01.01.-30.06.2015..pdf> (15. 1. 2017.)

Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/ivanec> (15. 1. 2017.)

Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/ivanic-grad> (15. 1. 2017.)

Portal narodnih knjižnica. URL: <http://www.knjiznica.hr/pregrada> (17. 1. 2017.)

Pregled ukupnog poslovanja Narodne knjižnice i čitaonice Ogulin za 2012. godinu, 2013. URL: <http://www.ogulin.hr/dokumenti/s3-8.pdf> (17. 1. 2017.)

Službene mrežne stranice grada Samobora. URL: <http://www.samobor.hr/o-gradu/op%C4%87i-podatci-2/povijest> (18. 1. 2017.)

Socialbakers. URL: <http://www.socialbakers.com/statistics/facebook/> (24. 4. 2016.)

Stranice Narodne knjižnice Marka Marulića Split. URL:<http://www.gkmm.hr/o-nama/povijest-gkmm/> (19. 1. 2017.)

Šibenik news. URL: <http://mok.hr/kultura-i-zabava/item/23139-narodna-knjiznica-knin-biljezi-sve-veci-broj-clanova> (16. 1. 2017.)

Techopedia. URL: <https://www.techopedia.com/definition/4956/social-networking-site-sns> (21. 5. 2016.)

The Statistics Portal. URL: <http://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/> (21. 5. 2016.)

Volim Ivanić. URL: <http://www.volimivanic.info/koliko-se-cita-u-ivanic-gradu-povodom-mjeseca-hrvatske-knjige> (15. 1. 2017.)

Content analysis of Croatian public libraries on Facebook

Abstract

This paper deals with the analysis of the content of Croatian public libraries on social network Facebook. The paper is divided into two parts, theoretical part based on professional literature and research part. Theoretical part contains the basic data related to the concepts of web 2.0, library 2.0, social networks and social network Facebook. The research of the use of social networks in libraries has three categories of content and three basic perspectives : library, user and content. The paper explains the importance of strategic planning and existing guidelines for publishing content on Facebook. In the theoretical part, the differences in Facebook postings have also been clarified with regard to the type of library. The status of Croatian libraries on Facebook has been presented since the beginning of the use of social networks in Croatia to date. The research section analyzed the content that was published in the public libraries during 2015 and compared the previous researches in Croatia. Collected and analyzed metric indicators: total number of posts, number of likes on Facebook, number of fans, number of user comments, photos, videos and links. The same posts are categorized into five categories: Events, Business and Services, Library collection recommendations, Posts that are thematically connected to reading, Authors and Libraries, Libraries and Books, and Other.

Keywords: public libraries, web 2.0, library 2.0, social networks, Facebook